National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 23 1978
NEWSPAPER SERVICE
SERVICE DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 2 SESTDIENA, 1978. GADA 14. JANVĀRIS 28. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racine, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, JANUARY 14, 1978

Šķelšanās Austrumvācijas komūnistu partijā?

CITĀDI DOMĀTĀJAS GRUPAS MANIFESTS VĀCU NEDĒĻAS ŽURNĀLĀ DER SPIEGEL

Rietumvācijas iekšpolitikas sensācija vecā gada pēdējās dienās bija Austrumvācijas pretestības grupas, t. s. Demokratisko komūnistu apvienības manifesta parādīšanās lielajā Hamburgas nedēļas žurnālā Der Spiegel. Šis manifests rāda, ka Austrumvācijas (DDR) komūnistu partijas SED vidū radusies kāda grupa, kas demokratijas vārdā vaido pretestību pret Maskavas varas politiku un ir arī nemierā ar partijas vadību. Apvienības mērķis — abu Vācijas daļu apvienošanās, kas tomēr ir arī Maskavas mērķis, protams, komūnistiska Vācija.

Žurnāla redakcijai piesūtītais manuskripts aptver 30 mašīnraksta lappuses un satur četras politiskās tezes, kuŗās iekļauts arī „reformētais komūnisms". Redakcija žurnāla pagājušā gada pēdējā numurā publicējusi pirmās trīs tezes, kuŗās izteikta šīs pagrīdes partijas politiskā koncepcija. Šķiet, ka Demokratisko komūnistu apvienības rašanos ietekmējusi tā saucamais eirokomūnisms, kas nostājas pret Maskavas virsvadību un runā par demokratiju. Domāšanas un uzskatu maiņu daudzos SED biedros izsaucis arī Bonnas tā saucamais Austrumu nolīgums un drošības un sadarbības konferences Helsinkos lēmumu daļēja īstenošana, kas pavēra logu rietumu ietekmēm austrumu bloka valstīs. Sevišķi šī rietumu ietekme DDR stāvokli esot pašos pamatos mainījusi.

Demokratiskie komūnisti, kā manifesta pavadrakstā teikts, darbojoties pagrīdē, šūniņās, gandrīz visās SED apvienībās, arī partijas vadībā. Ka SED ideoloģijas pretiniekus varētu satriekt padomju tanki, kā „Prāgas pavasarī" pirms 10 gadiem, neviens nepielaiž, jo stāvoklis DDR kopš 1968. gada esot nepārprotami mainījies.

Tezē par Vācijas politiku demokratiskie komūnisti 5 punktos iesaka savu politisko koncepciju, kuŗas galvenais mērķis sociālisms un abu Vācijas daļu apvienošanās vienā republikā. Tas varēšot notikt tikai tad, ja sociāldemokrati, sociālisti un demokratiskie komūnisti iegūšot pārsvaru pār konservātīvajiem spēkiem. Tas būšot arī izšķirīgais miera nodrošinājums Vācijā.

Šāda Vācija būšot tilts starp Austrumiem un Rietumiem. Taču tam zināmi noteikumi: visu svešo militāro spēku atvilkšana, izstāšanās no militārajām apvienībām, miera līgums starp abām Vācijām, AN drošības padomes neitrālitātes garantijas, pilnīga atbruņošanās un bruņošanās vajadzībām domāto summu nodošanas tā saucamai „Ceturtai pasaulei". Sīkāk izklāstīti arī ieteikumi, kādi abām Vācijas daļām jāuzņemas līdz apvienošanās brīdim.

Austrumvācijas demokratiskie komūnisti atzīst, ka navienmērīgi sadalītais valsts kapitālisms novedis pie tā, ka pasaulē izveidojušās divas supervalstis — ASV un Pad. savienība, kuŗas var izraisīt kaŗa briesmas. Starp kapitālistiskajām rūpniecības valstīm kaŗš nevarot izraisīties, bet citādi tas ar Pad. sav., kas bruņojas arvien vairāk un izraisa sadursmes Afrikas un arabu telpā, piegādājot kaŗa materiālus, apmācītājus un propagandistus. Tāpēc atbruņošanās konferencē jāpanākot atbruņošanās iespējas un bruņoto spēku atvilkšana no visām Austrumeiropas valstīm. Koloniālā sistēma beidzot jāizbeidzot arī sarkanajam imperiālismam.

Austrumvācijas demokratiskie komūnisti ieteic aizjūras NATO spēkus no Rietumeiropas izvākt, Rietumvācijai izstāties no NATO, bet Austrumvācijai — no Varšavas pakta un visai Vācijai galīgi atbruņoties. Vācijas neitrālitāti jāgarantējot AN drošības padomei. Visai drīz jāizkārtojot miera līgums ar Vāciju pēc Ļeņina vārdiem: „Miers bez kontribūcijām un aneksijām."

Pašai Krievijai ir milzīgas platības, kāpēc tai vēl vajag uzstāties kā zemes laupītājai?" jautāts manifestā.

Austrumvācijas komūnisti arī norāda uz Pad. savienības partijas vadības reakcionārismu un baiļēm no brīvā, atklātā vārda. Politiski birokratiskie un ortodoksie vadoņi Maskavā kļuvuši reakcionāri. Tie savu interešu un varas izvēršanas dziņā aizkavējot komūtistisko pasaules kustību „jaunu zināšanu, teoriju un praktisku piedzīvojumu iegūšanā." Viņi piekopjot lielvaras politiku un neievērojot starptautisko strādnieku kustību un tā saucamās „brālīgās valstis." Krievija nav mācījusies ne reformāciju, ne civilizāciju. Partija tagadējā Pad. savienībā

(Turpinājums 20. lp.)

ZIEMAS ROTAĻA

J. Liģera uzņēmums

Trisdesmit nodejoti gadi

PAR TO DV KV SĒDĒ ŽĒLOJĀS CENTRĀLĀS VALDES INFORMĀCIJAS NOZARES VADĪTĀJA A. LIEPIŅA

DV KV sēdē 7. janvārī priekšsēdis V. Plūdons ar klusuma brīdi lūdza pieminēt mirušos DV biedrus Kanadā un Anglijā, Londonā mirušo komp. Albertu Jērumu, Vili Krauli no DV Montrealas nodaļas, Albertu Adītāju no Hamiltonas un Pēteri Balodi no Toronto.

Priekšsēdis ziņoja, ka īsā laika un slikto laika apstākļu dēļ nav bijis iespējams piedalīties maj. Pēteŗa Baloža izvadīšanā Ņujorkā, bet lūdzis atvadīties Kanadas DV vārdā V. Eizenarmu. 9. janvārī pl. 20 DV namā paredzēts aizlūgums Pēterim Balodim, kas, kā zināms, ir bijis DV KV priekšsēdis. Aizlūgumā piedalīsies arī DV vīru koris Kanadā.

V. Plūdons arī informēja par tikšanos ar bij. Kanadas premjēru Dž. Difenbēkeru. Viņš ticies arī ar vairākiem valdības pārstāvjiem, kam sakari ar Kanadas delegāciju Belgradas konferencē.

Priekšsēdim, tāpat kā valdes sekretāram, darba bijis arī svētku laikā — sarakste nav neko apsīkusi.

Vanadžu priekšniece I. Breikša saņēmusi pateicības rakstu no Andreja Eglīša, piedalījusies Toronto un Hamiltonas apkārtnē notiekošajos DV sarīkojumos un iecerējusi pavāru grāmatai otru daļu.

Radi Rīgas Jūrmalā meklē Valdi Ezerkalnu, dzimis 1925. gada maijā.

Noklausoties Z. Masītes ziņojumu, valde apstiprināja palīdzības saiņa sūtīšanu. Pārrunās izraisījās doma, ka saiņu sūtīšana būtu pastiprināma, bet DV biedri, kam kādi vajadzības gadījumi zināmi, kautrējas palīdzību lūgt.

Finanču daļas vadītājs R. Britāls savā pārskatā norādīja, ka DV tirdziņa atlikums ir 3890.70 dol. Aprūpei ASV 2 personām izmaksāts kopsummā 200 dol. un Vācijā 3 personām kopsummā 200 dol. Pārņēmis no DV Ošavas nodaļas bij. priekšsēža F. Berķa inventāru un dokumentus, sastādot aktu. Patiesības fondam līdz šim nodoti 4000 dolaru.

Saimniecības daļas vad. A. Šterns izteica pateicību visiem, kas piedalījušies DV tirdziņa atbalstīšanā un darbā.

Sēdē ieradās arī DV CV informācijas nozares vad. A. Liepiņa, kas pašreiz viesojas Kanadā. Pārrunājot Belgradas konferenci, A. Liepiņa izteicās, ka DV informācijas nozare Anglijā uzsvaru liek uz to, ka latviešu tauta ir bijusi patstāvīga, ka tai nav nekā kopēja ar Pad. savienību un tā arī nekādu kopību nevēlas. Vajadzēja paiet 30 gadiem, lai angļu tautai un valdībai to iestāstītu, jo visu laiku mēs esam informējuši vairāk paši sevi. Angļi visus, kas nāk no Austrumeiropas, apzīmē ar vienu vārdu — krievi. Arī par dzīves apstākļiem okupētajā Latvijā grūti bijis ko ieskaidrot. Ar pārējām apspiestajām tautām, izņemot igauņiem, arī grūti sastrādāties. Tās pašas sašķēlušās, ja aicina vienus, tad otri nenāk, un otrādi. Lietuvieši strādā pret poļiem un poļi pret lietuviešiem. Arī angļu informācijas galvenie avoti — radio un TV rāda savādu noskaņojumu, ja attieksmes ar radio raidītājiem solidas, tad TV novērojamas kreisas tendences. Angļu presē ir izdevies ievietot diezgan daudz rakstu.. Kanadā iznākošajā Jaunajā Gaitā bijis norādīts, ka Anglijas latvieši „taisoties klāt" karalienei Elizabetei. A. Liepiņa paskaidro, ka Anglijas latvieši lieto visus līdzekļus, lai dabūtu iekšā latviešu vārdu visos oficiālajos sarakstos.

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 14. JANVĀRIS, 2. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

BELGRADĀ:

Pad. savienības delegācijas vadītājs Voroncovs:

....„Tas gan ir savādi, ka cienījamais runātājs ierosina jautājumu par trim valstīm, kas jau kopš 1940. gadā pašas lūgušas, lai tās uzņemtu Padomju savienības tautu saimē."

Belgradas konference jaunajā gadā

Belgradas konferences beigu dokuments, domāams, saturēs nodaļu „Ieteikumi". Te uzņems priekšlikumus, par ko konference varēs vienoties. Tāpat būs "Ziņojums par pārbaudes rezultātiem", kas reģistrēs, ko konference atzinusi par Helsinku deklarācijas līdzšinējo īstenošanu. Ziņojums, jādomā, vismaz starp rindiņām, saturēs norādījumus par kritiku, kas izteikta slēgtajās sēdēs, piemēram, par dažu valstu praksi cilvēka tiesību jautājumos.

No rietumu priekšlikumiem pirmajā vietā jāmin ierosinājums no jauna apstiprināt visus Helsinku deklarācijas pamatprincipus, to skaitā „tiesības dažādām organizācijām, institūtiem un personām palīdzēt savām valdībām īstenot Helsinku beigu akta principus, kā arī tiesības norādīt uz valdību atkāpšanos no šiem principiem". Ar to domāts legālizēt pilsoņu centienus, veicināt delegācijas respektēšanu. Ar to būtu dots segums arī t.s. disidentu aktivitātei.

No pāri par 80 iesniegtajiem priekšlikumiem puse attiecas uz t.s. trešo grozu. Ir, piem., priekšlikums paātrināt lūgumu izskatīšanu par ģimeņu apmeklējumiem (steidzamos gadījumos 1 nedēļas laikā), atvieglojumi ģimeņu apvienošanā un laulībām starp dažādu valstu pilsoņiem, aizliegums diskriminēt lūgumu iesniedzējus. Ierosināts arī noteikt saprātīgas un pieņemamas nodevas sakarā ar pasu un citu atlauju izsniegšanu. Šis priekšlikums vērsas pret nodevām viena vai vairāku mēnešu algas apmērā, par normālu uzskata apm. 1 nedēļas algu. Pases izsniedzamas vismaz uz 5 gadiem neierobežotam ceļojumu skaitam un derīgas visās Helsinku deklarācijas zemēs. Ar to būtu nodrošināta arī tiesība brīvi atgriezties zemē, no kuras izbraucis.

Vēl citi priekšlikumi: ārzemju apmeklējumos ierobežot noteikumu obligāti apmainīt zināmu naudas summu apmeklējamās zemes valūtā, ko sevišķi praktizē Austrumvācija. Valstīm jāatmet prakse aizliegt saviem pilsoņiem apmeklēt ārzemju sūtniecības. Nevienu nedrīkst diskriminēt kontaktu dēļ ar ārzemēm.

Daudz priekšlikumu ir informācijas laukā. Šveice ierosina sasaukt īpašu konferenci konvencijas izstrādāšanai par ārzemju žurnālistu tiesībām. Priekšlikumā minēti daudzi svarīgi principi. Dzirdēti arī iebildumi ka konvenciju rakstīt vēl par agru, jo prakse vēl mainās.

Austrumu pretpriekšlikumi: čechi grib žurnālistiem uzlikt atbildību par "atsprieguma padziļināšanu, veicināt mieru, uzticību, draudzību un cieņu starp tautām. Jācīnās pret dezinformāciju, nacionālu un citu intoleranci, un pret iejaukšanos iekšējās lietās ar preses un radio palīdzību.

Polija prasa skolās audzināt tautas mieram. Austrumvācija prasa izbeigt dažādu fašistisku, revanšistu un neonacistu organizāciju darbību, kas ir pretrunā ar pastāvošām tiesībām un Helsinku beigu aktu, kā arī izbeigt šo organizāciju propagandu un ideologijas izplatīšanu.

Pirmā groza priekšlikumi runā par uzticību veicinošu pasākumu padziļināšanu un uzlabošanu, piem., militāru manevru savlaicīgu pieteikšanu un par manevru novērotāju apmaiņu.

Pad. savienība nākusi ar 3 priekšlikumiem. Viens, ko NATO jau sen agrāk noraidīja, ir ierosinājums, lai visas valstis apsolās, ka pirmās nelietos atomieročus. Otrs — aizliegums iesaistīt jaunas valstis jau pastāvošajās militārajās savienībās (vērsts pret Spānijas uzņemšanu NATO). Trešais: aizliegt militārus manevrus, kur piedalās vairāk nekā 50.000 vīru.

Protams, lielajā iesniegumu jūklī, mēs ceram, ka arī baltiešu problēmas parādīsies reālākās kontūrās. Tā tomēr ir tikai cerība.

LNF

Lasītāju vēstules

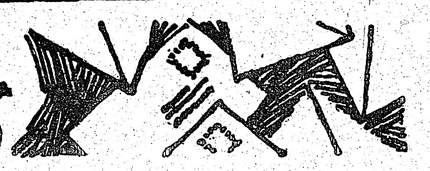

PĀRDOMAS PAR AIZVADĪTO GADU

Pagājušajā gadā daudz runāts un rakstīts par sakariem ar okupēto Latviju. Bijuši dauču „par' un „pret" par sakariem ar okupācijas varu, ne tautu. Dalās vecākās un daļas jaunākās paaudzes uzskati, kuŗos manāma novirze sadarbībai ar sakarniekiem. Sanfrancisko dažiem nav patikušas māc. J. Šmita liecības par stāvokli okupētajā dzimtenē. Viņi pēc nedēļas pulcējušies paši savā sanāksmē, kur aicināti „īsti" runātāji. Interesanti zināt, kāds tam izskaidrojums? Vai neapmierinātie varētu pateikt, kāpēc apmeklētāji lielā sajūsmā un kājās piecēlušies aplaudēja māc. J. Šmita teiktajam?

Māc. J. Šmits mūsu tautas stāvokli apspiestībā skaidri un nepārprotami apliecinājis ASV senātā un kongresā, tāpat Austrālijā un citur. To darījis arī māc. M. Grīvāns un brāļi Brūveri. Ja nu šie mūsu aculiecinieki, kas izglābušies, to liecina, vai no mums pašiem kādam varētu būt iemesls viņiem neticēt? Te lieti der atcerēties LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga teiktais 18. novembŗa sarīkojumā Kalamazū, ka atstājot Latviju mēs bijām pretkomūnisti, noteikti nacionāli izteikti latvieši. Toreiz kolaborantu nebija, nebija arī dažādu pakāpju „kultūras sakarnieku", kas pakalpotu mūsu tautas ienaidniekiem.

Ir vērts pieminēt arī mūsu lielā dzejnieka, patriota un cīnītāja Andreja Eglīša teiktos vārdus Toronto par sakariem ar okupēto Latviju. Politiska vērtība var būt tikai tādiem sakariem, kas nav paklauti okupantu varas kontrolei. Tādi sakari jau pastāvot, tikai jāvērš plašumā. — Aizbraukt uz Rīgu kā memesdēliņiem nav nozīmes, ja nebrauc ar politiskām prasībām. — Māc. P. Kļaviņš Čikagā, atbildot uz kādu jautājumu, vai mācītājs, kas aizbraucis uz dzimteni, varot spredikot, teica: „Ja varat teikt patiesību bez meliem, kāpiet kancelē."

Ņemsim vērā, ko saka mūsu tiešie aculiecinieki un nacionālpolitiskie darbinieki, tad neviens no ceļa nenomaldīsies.

Aleksandrs Zaube Čikagā

INTERESANTAS ATMIŅAS

Rakstnieka Olģerta Liepiņa mūža atmiņas Tālos atspulgos, kas turpinās Latvija Amerikā, jāpieskaita vai pie tā vērtīgākā, ko latviešu literatūra ieguvusi — un nevis tikai īpatnējā atmiņu žanrā vien. Ja šur tur šinīs atmiņās pavīd rakstnieka tipiski subjektīvi iekrāsojumi, tas tikai padara visu stāstījumu vēl interesantāku. Tiem, kam mūsu brīvās dzimtenes kultūras dzīve ir sirdslieta, avīžnieka, kritiķa un rakstnieka Olģerta Liepiņa atmiņas ir vienreizējs ieguvums rakstu mākslā. Pēc Tālo atspulgu atmiņu pirmpublicējuma laikrakstā, cerams, ka tas parādīsies grāmatā, varbūt, ar dažiem papildinājumiem un Olģerta Liepiņa raksturīgajiem stila mirdzumiem.

Dr. Valdis Mežezers ASV

ATMIŅAS PAR STUDIJU BIEDRU ARĀJU

Latvijas universitātē man izmāca Arāju satikt reti. Es gan biju daudz vecāks students, Arājs bija pirmajos kursos, tā ka par studijām mums nebija ko runāt. Viņš toreiz bija Rīgas apriņķa Adažu pagasta jaunākais policijas kārtībnieks, formā kautrējās universitātē ierasties, un uz ielas, ja varēja, labprātāk no paziņām izvairījās, jo jutās neeērti jaunākā kārtībnieka ietērpā. Mani toreizējie draugi bija arī prof. Kangers, tāpat kriminālpolicijas priekšnieks Tīfentāls, politiskās pārvaldes priekšnieks Ozoliņš u.c. Kad es par A. Arāju ieminējos Rīgas prefekta palīgam Simanovičam, tas nosmējās: visiem nevarot palīdzēt, tie studenti, kas nodarbojoties ar policistu amatu, taču nevarot kārtīgi studēt.

Universitātē un vispār sabiedrībā Arājs mēdza tikai noklausīties, likās, par visu interesējās, pats tomēr sarunās bija atturīgs. Viņš atstāja patīkamu iespaidu. Privātā bija kārtīgs vīrs līdz vācu ienākšanai; neko nezinu gan par viņa tālākām dzīves gaitām

Mag. iur.E. Lapiņš, ASV

„DIENAS", KAS KOPĀ NESADERAS

Ziņojumā „Draudžu dienas nākošvasar Gaŗezerā' (LA 10. dec.) lasāma piebilde: „Tajā pašā laikā notiks arī teātŗa dienas"...

Ja tā, vai tad tās vairs būs draudžu dienas? Nevarētu būt iebildumu pret teātŗa dienām nedēļu vēlāk, bet ja tās tiek rīkotas vienlaicīgi ar Dieva vārdu, tas ir savādi. Svētais Gars ir patiesība, Tas „teātri nespēlē. Atmiņā atnāk gaišās draudžu dienas pērnvasar Saulainē. Cilvēki pēc semināriem, pēc bībeles stundām pulcējās mazās grupiņās, pārrunāja gūto iespaidu. Un tiešām, Svētais Gars bija starp mums. Bet nu, nākošvasar, tiks runāts arī par teātri. Tur būs divas grupas — laicīgā un garīgā. Noteikti, tās viena otru traucēs... Vai tiešām nevar iztikt bez novirzīšanās no mērķa? Vai vēl nepietiek ar to, ka dziesmu svētki ir sagandēti ar visādām blakus izdarībām un pašai dziesmai atstāta pēdējā vieta? Vai to pašu vēlamies panākt arī ar tik skaisti sāktām un ievadītām draudžu dienām? Šī iemesla dēl daudz svētcelinieku paliks mājās, un daudz ieradīsies, kas citādi būtu palikuši mājās. Ļoti skumji!

Austra Vītoliņa Toronto

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos un

DV grāmatnīcā

491 College St.

kā arī spiestuvē.

Komponists Alberts Jērums aizmūžos

6. janvāŗa rītā pāri okeanam no Anglijas atnāca satriecoša ziņa: Alberts Jērums miris.

Katra latviešu mūziķa aiziešana aizmūžos satrauc prātu, bet ja aizgājējs reizē ir mīļš draugs un sirsnīgs kollēga, tad ziņas trieciens it kā atlauž daļu no paša dzīves. Momentāli atgriezās atmiņā pagājušās vasaras Londonas dziesmu svētku pēdējais sarīkojums, pēc kuŗa atvadoties, it kā kādas nojautas vadīti, cieši jo cieši apskāvāmies. Kaut kur tuvumā atskanēja sauciens: "Pagaidiet, atkārtojiet, nofotografēšu, iel'kšu avīzē!" Kāda banālitāte. Šķiet, saucējs nebija lasījis ne Alberta Jēruma rakstu dziesmu svētku vadoni, ne raksta rindas: "Pār manas paaudzes, Latvijas paaudzes, darba dienu jau sāk nolaisties vakara zilās ēnas. Pār darbīgo un krietno mūžiem". Jēruma krietnais un nerimtīgais darba ceļiens nu izbeidzies pēkšņi, tikai 6 mēnešus pēc sava lielā lolojuma — Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Karaliskajā Alberta Aulā — spožas īstenošanās, 5 dienas pēc savas 59. dzimšanas dienas.

Jērumam pieder autora tiesības teicienam, ka no trimdas mūziķa sagaida, lai tas noorganizē koŗi, komponē tam dziesmu, iemāca, sarīko koncertu, šo dziesmu un koncertu nodiriģē, pēc koncerta novāc krēslus un beigās lai uzraksta kritiku. Neesmu gluži redzējis Jērumu pēc koncerta vācot krēslus, un pats par savu koncertu jau nu viņš gan nerakstītu, bet šis rezignētais teiciens vairāk atklāj patiesību nekā humoru, atklāj visu, ko Alberts Jērums trimdas latviešu mūzikas dzīvē ir darījis, viņa darbības daudzpusību. Alberta Jēruma vārdam parasti pievieno komponista titulu. Bet viņš bija vairāk nekā komponists, diriģents, ērģelnieks, pianists — pavadītājs, kritiķis. Viņš bija latviešu mūzikas dzīves veidotājs, vispusīgs, cik nu trimdas apstākļos mūziķis spēj būt. Jērums nespēja ieņemt cienījama komponista pozi trimdas koncertzāles ložā. Ja viņš neatradās pašā kustības centrā Anglijā, tad neliedza savu palīdzīgo roku dziesmu svētku rīkotājiem Kanadā un Vācijā. Pat nekurnēja, ka mēnesi pirms dziesmu svētkiem dažiem koŗiem viņam, viesdiriģentam, vēl bija jāmāca balsis. "Viena lieta ir skaidra, tai lietai ir jāvirķē", bija viņa vadmotīvs. Un kur viņš ķērās klāt, gan ar darbu, gan ar diplomātiski pacietīgu klusēšanu, „virķēja" arī.

"Kamēr trimdā netrūks "trako", tikmēr latviešu mūzika šeit nezudīs", bija Jēruma referātā teiktie vārdi 4. Dziesmu svētku laikā Toronto. Ja vien mums šeit būtu "nopelniem bagāto" tituļu, Jērumam par saviem "trakumiem" tādi pienācās vismaz pārdesmit rindkopu gaŗumā.

Kad pēc kaŗa un Vācijas nometņu laikiem Anglijā latviešu vīri pēc darba stundām cukurbiešu laukos un dzelzlietuvē vakaros sanāca kopā skandināt kādu četrbalsīgu vīru dziesmu, Jērums bija tas, kas nāca klajā ar tik „traku" domu, ka Londonā jārīko dziesmu dienas. Nebija mazums, kas zinīgi vīpsnādami šūpoja galvas, sak': ideālisti rīkojas. Jēruma ticība uzvarēja. Pirmajās pārjūras latviešu dziesmu dienās Anglijā 1949. gadā uzsistais skaņu un pašpārliecības vilnis noskaloja šaubu putekļus un balsis vēstīja arvien jaunas dziesmu dienas un svētkus ne tikai Anglijā, bet drīz vien arī Kanadā un ASV. Pēc turpat 30 gadiem Jērums varēja rakstīt: "No skaņas atskan, skaņā saskan, saskan viens ar otru, un tiek viegli. Un mēs nenosarkuši sakām pat, ka dziesma mūs vieno."

Pirmie panākumi Jērumu neapmierināja. Otrās dziesmu dienās vajadzēja uzsākt vēl ko trimdas apstākļos īpaši nozīmīgu. "Dziesmu dienām ir arī cita nozīme, kas iet pāri šīs mūsu trimdas zemes krastiem. Daudz runāts par to, ka nacionālās kultūras laukā, kas ir mūsu pastāvēšanas sakne, mēs tērējam kapitālu. Vēl vairāk — mums dažkārt ir bail kultūras vārdu cilāt. Te nu reiz jāsaka skaidri — vai nu tā domādami mēs izplēnēsim garīgā tukšumā, vai arī mums šodien jāapzinās, ka kultūra ir vienīgais pamats, kas var uzturēt mūsu nacionālo eksistenci", rekstīja Jērums un panāca, ka Anglijas dziesmu dienās par neatņemamu sastāvdaļu kļuva jaundarbu koncerti. Caur tiem latviešu mūzikā viņš, piem, ieveda Tālivaldi Ķeniņu. Jaundarbu koncertu tradiciju tagad vairāk vai mazāk pārņēmuši arī Kanadas un ASV svētku rīkotāji, un par šīs tradicijas izauklēšanu lai nu šodien aizgājējam pateicas visa trimdas saime.

Jērums pats reizēm zobgalīgi mēdza teikt, ka, tāpat kā Jāzeps Vītols ar Gaismas pili, tā viņš latviešu koŗu repertuārā iekomponējies ar savu Ej saulīte, drīz pie Dieva. Viņš nemīlēja mūziku ar mazo burtu, necieta mūzikālu draņķi un nevarēja saprast, ka laba sastāva koŗi varēja izniekot laiku ar operešu mūziku vai viegla žanra dziesmām. Kā vairīdamies paklupt uz populāritātes slidenā ledus, izsvilpojamas dziesmas nekomponēja, kā diriģents visus trimdas gadus viņš cīnījies ar trimdas koŗu nevarībām. Reti kad spēja rakstīt amatieŗu koŗiem atbilstoši viegli intonējamu mūziku. Jēruma kā komponista jaunrade tad arī visvairāk izpaudās kamermūzikā, solo dziesmās, kur izpildītāju tehniskās gatavības pakāpe nebija noteikums skaņu raksta veidojumiem.

Niekus Jērums nemācīja arī savam korim. Londonas koŗa programmas arvien bijušas mūzikāli saturīgas un mērķtiecīgas. Viņš nebaidījās tajās ietilpināt pa šodien dzimtenē dzīvojošo komponistu dziesmai. Tāpat sastādot dziesmu dienu vai svētku programmas, Jērums zemu neklanījās viegli paceļamu dziesmu idejas priekšā. Pat šo rindu rakstītājs bija pārsteigts, redzot pēdējo Eiropas dziesmu svētku kopkoŗa programmas projektā J. Vītola Dūkņu silu, kuŗu, cik zināms, lielo prasību dēļ nav dziedājis vēl neviens Toronto koris. Bet Jērums ar parasto neatlaidību rajona mēģinājumos bija jelicis milzu darbu, un rezultāti Alberta aulā bija jo spoži. Liekas, Anglijas koŗi arvien ir bijuši vislabāk sagatavoti dziesmu svētku koŗi trimdā.

Ir dabiski, ka Jērums bija visu Anglijas dziesmu dienu un Eiropas dziesmu svētku virsdiriģents. Par vienu no virsdiriģentiem viņu aicināja arī pēdējo trīs Kanadas dziesmu svētku rīkotāji. Līdz ar to no aizokeana zemēm tieši ar Kanadu izveidojās draudzīga sadarbība. Bet te jau arī bija daudz viņa radu, draugu un bijušo dziedātāju. Kā viņš pats teica, 50-to gadu sākumā, kad no Anglijas salas sākās l'e'ā "bēgšana", viņš vienā naktī no sava koŗa pazaudēja 12 tenorus, kas visi drīz vien atradās Kanadā. Uz mūsu svētkiem viņš katru reizi atbrauca vismaz mēnesi iepriekš, lai palīdzētu rajonu kopmēģinājumos. Uz mēģinājumiem braucot, lidmašīnā sēžot vai to gaidot, mums vairāk nekā citkārt atlika laika runāt par mūsu koŗiem, dziesmu un dziesmu svētku problēmām. Nav nol'edzams, ka viņš Toronto uzskatīja par latvju dziesmas spēcīgāko cietoksni, uzteica Sv. Andreja dr. kori, Zīli. Nav noliedzams, ka pēc dažiem braucieniem uz rajonu mēģinājumiem viņa spriedums bija "nu vienkārši baigi, „vecīt", tomēr nevienu nelādēja, bet drīzāk izteica izbrīnu par dažu koŗu un pat kollēgu mūziķu paviršo pieeju dziesmu svētku programmas sagatavošanā.

Mēģinājumos bija bezgala izpalīdzīgs, vienmēr sadarbīgs laika iedalīšanā. No malas skatoties var'ēja likties, ka viņa diriģēšana nebija īpaši svatuviski spoža. Bet dziedātāji zināja, ka viņš prata no dziedātājiem panākt, ko gribēja. Liekas pat, ka viņam nekad mēģinājumos neva'adzēja skaļi apsaukt, kontakts tika bie'i uzņemts ar pirmo trapīgo joku. Tik daudziem viņš arī bija draugs Alberts.

Kā kritiķis Jērums sāka darboties jau Latvijā, īsi pēc Latvijas valsts konservātorijas Vītola kompozicijas klases beigšanas, bet īpaši nozīmīgs šīs nozares devums bija trimdas latviešu mūzikas dzīvei. Viņa kritikas nav tikai sausi vērtējumi, bet gandrīz katra no tām līdzinās mazai esejai, kas liecina par rakstītāja bezgala lielo garī-

(Turpinājums 18. lp.)

† Alberts Jērums

Folkloriste Zenta Lieka-Jansone 12. g. s. Latgales tautas tērpā. Viņa šī tērpa darināšanai veltījusi 6 gadu darba. Tērpa gatavotāja viesojās arī aizgājušā gada dziesmu svētkos Toronto un ieradās deju kopas Daugaviņa vakarā DV namā.

Foto: J. Liģers

BIBLIOGRAFIJA

Montrealas Latviešu biedrības Ziņotājs 1. (346.) nr., Montrealas Latviešu biedrības izdevums, redaktors M. Štauvers, 20 lp.

Ziemeļkalifornijas Apskats, 12 (214.) nr., Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrības izdevums, redaktors O. Celle, 23 lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 12. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, vāku zīmējusi māksliniece Elza Krimuldēna-Reinvalde, redaktors A. Reinvalds, 54 lp.

ELJA Informācija 84, Eiropas latviešu jaunatnes apvienības latviešu jaunatnes apvienības Vilnis Zaļkalns, 70 lp.

Kristīgā Balss, 1. nr., Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, redaktors U. Ukstiņš, 16 lp.

Informātors, Winipegas Latviešu biedrības izdevums, decembŗa numurs. Redakcijas kollēģijā Elmārs Dīriķis, Ojārs Kļaviņš, Kārlis Krastiņš, Miķelis Tolks un Ojārs Radovskis. Redaktrise Mirdza Rutule. 12 lappuses.

Brīvība, Latv. sociāldemokratu strādnieku partijas mēnešraksts Zviedrijā. Decembŗa izdevums. Redaktori Bruno Kalniņš un Jānis Ritums. 8 lp.

DV Mēnešraksts, 6. nr., DV centrālās valdes izdevums, atb. redaktors Raimunds Čaks, redakcijas kollēģijā Silvija Ancāne, Guna Ikona, Austra Liepiņa un Jānis Treijs, Eduarda Dzeņa vāks. 80 lp.

ALA Žurnāls, 21. nr., ALA iekšējās informācijas biroja izdevums (vad. Ilmārs Bergmanis). Redakcijas vadītājs Jānis Blumbergs, rediģē Alīda Cīrule. 64 lp.

IMANTA SAKSA
DZIESMAI SVĒTKI

Komponista 60 gadu jubilejas ietvaros

Sestdien, 1978. g. 14. janvārī, pl. 19.00 Bickford ģimnazijā, 777 Bloor St. W., Toronto.

Piedalās koŗi: Daina, Senatne, Hamiltonas Kristus draudzes koris, Viesturs, Zīle, DV vīru koris un vīru ansamblis Kalvis — 150 dziedātāju. Diriģenti: A. Skudra-Kārkliņa, J. Barušs, A. Purvs, Dr. A. Pērkons un J. Dzeguze. Ieejas kartes: $4.-, un $5.-. Studentiem un pensionāriem $3-. Kaŗa invalidiem un jauniešiem līdz 18 gadiem ieeja brīva — dabūjamas pie visiem koŗu pr-kiem. Pēc koncerta Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral Ave. kopējs AZAIDS. Piedalīšanās maksa $3.-, iepriekš pieteicoties pie M. Lapiņas, tel. 225-0130.

Rīcības komiteja.

Cik patriotiska ir Eiropas jaunatne

NO MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS STUDIJU SEMINĀRA MATERIĀLIEM

MLĢ studiju semināra ietvaros tās dalībnieki centās godīgi atbildēt uz pašu izraisīto jautājumu — cik patriotiska ir latviešu jaunatne? Šāds temats ir skarts arī citos semināros vai kongresos, bet šoreiz to apskatīja jaunieši no 16 līdz 21 gadu vecumam, nākdami no septiņām patvēruma zemēm.

Īsreferātu veidā runāja Valdis Labinskis (Vācija), Mārtiņš Dāle (Anglija), Raitis Freimanis (Kanada), Viktors Brenneris Austrālija) un Kārlis Streips (ASV), bet diskusijās piedalījās ap 60 semināra dalībnieku.

Vācijas jaunieši pievērsās vispārējam stāvoklim, rakstu odami, kāpēc tas tā un kādēļ šī rosme nav vēl lielāka. Par apstākļiem Vācijā stāstīja tās pārstāvis Valdis Labinskis (MLĢ):

Runājot par Vācijas latviešu jaunieš em, vispirms ir jāievēro īpatnējie apstākļi. Gandrīz katrā Vācijas pilsētā var atrast latviešus un viņu jauniešus. Par to nebrīnās, bet tomēr tikai retais apdomā, kādā fatālā situācijā atrodas šie jaunieši. Jau tā mazajās latviešu grupās dabiskā kārtā daudzajās pilsētās ir tikai viens vai divi jaunieši.

Saprotams, ka šāda izkliedētība veicina asimilāciju. Neviens nebūs pārsteigts dzirdot, ka no apm. 2000 — 3000 Vācijā dzimušajiem latviešiem tikai kādi 400, kas sliktāk vai labāk pārzina latviešu valodu. Kā jau agrāk pierādījies, šī milzīgā asimilācija Vācijas latviešu jauniešus savā ziņā ir radikālizējusi. Ne tādēļ, ka viņi būtu kļuvuši par komūnistiem vai arī fašistiem, bet gluži vienkārši, liela daļa latviešu tautai vēl pievērstā jaunatne akceptē vienīgi latvisko un pret krievisko un vācisko izturas neiecietīgi, pat nicinoši. Šī šovinistiskā nostāja latviešu jauniešus izolē no pārējiem — vāciešiem, un līdz ar to arī netiek izmantotas daudzas iespējas, kā varētu palīdzēt mūsu tautai kā Latvijā, tā arī trimdā. Tomēr šī negātīvā nostāja pašreizējā situācijā, šķiet, ir vienīgā iespēja, kā pasargāties no asimilācijas.

Vispār Vācijas jauniešus var iedalīt četrās katēgorijās, minot tās lieluma secībā: asimilējušies jaunieši, tādi, kas runā un jūtas latvieši, tādi, kas runā, bet nejūtas latvieši un tādi, kas gan nerunā latviski, bet toties jūtas latvieši. Kuŗa no šīm grupām dara visvairāk Latvijas labā, ir grūti pateikt, kaut gan abas latviešu tautai jau atsvešinājušās. Jāatzīst, ka Vācijas latviešu jaunieši pārāk daudz dzīvo emociju pasaulē un tikai reti iekļaujas skarbajā reālitāšu pasaulē. Jaunieši nodarbojas vairāk ar rezolūciju un lēmumu izstrādāšanu un izsludināšanu nekā ar nopietnu darbu.

Jauniešu izkliedētība nekādā veidā neveicina viņu nacionālo nostāju, un tādēļ saprotams, ka šādos apstākļos Vācijā nevar izveidoties kāda cilvēka tiesību aizstāvēšanas grupa, kuŗa sastādītos no jauniešiem un cīnītos par latviešu tiesībām okupētajā Latvijā. Vācijas latviešu jauniešu galvenais darbs pašlaik ir uzturēt latvisko vidi. Jauniešu darbība tātad vēršas tikai uz sevi. Šajā situācijā viņi tāpēc nonākuši, ka vecākā paaudze nav interesējusies par jauniešu tikšanās iespējām, kā, piem., Jaunatnes semināros. Tādēļ svarīgs nākotnes jautājums ir — izkārtot padsmitniekiem vismaz dažreiz gadā latvisku vidi, jo līdz šim Vācijā un vispār Eiropā nav nevienas vietas, kur šie augošie latvieši varētu piedzīvot, ka latvietim būt ir kas sevišķs, bet gluži normāli. Tagad Eiropas latviešu jaunatnes apvienība iecerējusi lielākajos latviešu centros Vācijā izveidot lokālus jauniešu pulciņus, lai jaunieši varētu iepazīties ar citiem tajā pilsētā dzīvojošajiem latviešiem. Pašlaik bieži vienā un tajā pašā pilsētā dzīvojošie jaunieši nepazīst viens otru. Līdz šim Vācijā ir tikai trīs pilsētas, kur latviešu jaunieši tiekas kaut cik regulāri: Ķelnē, Štutgartē, Ludvigsburgā, kā arī Minsterē. Pārējās pilsētās, kaut gan tur dzīvo samērā daudz jauniešu, šādas latviešu sabiedrības nepastāv.

MLĢ studija semināra dalībnieki pēc Valža Labinska atturīgā Vācijas apstākļu vērtējuma sagaidīja, ka Mārtiņš Dāle nāks ar daudzsološāku vēstījumu par Anglijas jauniešu pamošanos no garā „ērkšķrozītes miega". Sevišķi tādēļ, ka pērnvasara turienes jauniešiem bija neparasti spraiga un aktīvitātēm pārbagāta. Lai pieminam tikai Eiropas latviešu dziesmu svētkus Londonā, kur ¾ jaunatnes deva Anglijas latviešu saime. Jaunais ELJA Anglijas valdes priekšsēdis savam īsreferātam bija izvēlējies īpatnēji valsirdīgu pieeju:

„Anglijā mūsu lietas ir savādākas nekā Vacijā", viņš teica. „Taču centru, pēc kā tiko latvieši Vācijā, mums Anglijā netrūkst. Pastāv arī diezgan veseliga sabiedrība, bet tās pēctēči savā ikdienas dzīvē nav nemaz tik stipri. Anglijā dzīvo ap 10.000 latviešu, bet sabiedrībā redzami tikai kādi 400 jaunieši. No tiem visi nerunā latviski, labi, ja tādu ir kāda puse. Par iemeslu tam varētu minēt to, ka Anglijā dzīvo apatiska jaunatne. Latviešiem Anglijā ir stipri DVF centri, netrūkst pašiem savu namu, kur satikties. Darbojas dejas kopas, kokļu ansambļi, koŗi, teātŗu grupas utt. Bet tas mūsu jauniešiem izrādās pārāk vienkārši; viņi tur aiziet, saņem savam darbam nepieciešamos atslēdzekļus un atkal pazūd. Viņi neturas kopā un necenšas iemācīties latviešu valodu. Daudzi piedalās tautas deju kopās, bet citi nevēlas nekā darīt. Dejošana jau neprasa sevišķu piepūli vai latvietību. Norises rāda, ka katra sabiedrība atsevišķā pilsētā, dejas kopas un jauniešu pulciņi, darbojas kā individuālas grupas, bet citādi nav izmanāmas kādas kopīgas sajūtas. LNPL, DVF un ELJA Anglijas nodaļa ir mēginājusi katra savā veidā novērst šo problēmu, lai rastu Anglijas latviešu jauniešos kopības sajūtu. Tomēr atsauksme ir ļoti vēsa, kaut arī joprojām netrūkst latviešu jaunatnes. DVF mēģina ieinteresēt jauniešus latvietībai, atbalsta skolas, kā arī atsevišķos jauniešus, kas grib piedalīties semināros vai kursos. Izdod daudz līdzekļu latviešu skolu uzturēšanai, bet tas maz palīdz, jo arī vecāki nav atsaucīgi, un tā skolās arvien mazāk skolēnu.

Pašreiz ir tikai mazs kodols to jauniešu, kas, izgājuši caur skolām un deju kopām, iestājušies DVF un ELJA Anglijas nodaļā. Būs apmēram 100 jauniešu, kas turas kopā, kas spēj kaut ko darīt un un dara. Varētu jautāt, kur radusies šī apatija. Vai nu viņi piesavinājušies šo apatisko dzīves veidu no angļu skolas biedriem, vai vecāki viņus neparezi izaudzinājuši. Lai kā, tomēr liekas, ka te būs kāda noteicoša loma arī jauniešu vecākiem."

Šo rindiņu lasītājiem vēlams ievērot, ka jautājumi un atbildes izskanēja jauniešu vidē. Piem., kad Arnolds Dāle sava jaunākā brāļa devumu apzīmēja par „pesimistisku noraudāšanos", smējās visi, ieskaitot Mārtiņu. Bet arī Arnolds neskopojās ar kritiku norādīdams, ka latviešu jaunieši līdz zināmam vecumam savā starpā sarunājas angliski. Tas pats novērojams arī citās zemēs. Arī viņš un viņa brāļi, pirms gadiem ierazdamies MLĢ, nav pratuši latviski. Bet te sekoja norāde: „Tomēr jutos kā latvietis, citādi nebūtu ieradies Minsterē."

Piebilstams, ka arī pēc citu spriedumiem, piem., paneļa diskusijās ELJA Kenterberijas kongresā, Anglijā esot visvairāk īpašumu, un tas nav tikai DVF. Tādas lietas kā svētdienas skolas, tautas dejas kopas, koŗi uc. ir daudz vairāk nekā citās Eiropas valstīs. Tas varbūt tāpēc, ka Anglijas latvieši nav saņēmuši un nesaņem valsts atbalstu. Viņi cenšas vairāk, sasnieguši vairāk. Bet tas varētu būt arī iemesls, kādēļ jaunieši kļuvuši apatiski, jo viņiem visu jau sagādājuši vecāki. Paši tādi kā „sēžamvietas deldētāji." Salīdzinot ar Vāciju, situācija Anglijā ir apgrieztā veidā.

Atbildot uz jautājumu — cik patriotiska ir latviešu jaunatne Anglijā — jārunā par tiem jauniešiem, kas var paši domāt. Piem., tautas deju lieluzvedumā Londonā no Anglijas bija ¾ daļa dalībnieku. Bet cik no tiem patriotiski, cik no viņiem aizbrauktu uz kādu kongresu vai ierastos šīsdienas seminārā, vai vispār domā par latviešu nākotni? Liekas, ka procentuāli ļoti maz.

Pievēršoties nostājai iepretim Latvijai, norādāms, ka šī semināra sākumā gandrīz visi dalībnieki bija diezgan pesimistiski, bet tagad pēc referātiem un Olafa Brūvera runām daudzi kļuvuši optimistiskāki. Visiem jau neinteresē politika. Tomēr sanākot šādā seminārā, iegūst plašākas zināšanas un tad var kaut ko iesākt."

Anglijas jauniešu devumu novērtējot padsmitnieku pārstāvis Aivars Sinka no Londonas:

„Es nedomāju, ka ir vajadzīgs visu dienu pļāpāt par politiku un lasīt attiecīgu literatūru, lai būtu latviešu patriots. Tas palīdz, jā, bet ja skaita tikai tos, kas ir politiski aktīvi, par patriotiem, tad ir ļoti maz. Esmu optimists un domāju, ka ir tomēr ļoti daudz latviešu patriotu arī jaunāko saimē."

I. Balodis

Rakstniece Zenta Mauriņa savā 80 gadu dzīves jubilejā Minsteres latviešu ģimnazijā. Viņu ar rozēm apsveic 13. klases audzēkne Irisa Elberte. Ģimnazijas vārdā rakstnieci sveica arī otra 13. kl. audzēkne Iveta Asona. Foto: T. Spoģis

Daugavas Vanagu Teātris Kanadā

atkārtos

Nila Simona komēdiju

TRIS DIENAS PLAZAS VIESNĪCĀ

Gunāra Vērenieka režijā,

svētdien, 22. janvārī, pl. 17

Bickford Park vidusskolā.

Ieejas maksa: 1. v. $6, 2. v. $5.00. Pensionāriem, skolniekiem un invalidiem $1 atlaide.

Kā radās Izraēlas valsts

Pašlaik visas pasaules uzmanība vērsta uz Tuvajiem austrumiem Izraēlu un Ēģipti. Jau 30 gadus pastāv kaŗa stāvoklis starp žīdiem un arabu tautām, jau no paša sākuma, kopš nodibināja Izraēlas valsti. Pēdējais, t.s. Piecu dienu kaŗš beidzās ar Izraēlas territorijas ievērojamu paplašināšanu.

Izraēlu nodibināja uz Palestīnas terr., kas pēc senās vēstures un aprakstiem bija pazīstama kā Kanaana, ko apdzīvojuši arabi. 1100. gadā priekš Kristus dzimšanas žīdi ieradušies Palestīnā kā iekaŗotāji un nodibinājuši tur ķēniņvalsti Jūdeju, kuŗa vēlāk sadalīta kā Jūdeja un Samarija. Tās apdzīvojušas āīdi un arabu tautas. Žīdi nekad nav varējuši okupet visu Palestīnu, kas piederējusi filistiešiem. Pēdējie arī devuši zemei vārdu — Palestīna. Pēc tam Palestīnu iekaŗojuši grieķi un romieši, kuŗu laikā arī piedzimis Jēzus Kristus.

Priekš pirmā pasaules kaŗa Palestīna piederējusi turkiem, kas to šinī kaŗā zaudējuši un zemi okupējis angļu kaŗaspēks. Tanī laikā tur atradūšies 700.000 musulmaņu un kristīgo un 50.000 žīdu.

Anglijas valdība, zem žīdu nacionālistu spiediena, 1917.g. beigās deklarēja, ka Palestīna dibināma žīdu valsts un ka darīs visu iespējamo, lai tāda nodibinātos, solot ticības brīvību visām tur dzīvojošām tautām.

Tautu savienība 1919. gadā atzina, ka zemes, kuŗas agrāk

(Turpinājums 17. lp.)

Baltiešu atlētu federāciju Ziemeļamerikā vadīs latvieši

Kopš 1971. gada Ziemeļamerikas baltiešu atlētu federācijas vadība bija lietuviešu ziņā ar priekšsēdi Algirdu Bielski. Parasti prezidija vadība mainās rotācijas kārtībā ik pēc diviem gadiem. Dažādu apstākļu dēļ igauņiem nebija iespējams šo pienākumu uzņemties, un tāpēc A. Bielskim bija jāpaliek amatā ilgāk.

Pagājušā gada 17. decembrī baltiešu sporta vadītāji pulcējās Toronto, lai noklausītos ziņojumus par aizvadīto darbības posmu, izstrādātu kalendāru nākošam gadam, ievēlētu jaunu priekšsēdi un izraudzītu prezidiju. Arī šoreiz igauņi nevarēja pārņemt federācijas vadību. A. Bielskim no amata atteicoties, kongress izšķīrās nodot vadību latviešiem. Latviešus pārstāvēja tikai latviešu sporta darbinieki no Kanadas, jo no ASV neviens nebija ieradies. Lietuvieši bija pārstāvēti ar 6 delegātiem, igauņi ar 3 un no latviešiem kongresā piedalījās LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis, L. Ozoliņš un Ž. Zentiņš.

Par federācijas priekšsēdi nākošiem diviem darbības gadiem ievēlēja vienīgo kandidatu Ž. Zentiņu. Latviešu delegācijā no Kanadas darbosies A. Tīcmanis, G. Gubiņš un A. Dzilna; ASV delegātus izraudzīs latviešu sporta vadība ASV. Igauņu delegācijā no Kanadas darbosies Maia Krīma (vicepriekšsēde), A. Oilings un H. Jāguste. Lietuviešu delegācijas sastāvu izraudzīs vēlāk, vienīgi A. Bielski nozīmēja kā pirmo vicepriekšsēdi; viņš uzņemsies arī meistarsacīkšu sekretāra pienākumus.

A. Bielskis sniedza īsu ziņojumu par pagājušā gada sacīkstēm un izteica pateicību igauņiem, kas pagājušā sezonā teicami bija noorganizējuši baltiešu meistarsacīkstes vairākos sporta veidos. Bielskis aicināja atzīmēt Baltijas valstu 60 g. dibin. atceri ar lielākām sacīkstēm, apvienojot vairākus sporta veidus. Lietuvieši nākošā gadā Klīvlandē rīkos vienā laikā meistarsacīkstes vieglatlētikā, peldēšanā un tenisā. Latviešu vadībā notiks basketbola, volejbola, galda tenisa un šacha sacīkstes — visām vecuma grupām, vīriešiem un sievietēm, Toronto, 1978. gada 11. un 12. novembrī. Šajās sacīkstēs ikvienu tautību pārstāvēs izlases vienības, ne atsevišķu sporta kopu komandas.

Apspriežot sporta sacensību kalendāru, visi atzina, ka turpmāk jāvienojas par datumiem, kas paliktu nemainīgi no gada uz gadu. Šos datumus būs jārespektē ikvienas tautības sporta vadībai. Lietuvieši izteica vēlēšanos tikties ar latviešiem arī futbolā.

Kongress pieņēma arī A. Bielska priekšlikumu mainīt federācijas nosaukumu, liekot uzsvaru uz vārdu — „baltieši". Jaunais nosaukums tagad ir: Baltiešu atlētu federācija Ziemeļamerikā — Baltic Athletic Federation in Northamerica (BAFNA). Agrākais nosaukums bija — North American Baltic Athletic Federation.

Kongress nonāca laika trūkumā, un daudz kas palika neapspriests, jo A. Bielskim bija jādodas uz lidlauku, bet lietuviešus gaidīja cita apspriede sakarā ar Vispasaules lietuvju dienām, kas šogad notiks Toronto.

Kongresu vadīja A. Bielskis, bet protokolēja Ž. Zentiņš. Kongress pateicās A. Bielskim par nesavtīgo kalpošanu baltiešu sporta jaunatnei.

Ž. Zentiņš

Toronto studenšu korporāciju kopa savā gadskārtējā eglītes vakarā šogad pulcējās Sv. Jāņa baznīcas zālē. Sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīja māc. J. Cālītis. Attēlā vakara dalībnieces. Otrā rindā no kreisās: Daina Reinberga (Gaujmaliete), Agnese Gailīte (Dzintra), Hedviga Pētersons (Gundega), Rasma Caune (Imeria), kopas seniore Sibilla Korule (Gundega), mādola), Jozefīne Tamberga (Aurora) un Ilga Jaunkalna (Spīdola). Foto: J. Ligers

Mūsdienu latviešu problēmas un kristīgā filozofija

(Nobeigums)

Cilvēka prāts, griba, brīvība, sirdsapziņa — tās ir augstas vērtības. Ar prātu izprotam lietu būtību, spriežam, radām zinātni, mākslu un t.tt. Šie fakti liecina, tāpat kā brīvās gribas un sirdsapziņas akti, ka mēs nesam sevī nemateriālu pasauli, kas būtiski ir pavisam citāda nekā matērija, ir augstāka, varenāka, pilnīgāka; tāpēc arī šī pasaule ir iekšēji neatkarīga no matērijas. Tā ir tīri garīga. Šī garīgā mūsu prāta, gribas un sirdsapziņas pasaule ir zinātniski jāizskaidro, balstoties uz cēlonības un citiem patiesības pazīšanas principiem. Matērija var dot tikai materiālo, bet nemateriālie, proti, prāta, gribas un sirdsapziņas akti nevar nekādi saknoties matērijā. Tātad pavisam droši varam secināt, ka cilvēkā ir garīgas dabas substanciāla reālitāte, proti, dvēsele, kas dod esmi mūsu prātam, gribai, sirdsapziņai un visiem garīgajiem aktiem, kā arī dzīvību mūsu ķermenim. Tāpēc arī dvēsele ir liela mūsu iekšējā vērtība, tā ir pamatvērtība.

Būdama garīga, dvēsele nesastāv no kvantitātīvām dalām savā esmē. Tā nav arī atkarīga no matērijas, tāpēc dvēsele neiet bojā, cilvēkam mirstot. Tā turpina savu garīgo dzīvi, proti, tā ir nemirstīga, un līdz ar to tā ir mūžīga vērtība.

Dvēsele ir substanciālā vienībā ar mūsu ķermeni, tāpēc mēs, sastāvēdami no dvēseles un miesas, esam cilvēki un dzīvojam, darbojamies kā cilvēki, nesam sevī personas vērtību, kas urbjas transcendentāli mūžībā.

Cilvēkam ir arī sabiedriska vērtība, jo pēc savas dabas tas ir sabiedriska būte. Vispirms rodas ģimene, kas ir sociāla pamatvērtība. Ģimeņu sabiedriskā vērtība gūst jaunas proporcijas, kad tām, dzīvojot savā territorijā, ir kopēja vēsture, valoda, kultūra. Tā tās veido nacionālu kopību, tautu, valsti. Līdz ar to rodas jauna sociāla vērtība — dzimtene, tēvzeme ar saviem ideāliem, organizācijām, ar savām brīvības un neatkarības prasībām, kopjot un attīstot nacionālo vērtību pasauli. Ja šodien mēs esam zaudējuši savas tautas brīvību, tad vēl neesam zaudējuši visu, jo vēl dzīvo latviešu ģimenes, kam pašreizējā latviešu sabiedriskā dzīvē ir milzīga vērtība. No mūsu ģimeņu tikumības, iekšējā stipruma un veselīguma ir atkarīga visas mūsu tautas nākotne, mūsu nacionālā atdzimšana.

Cilvēka sabiedriskā vērtība aug, ne tikai apzinoties savu piederību pie savas ģimenes un tautas, bet arī, ja viņš godīgi iedzīvojas jaunā vidē savos trimdas apstākļos, ieiet apzinīgi plašajā starptautiskajā sabiedrībā, jūt sevī visas cilvēces sastāvdaļas vērtību. Apzinādamies savu kopējo piederību visvarenajam Radītājam un savu kopējo beidzamo mērķi, mēs veidojam lielo vispasaules sabiedrību, starptautisko brālību.

Lūk, šie ir mūsu sabiedriskās dzīves tuvie un tālie vērtību riņķi, kuru ielenkumā mums ir iespēja attīstīties arī trimdas apstākļos. Mums šinīs pašos apstākļos ir arī pienākums sadarboties ar saviem tuvākiem vairākās plāksnēs, lai arī citi gūtu no mums vērtību svētību. Bet šī līdzsvarotā sabiedrisko vērtību filozofiskā uztvere paturēs savas īstās dimensijas un plauks, ja cilvēku uzskatīs par pamatvērtību un mērķi, bet ne par izmantojamu objektu.

Tā nu īsumā atbildējām uz dzilo jautājumu par mūsu un mūsdienu vērtībām trimdā. Šis jautājums ir mūsu visu problēmu pamatā un, labi izraisīts, apgaismo visas mūsu grūtības. Tā nu rodas īsa trimdas latviešu dzīves filozofija. To varam nosaukt par latviešu pilnības filozofiju, kas izpaužas mūsu iekšējās brīvības iemantošanā, ieskaitot mūsu sabiedriskās vērtības, vispirms vienība trimdas dzīvē un mūsu dzimtenes brīvības atgūšanas centienu lielo vērtību. To visu augaismo filozofija. Tā nenoraida lielo gaismu un līdz ar to pārdabisko vērtību, kas kā milzīgs dāvinājums nāk no Kristus atklāsmes un paceļ mūsu prāta vērtību apgaismojumus dievišķos augstumos. Šī kristīgā vērtību filozofija, piemērota mūsu trimdas apstākļiem, prasa no mums, lai mēs tanī iedziļinātos arvien vairāk no teorētiskā un praktiskā viedokļa un būtu darbīgi savā latviskā dziļdomībā.

Prof. Dr. St. Ladusāns S. I.

Katrs savas veselības sargs

Viskonsinas universitātes vēža slimību speciālists Dr. D. Roze un ASV nacionalā vēžu slimību institūta pētnieks Dr. Gori domā, ka vairāk veltījot vērības mūsu uzturam, mums mazāk būtu jābaidās no vēža slimībām. Pētījumi liecinot, ka tanīs zemēs, kur mazs gaļas un piena produktu patēriņš, vēža slimnieku skaits mazāks. Tāpat atrasts, ka mormoņu un septiņdienu adventistu vidū, kas vairumā ir vegetārieši, vēža slimnieku skaits ir niecīgs.

Japānā, kur ļaudis maz lieto piensaimniecības ražojumus un gaļu, ar vēzi slimo mazāk, bet tiklīdz japāņi apmetas ASV un pielaikojas rietumnieku ēdieniem, saslimšana ar vēzi strauji vairojas un dažās paaudzēs sasniedz amerikāņu līmeni. Japānā pazīstams zarnu vēzis, kam par iemeslu, ka japāņi pārāk daudz ēd žāvētas zivis, jo žāvēšanas procesā rodas kaitīgas benzopirīna vielas.

Lai aizsargātos no vēža, lietpratēji ieteic mazāk ēst cūkgaļu un taukainu vērša un jēra gaļu, bet vairāk putnus un zivis. Namamātēm pirms gaļas sagatavošanas no tās jāatdala redzamās taukdaļas, bet pirms maltīti liek galdā, izkusušie tauki jānolej. Pilnpiens jāaizstāj ar vājpienu vai pienu ar zemu tauku procentu. Sviesta vietā jālieto margarīns.

No eļļām priekšroka kukurūzas un sojas pupu eļļām. Olu patēriņš jāsamazina uz 2-3 olām nedēļā. Cukuru saturošas pārtikas vielas jāaizstāj ar augļiem, saknēm, pilngraudiem un pupām. Tas palīdzēs samazināt holestorolu asinīs, kas veicina artērija aizsērēšanu, kā arī uzturēs normālu ķermeņa svaru, kas labvēlīgi ietekmēs asinsspiedienu.

Vēža riskam vairāk pakļauti tie, kas daudz smēķē un patērē alkoholu. Šie ieteikumi, kas gan palīdz izvairīties no vēža, bet to nedziedina, tomēr ir ievērības cienīgi.

Vgs.

☆ Rietumvācijā, Bonnā, Ēģiptes sūtniecības ēkas drošības iežogojuma iekšpusē novietots 4,4 märc. dinamīta, tikai dažus jardus no degvielu tvertnes. Spridzeklis bija pietiekamā vairumā, lai uzspridzinātu sūtniecības ēku un nodarītu bojājumus apkārtnē, ka arī aizdedzinātu degvielu tvertni. Saini nejauši atradis sūtniecības darbinieks, kad bija atlikušas vairs tikai divas minūtes laika degļa atvienošani. Kopš Ēģiptes prezidents Sadats novembrī apmeklēja Jeruzālemi, dažādās pasaules daļās izdarīti uzbrukumi to sūtniecībām. Acīm redzot radikālie arabi pretojas Sadats politikai - tiešu sarunu laikā ar Izraēlu atrisināt Vidējo austrumu nokārtojumu. Pastiprināta vācu policijas sardze pie sūtniecības. Dinamītam saini bijuši ar krieviskiem aprakstiem.

Sveicinot Jaunajā gadā, atļaujos pavēstīt manas grāmatas

Linu dvielis

iznākšanu un piedāvāju to latviešu skolām, grāmatu galdiem, bibliotēkām un ikvienam latvietim. Linu dvielis — tēlojumu virkne par dzīvi, darbu, dabu, ieražām, ticējumiem un Vidzemes ziemeļvakaru apvidus ļaudīm šī gadsimta sākuma gados. 314 l.p. biezā gaišā sējuma grāmata spēj priecēt lasītāja skatu, bet tēlojumi ieved lauku dzīvēs — latvietības pilnskanīgumā, ļaujot daudzas stundas līdzi dzīvot dzidrajā dzimtenes gaisotnē. Bij. skolotājs Pēteris Kalniņš.

Pasūtinājumi adresējami:
Mr. P. Kalniņš,
184 N. Hawthorne Rd., Winston-Salem, N.C.
27104 U.S.A.

Grāmatas cena, ieskaitot piesūtīšanu, $10, bet pie grāmatas atkalpārdevējiem $12, pret piesūtītu čeku vai M. Order. Piegādes laiks — 2 nedēļas.

Prese partijas žņaugos

PADOMJU „PRESES BRĪVĪBA" PRAKSĒ

Kā zināms, viens no bīstamākiem draudiem padomju režīmam ir patiesība. Tāpēc padomju laikrakstiem labāk izvairīties no patiesības par apstākļiem komūnistu diktatūrā. Objektīvas informācijas vietā partijas prasa liekulīgas slavas dziesmas savai darbībai. Tā Padomju Latvijas komūnists savā preses apskatā — pilnīgi likumsakarīgi — smagi pārmet kādam laikrakstam, ka tas neparādot „komūnistu radošos meklējumus", neredzot ierindas komūnistu pārvēršanos par masu organizātoriem, vadoņiem. „Lai to redzētu... jāprot saskatīt daudz tāda..., ko var redzēt tikai vērīgi cilvēki, kuŗi ar dziļu interesi meklē pozitīvas pieredzes izpausmes, kuŗi aktīvi palīdz attīstīties ikvienam jaunam, progresīvam pasākumam".

Žurnālistam padomju diktatūrā nav vis jāapraksta patiesība, bet gan jāaģitē par partijas līniju.

Nekādā ziņā nedrīkst darīt tā, kā darījuši kritizētā laikraksta līdzstrādnieki — „atnāk uz sapulci, pāris stundas paklausās, savāc bloknotā faktus no runām — un uzraksta.". Fakti vien ir bīstami, jo „ir jāzina daudz vairāk.., ir jāprot labi orientēties daudzos vispārējos attiecīgās partijas organizācijas darba jautājumos, jābūt plaši informētam par tās dzīvi". Citiem vārdiem, jāpiezvana un jāapklausās, ko grib redzēt iespiestu partijas vadība. Kā žurnālā teikts, partija „grib palielināt žurnālistu atbildību par visu, kas tiek drukāts avīzē"...

Viens no galvenicm padomju preses uzdevumiem tātad ir daudzināt „nemaldīgo" partiju. Ja šai jomā kāds izdevums savu normu neizpilda, seko bargs rājiens no partijas. „Vai var uzskatīt par normālu, ka gandrīz divu mēnešu laikā nav ne rindiņas par partijas darbu?" Otrs, vismaz tikpat svarīgs obligāts pienākums ir iesaistīties cīņā par komūnisma uzvaru. Laikrakstam ir „jābūt kaujinieciskam propagandistam, kas nes masās partijas iedvesmojošos vārdus, tās diženās idejas, atmasko mūsu idejisko pretinieku ideoloģiskās diversijas".

Nekāda pasīvitāte šai ziņā nav pielaižama. Tā laikraksts saņem rājienu par to, ka tas „it kā stāv malā no cīņas, kas šodien risinās ideoloģiskajā frontē, nav publicējis nevienu materiālu, nevienu faktu, kas spilgti parādītu sociālistiskās iekārtas neapšaubāmo pārākumu pār kapitālistisko, kas atklātu kapitālisma nedziedināmās kaites, apgāztu buržuazisko ideologu melīgos izdomājumus — arī par bēdīgi slaveno cilvēka tiesību aizkaršanu mūsu zemē".

Taču šis savārstījums jau pats par sevi parāda, cik apšaubāms tautas acīs izliekas „sociālisma neapšaubāmais pārākums" un cik veltīgas ir režīma pūles cīņā pret patiesību. Režīmam trūkst faktu, lai pārliecinātu tautu sev par labu. Un arī žurnāls Padomju Latvijas komūnists nevar minēt nevienu faktu, kas liecinātu režīmam par labu. Meliem īsas kājas.

Ja preses darbā parādās kādi trūkumi, tad tikai tāpēc, ka nav pienācīgi ievērotas partijas direktīvas. Pēc partijas vadības ieskatiem „galvenā nelaime ir tā, ka redakcijas darbinieki dažus partijas komitejas norādījumus neuzskata par obligātiem. Partijas komitejas un laikraksta attiecībām jābūt lietišķīgām, principiālām, nepieļaut, ka tiek ignorēti partijas komitejas norādījumi, ka vienus un tos pašus faktus laikraksts un partijas vadība vērtē dažādi. Nav pieļaujams, ka laikrakstā parādās redakcijas raksti, kas neatspoguļo partijas komitejas viedokli". Tātad „pilnīga brīvība" rakstīt, kā partija pavēl.

Iedarbīgākais līdzeklis trūkumu novēršanai resp. katras cik necik objektīvas informācijas apslāpēšanai ir pastiprināta partijas kontrole. Piemēram, „ja redakcijai vajag speciāli aizrādīt, ka partijas tematiku nedrīkst atstāt novārtā, jo žurnālisti neizprot šīs tematikas nozīmīgumu, tad tas nozīmē, ka redakcijas kollektīvā kaut kas nav kārtībā, un tātad partijas komitejai enerģiski jārīkojas, lai stāvokli uzlabotu". Laikraksts drīkst būt tikai partijas megafons. — „Avīzei jākļūst par partijas organizāciju sekretāru, partijas grupu organizātoru, arodbiedrības grupu organizātoru un komjaunatnes organizāciju aktīvistu tribīni."

Tāda ir padomju despotijas „reālā preses brīvība."

Katons

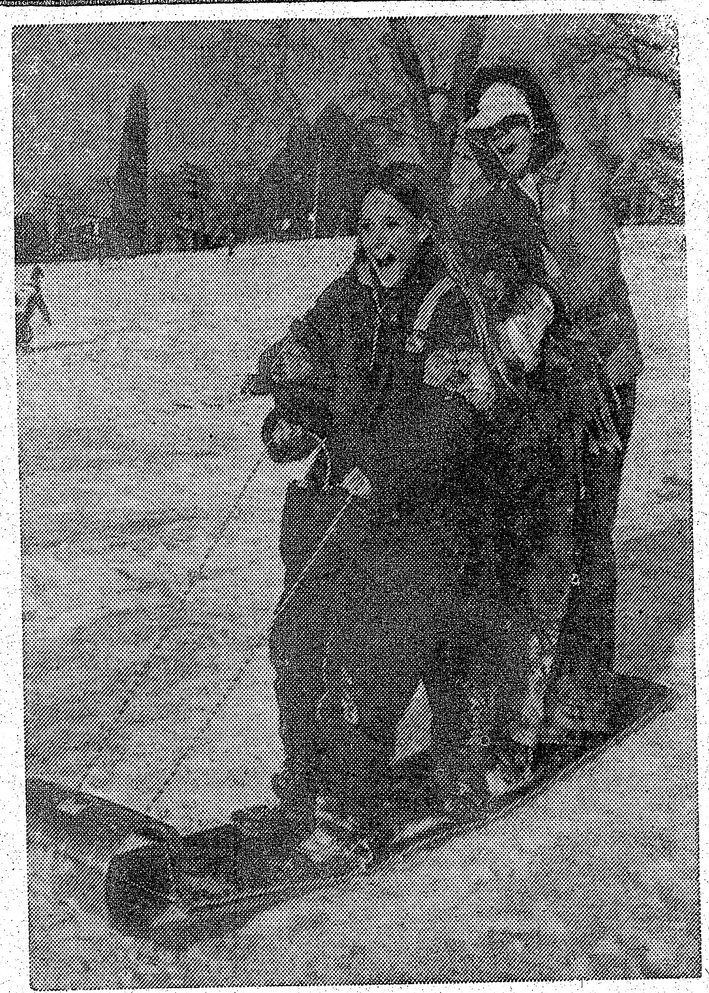

Iemīļotākais bērnu un jauniešu ziemas prieks ir slidināšanās ar ragaviņām vai slieci, ko Kanadā sauc par tobāgenu. Ar tādu nu kalna nogāzes Toronto ārpilsētas parkā dodas lejup Māra Lejiete ar brāļiem Andri un Kārli aizmugurē.

Foto: J. Liģers

Čekas instrukcijas nacionālisma apkaŗošanai

Tas, ko daļēji zinām no faktiem un pieredzes, tagad lasāms čekas (KGB) slepenās instrukcijās. Tās izvedis kapteinis Aleksejs Mjakovs, pārbēgot uz Rietumiem.

Pieredzēto čekas dienestā un arī iemeslus dezertēšanai viņš apraksta grāmatā "Inside the KGB". Tās nelielais apmērs (131 lp.) tomēr raksturo grāmatas nozīmi, jo gada laikā tulkota deviņās valodās. Būtu ieteicams to izlasīt organizāciju darbiniekiem un katram, pirms braukšanas uz Rīgu. Grāmata izdota Anglijā (1976. g.) Tā pasūtināma: Dillon's University Bookshop, 1 Malet Street, London WC1E 7JB, England, Cena, ieskaitot sūtīšanas izdevumus, 3,68 angļu mārc. vai apmēram 7 dol.

Daļu no grāmatas aizņem visslepenākās instrukcijas. To īstenošana praktiskā darbā ilustrēta piemēriem. Autors raksta, ka nacionālisms Pad. savienībā ir viena no vājākām režīma vietām, jo neviena tauta nevēlas pazust bez pēdām. Daudzas apspiestās tautas, līdzīgi igauņiem, latviešiem un lietuviešiem, aktīvi cīnās pret pārkrievināšanu. Ar visām čekas represijām tomēr nav iespējams apspiest nacionālismu. Atklāto un likvidēto nacionālo grupu vietā rodas atkal jaunas(36,37 lp.). Tādēļ instrukcijās vairākkārt uzsvērts, ka čekas pienākums apkaŗot pretpadomju nacionālos elementus (21., 36., 37., 125. lp.). Pareizāk būtu teikts, cīnīties pret tiem, kas noraida padomju kolonializmu un pārkrievināšanu.

Cīņa vedama divos virzienos — apspiest jebkādu nacionālu organizāciju veidošanos Padomijā un necionālās grupās iefiltrēt čekas aģentus, kas pārņem vadību un rada ideoloģiskas nesaskaņas. Prominenti vadītāji jāsakompromitē starp viņu domu biedriem, it kā pirmie sadarbotos ar čeku. Šim nolūkam izlietojami viltoti dokumenti un viltus liecinieki. Mērķu sasniegšanai čekai jālieto visas iespējamās metodes (38. lp.)

Otrkārt, čekas svarīgs uzdevums ir emigrantu nacionālo organizāciju apkaŗošana ārzemēs. Tanīs jāiefiltrē savi aģenti, kas strādā, lai organizācijas ideoloģiski sašķeltu un iznīcinātu. Jāsniedz nepatiesa informācija (dezinformācija) par padomju politiskajiem mērķiem (21., 27. lp.). Akcija vēršama pret baznīcu vadītājiem un draudžu locekļiem, jo tie visi uzskatāmi par komūnisma ienaidniekiem, tādēļ jātur pastāvīgā čekas uzraudzībā (22., 38. lp.).

Lielas rūpes čekai sagādā Ķīnas partizānu armija, ko vērtē 2 līdz 3 milj. Tā sagatavota aizmugures operācijām Sibirijā, apmēram 6 vīru grupās, kam jāizdara sabotāžas akti. Šīm grupām pēc ķīniešu taktikas neesot paredzēta apgāde vai transports, bet par visu jārūpējoties pašām. Čeka baidās, ka kaŗa gadījumā šī partizānu armija var radīt smagas problēmas. Sibirijā nebūs frontes līnijas, jo ceļi nav piemēroti lielākām armijas operācijām (25. 26. lp.).

Padomju armijā ne visas nacionālitātes bauda augstākās vadības uzticību. Priekšroka ir krieviem, ukraiņiem un baltkrievim, izņemot tos, kas nāk no minēto valstu rietumu daļas. Žīdi, tatāri, baltieši un tāpat iedzīvotāji no Ukrainas un Baltkrievijas rietumiem uzskatīti par aizdomīgiem. Tādēļ armijas vienībās tiem veltāma speciāla čekas uzraudzība, iefiltrējot uzticamus aģentus starp šo tautu kaŗavīriem.

Izcila diskriminācija un represijas vērstas pret žīdiem. Tos nesūta darbā uz ārzemēm, viņiem nav atļauts strādāt zinātniskā pētniecības darbā vai aizsardzības projektos, un žīdu jaunatnei parasti esot liegta augstākā izglītība. Ar čekas priekšnieka Jurija Andropova 1973. g. rīkojumu „13-SS" kattru izceļošanas atļaujas pieprasītāju uz Izraēlu čeka uzskata par ienaidnieku. Tas jātur nepārtrauktā novērošanā un pret viņu jāvāc diskriminējoša informācija, lai to varētu arestēt un ieslodzīt (38. lp.).

Apmeklējot čekas skolu, autoram bijis jāiepazīstas ar tās vēsturi un metodēm. Lasot senos archīvus un dokumentus, viņa slēdziens, ka čekas brutālās metodes nesākās tikai ar 1917. g., bet tās pa lielākai daļai jau pārņemtas no krievu cara Jāņa Briesmīgā slepenās policijas „Opričina" (47 lp.) Daži čekisti to apzinās. Stājoties darbā, majors Boičenko autoram jautājis, vai viņš zinot, ko nozīmējot burti KGB? — „Valsts drošības komiteja". atbildējis jaunais leitnants Mjakovs. — „Nē, KGB nozīmē rupju banditu birojs (Kontora Grubykh Banditov)", ciniski atbildējis majors (58 lp.). Vēlāk, čekas dienestā, autors apliecina, ka minētais apzīmējums pilnā mērā pierādījies.

Čekas metodes vislabāk raksturojis tās priekšnieks Austrumvācijā ģen. Titovs, norādot padotajiem, kā jāstrādā: „Ja te nav spiegu, jums jāatmasko pretpadomju un citi ienaidnieki. Tos vienmēr var atrast, un ja nevarat atrast, tad radiet tos!" (75 lp.) Protams, tāda „ienaidnieku" atklāšana vai „radīšana" rezultējas ar dienesta paaugstinājumiem, lielāku algu un citām materiālām priekšrocībām. Tātad nevis kāda marksisma „ideoloģija", bet vienkārši naudas un varas kāre uztur šo terroru, pie tam uz strādnieku masas rēķina.

Aprakstot jauniesaukto krievu kaŗavīru nožēlojamo dzīvi Austrumvācijā, autors min slepeno statistiku par pašnāvību skaitu 20. gvardes armijā: 1971. g.-16; 1972. g.-24 un 1973. g.-33 (108 lp.). Minēti arī valrāki dezertēšanas gadījumi, kur izbēgušo gūstīšana bieži beidzās ar kritušiem un ievainotiem (109. un 110. lp.). Kā pretstatu kaŗavīru nožēlojamai dzīvei barakās autors ilustrē augstāko virsnieku mantkāri un korupciju, kas notiek uz kaŗavīru apgādes rēķina.

Sumējot savu pieredzi, autors Padomijas valdošo klasi raksturo ar senu parunu, ka zivs pūst no galvas (91 lp.). Par pirmo triju gadu pieredzi čekas dienestā viņš saka: Manos pienākumos ietilpa nelikumības un netaisnības aizstāvēšana un cīnīšanās pret tiem, kas aizstāv likumību (115 lp.). Šī iemesla dēļ viņš jau 1972. g. izšķīries ne tikai izbeigt kalpošanu terrora un netaisnības sistēmai, bet arī cīnīties pret to. Pagāja divi gadi, kamēr radās iespēja izkļūt brīvajā pasaulē. (1974.). Ar grāmatas un slepeno instrukciju publicēšanu autors savu cīņu pieteicis.

Varētu jautāt, kāda loma piešķirta latviešu čekistiem viņu dzimtenē? Pavisam nožēlojama. Tie pārdevušies par naudu un iedomātu „varas" apziņu sarkanajam imperiālismam un pazemīgi kalpo savas tautas apspiešanai un iznīcināšanai.

P. Ziemelis

MONTREALA

Montrealas latviešu skola šoreiz mainīja tradiciju, un bērnu eglīte notika sestdien, 17. decembŗa rītā Sv. Luka skolā, kur pulcējās 30 bērnu, viņu vecāki un viesi

Lūgšanu teica prāvests A. Voitkus, bet visiem sēžot pie galdiem, svētku dalībniekus pacienāja ar pankūkām un kafiju. Pankūkas cepa bērnu vecāki. Bija ieradies arī Ziemsvētku vecītis. Dzirdējām deklamācijas; Kristīne Pašpūra atskaņoja kokles solo. Bērniem bija rotaļas un dejas.

P. A.

SAGATAVO DOKUMENTUS IENĀKUMU NODOKĻIEM

Mark Tuomola, B.A.

191 Eglinton Ave. E.,
Suite 206, Tornto (Somu kreditsabiedr. ēkā)
Tel. 488-1801

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Birojs atvērts no pirmdienas—ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

T. L. Kred. sav.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8

Birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak. Tel 529-7939

T. L. Kred. sab.
LONDONAS NODAĻA
162 Huron St., London, Ont. N6A 2J4

Birojs atvērts trešd. no pl. 7—9 vak. Tel. 439-2569.

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot proc. katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 g. termija noguldījumu ne mazāk par $1000.-.

8% par 3 g. termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.-.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% šodu pa izņemto summu.

9% par 3 g termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.- (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 g. termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.-.

8,5% par 3 g. termiņa noguld. ne magāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

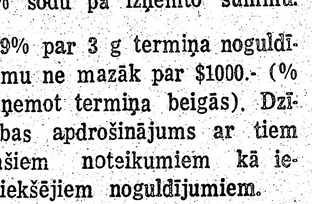

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8855

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Īgauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

(31. turpinājums)

Druvas vadītā avīze ar gadiem ieguva ļoti sastingušu, garlaicīgu seju, kur atspoguļojās redaktora drūmā dvēsele. Pilsētniekiem vajadzēja brangi piespiesties. Sociāldemokratu feļetonists Dr. Orientācijs pareģoja sakarā ar kādu preses balli, ka ap 2000. gadu Brīvo Zemi pārdošot uz plāceniešiem ar magoņu sēklām, kas uzdveš miegu. Brīvās Zemes lasītāju jautājumu neatrisināja līdz pat pēdējam laikam pirms vadonības, kad to sāka uzspiest visiem piena piegādātājiem kopmodernieciībās, vienkārši atvelkot abonementa maksu no tā, kas saimniekam pienācās. Bija „jālasa" partijas dižvīru lapa — gribi vai negribi! Citādi pienu nepieņēma.

Sociāldemokratu avīzei ar šādu nosaukumu arī nebija vieglas dienas, jo metiens samērā mazs, kaut par „trešo numuru" vēlēšanās parasti tauta nodeva apmēram trešo daļu balsu. Laikrakstā parādījās tikai partijas biedru raksti no marksisma un šķiru cīņu viedokļa ar spēcīgiem uzbrukumiem pilsoņu partijām un „reakcionāriem". Sociāldemokratu pašu politika bija diezgan neauglīga, jo gandrīz visu Latvijas laiku viņi palika ārpus valdībām, rūpēdamies tikai par valsts pabalstu piešķiršanu savām organizācijām un lai pareizi tiktu ievērots „atslēgas" (samēra) princips, amatus piešķirot saeimas komisijās un autonomo iestāžu pārvaldēs, kā arī pilsētu pašvaldībās.

Raksturīgākais redaktors bija deputāts Kristaps Eliāss, ilggadējs emigrants, liels „bībelnieks", tāpat kā vecais skolotājs Kārlis Dēķēns. Vēlāk avīzi parakstīja Kārlis Ozoliņš. Tur sāka praktizēties un ar laiku izvirzījās mans skolas biedrs Oto Brikšķis. Viņš partijas labā uzņēmās nepateicīgo uzdevumu skaļi uzbrukt dzejniecei Aspazijai par strādāšanu Jaunākajās Ziņās, kur bija vairāk saistīga materiāla, laikrakstu vadīja veikli, tādēļ arī strādnieki to pirka, atteikdamies no Sociāldemokrata. Kad boļševiki ienāca, satiku Brikšķi uz ielas, soļojām no Rotas nama Blaumaņa ielā 38/40, kur bija ierīkojusies Cīņa. „Jo-jo!" Oto man sauca. „Tā iet ripiņa, uz augšu, uz zemi!" (bija tāda spēle — ripiņas dancināšana ar auklu). Tas nozīmēja — nu mēs esam mainītās lomās.

Sākumā komūnisti, šķiet, viņu kaut cik ieredzēja, jo Ulmaņa laikā pagrīdē taču abas marksistu partijas bija apvienojušās. Bet tad Brikšķi, kas bija sevišķi labs runātājs, izsūtīja uz Sibiriju, atļāva vēlāk gan atgriezties, bet ticu, ka šī „skola" ir viņa sparam daudz ko noņēmusi, ja vispār no tā vēl kas atlicis.

Sociāldemokrats prasīja piemaksas, tāpat kā Brīvā Zeme, un deputātiem un citu augsto amatu vīriem bija vienmēr no savas algas daļa jāatstāj partijai.

Ne visai laimīgs liktenis bija centra partijas laikrakstiem. Latvijas Vēstnesis (1920. — 1925.) iznāca it kā agrākā Dzimtenes Vēstneša vietā K. Skalbes un J. Akmeņa redakcijā. Vēlāk to vadīja J. Vesmanis un Arvēds Kalniņš; 1925. gadā apvienojās ar A. Gulbja un citu izdotajām Rīgas Ziņām, kas arī pastāvēja tikai īsu laiku. Gulbis bija sekmīgs grāmatu izdevējs, bet viņa mērķis, radīt iespaidīgu avīzi pēc cara laiku Novoje Vremja parauga, nepiepildījās.

Centra grupa saeimā nebija plaša, ap pusducis deputātu, ko ievēlēja pa lielākai daļai intelligence. Par spilgtāko pārstāvi, „lideri", demokratijas beigu posmā izvirzījās zvērināts advokāts Jānis Breikšs, korpulents kungs vidējos gados ar skūtu galvu un praktiskām piebaldzēna īpašībām. Centrālkomitejas priekšsēdis bija valsts saimniecības departamenta direktors, vēlākais Latvijas Kreditbankas vicedirektors Jānis Miezis, stingrs vīrs ar ciešu rokas spiedienu, acenēm un bārdu. Jaunsaimnieki un sīkgruntnieki skaitījās jau pa labi no tā sauktajiem „demcentristiem", kuŗus vadonis K. Ulmanis ne visai ieredzēja, bet divi valsts prezidenti, Čakste un Zemgals, saeimā ienāca kā centra pārstāvji! Partijas oficiozs bija pavisam nenozīmīga nedēļas avīzīte Centra Balss (redaktori Herberts Tērmanis — Pēteris Aigars, Alberts Kalniņš un citi). Aiz centra stāvēja un to protežēja Jaunākās Ziņas, lielākā avīze, kāda jebkad latviešiem bijusi.

Antons Benjamiņš, beidzis Valkas skolotāju semināru, bija pagājušā gadsimta beigās skolotājs Rūjienā un Plāterē, pēc tam tirgotājs Skrīveros. Skolas darbs viņu neapmierināja un kā veikalnieks arī nevarēja pastāvēt. Tad tas pārnāca uz Rīgu un, kā toreiz bija modē, sāka darboties gan teātrī — bija Jaunā teātŗa komisijas priekšnieks — un pie dažādām avīzēm, kas iznāca īsu laiku. 1911. gadā Benjamiņš sāka strādāt par redaktoru pie Blankenšteina, kas sāka izdot „kapeikas avīzi" latviešu valodā (lielie laikraksti maksāja 5 kapeikas). Kasieŗes amatu uzņēmās Jaunā teātŗa kasiere Emīlija Elka, dzimusi Simsone. Vinai bija divas māsas: Tusnelda, ko sauca par „skaisto" un kas dziedāja teātŗa korī, un Annija — „ģeniālā", kas bija precējusi Vācijas pavalstnieku Rūdolfu Aicheru. Pēc Pirmā pasaules kaŗa, izkluvusi uz Vāciju, viņa tur dzīvoja un daudz spēlēja teātŗos, reizēm viesodamās Nacionālajā teātrī.

Kādu rītu Blankenšteins piedzīvoja nepatīkamu pārsteigumu: viņa personāls bija atstājis darbu un pārgājis strādāt otrpus ielai pie Antona Benjamiņa viņa tikko atvērtajā preses izdevumā Jaunākās Ziņas! Ko iesāksi bez palīgiem? Blankenšteins nemaz nemēģināja tālāk ķepuroties un pārgāja citā branšā.

Sākumā Benjamiņam nekāda lielā peļņa neienāca, jo ar tik maziem ienākumiem cīnīties nebija viegli, bet palīdzēja kaŗš. Izprazdams tautas psicholoģiju, izdevējs uzminēja, ka latviešiem patīk ne parastais notikumu atstāstījums, bet veids, kā tos saredz rakstnieki. Viņš sūtīja par kaŗa korespondentiem Švābi, Virzu, kas attēloja dzimtenes ciešanas saspriegtā un dzejiski izjustā stilā. Nodibināja strēlnieku pulkus, un šie divi iestājās brīvprātīgi, viņiem pievienojās Akurāters. Ienaidnieks virzījās Rīgai arvien tuvāk, citi laikraksti evakuējās, Līdums uz Valku, Dzimtenes Vēstnesis uz Pleskavu. Benjamiņa šaurā redakcija turpināja darbu turpat Parka ielā. Tā kā Rīgā ar visu izklīšanu un mobilizācijām arvien vēl palika diezgan daudz iedzīvotāju, lasītāju Jaunākām Ziņām netrūka, metiens kā monopola avīzei arvien cēlās. Lai palīdzētu Kurzemes bēgļiem, kas tagad bija ienākuši Vidzemē un sāka jau izklīst pa plašo Krieviju, avīze iekārtoja meklējamo sludinājumus par brīvu.

Vācu okupācijas laikā atļāva izdot laikrakstu tikai „melnajam" Fricim Veinbergam, kas agrāk bija vadījis Rīgas Avīzi. To tagad nosauca par Rīgas Latviešu Avīzi, Veinbergs sametāss kopā ar Benjamiņu, kam bija spiestuve. Veikals paliek veikals!

Lieliniekiem 1919. gadā ienākot, Antons Benjamiņš vairs nedrīkstēja riskēt palikt, tāpēc īsu laiku aizbrauca uz ārzemēm. Kad Pagaidu valdība atgriezās, neatlaidīgais avīžnieks bija atkal savā vietā. Tauta viņam labprāt deva sludinājumus, kad kādam bija kas pērkams, izīrējams vai arī gribējās precēties. Konkurenti ironizēja par „precību avīzi", bet Benjamiņš iekasēja kapeikas un rubļus.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● Kā ik gadu, Latviešu biedrības sestdienas skolas eglīte 8. janvārī bija lielākais eglītes sarīkojums, pulcinot Lietuviešu centra plašajā zālē 550 dalībnieku — skolēnus, skolotājus, vecākus un viesus. Svētbrīdi ar kopdziesmu un lūgšanu ievadīja māc. J. Cālītis, klavierpavadījumu spēlējot Dacei Cielavai. Uz skatuves Betlēmes ainu un izvilkumus no Alberta Galiņa lugas Ziemsvētku stāsts deklamēja 3. un 4. klases audzēkņi skolotājas B. Kūlas sakārtojumā. Galvenais priekšnesums bija A. Brigaderes pasaku lugas 7 ainās Maijas un Paijas izrāde, ko ar 6. klašu 30 skolēniem, talkā nākot 10 meitenēm no 4. klases, bija iestudējusi Maija Ķuze un Irma Ķeniņa. Dekorācijas bija gatavojušas Maija Vītola un Zīle Zichmane. Tērpi bija darināti pēc Maijas Vītolas norādījumiem. Dziesmas bija iestudējusi Mirdza Rengarte, dejas — Irma Ķeniņa un kokļu mūziku — Ariāna Liepiņa. Apgaismotāji bija V. Briedis, E. Baumanis un V. Kānbergs, grimētājas Z. Jansone un M. Ķuze. Vecāki veica skatuves iekārtošanu un kostīmu darināšanu, kā arī suflieru pienākumus. Skaņu instrumentus pārzināja Rita Vītola. Izrādē katrā ainā mainījās dekorācijas, starpbrīžos kopējas dziesmas vadot māc. J. Cālītim. Pēc izrādes ziedu veltes saņēma iestudētājas, dekorātores un vairāki lomu tēlotāji. Šis bija viens no lielākajiem sestdienas skolas uzvedumiem. Publika atzinīgi izteicās par skolēnu labo latviešu valodu. Pēc izrādes blakus telpās skolēniem bija klāts vecāku sagādāts cienasta galds, bet visiem apmeklētājiem bija iekārtota bufete. Tautas dejas un rotaļas vadīja jaunais skolotājs R. Brencis.

● DV teātŗa Kanadā darbinieki ar piederīgajiem, skaitā ap 40 personu, pie cienasta galda pulcējās eglītes vakarā 8. janvārī DV namā. To ar lūgšanu ievadīja Liene Martinsone, visiem kopīgi nodziedot Es skaistu rozīt' zinu. Ar deklamācijām vakaru kuplināja Anete Bencone. Deju mūziku no skaņu lentēm atskaņoja Imants Ķipis.

● Sv. Jāņa draudzes darbinieki ar ģimenes locekļiem un labvēļiem, kopā ap 140 personu, 7. janvārī pulcējās dievkalpojumā baznīcā, kur svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, piedaloties draudzes māc. I. Gaidem. Dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdus sarīkojumu zālē. Māc. I. Gaide jaunā gada ievadījumam teica uzrunu, norādot, ka šogad draudzei būs 30 gadu pastāvēšanas atcere. Priekšnesumos, ko vadīja E. Pētersons no Gvelfas, solo un duetā dziedāja Ženija un Alberts Vītoli Jāņa Baruša klavierpavadījumā. Hedviga Pētersone teica Irmas Grebzdes Ziemsvētku stāstu un E. Pētersons skandēja V. Plūdoņa Rūķīši un Meža vecis. Skanēja arī dziesmas. Draudzes priekšnieks J. Koncis pateicās vakara rīkotājiem un programmas kuplinātājiem. Pēc 22. janvāŗa dievkalpojuma paredzēta paplašināta padomes sēde, lai pārrunātu Saulaines turpmāko darbību.

● Austrumu draudzes dāmu komitejas locekles 7. janvārī pulcējās eglītes vakarā priekšnieces O. Jeckalējas mājā, piedaloties 30 loceklēm. Svētbrīdi vadīja māc. A. Briedis. Draudzes priekšnieks Arvīds Bērziņš pateicās dāmu komitejai un priekšniecei par aizvadītajā gadā veikto darbu. Notika savstarpēja apdāvināšanās.

● Toronto latviešu katoļu vienības valdes pilnvaras beidzās 31. decembrī. Gada sapulce paredzēta februārī, kad ievēlēs jauno valdi. Draudzē pašlaik 570 locekļu. Dievkalpojumi notiek reizi mēnesī prāv. Dr. B. Kokina vadībā. Pie draudzes pastāv palīdzības un bēŗu fondi, kuŗu līdzekļi sastādās no locekļu iemaksām. Minēto fondu pilnvarnieks ir A. Vuciņš. Dāmu komiteja 4. februārī Latviešu namā rīko aizgavēņa vakaru ar priekšnesumiem. Draudzes valde iespēju robežās atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus, skolas un dažādos fondus. Draudzes lauku īpašumu Mežciems pārrauga uz 2 gadiem ievēlētā saimniecības kopas pārvalde ar priekšnieku V. Bērziņu.

● Bīskapa Jāzepa Rancāna fonda mūža biedru sarakstā uz 1. decembri bija 46 locekļi, no tiem Kanadā — 20, ASV — 26 un Austrālijā — 6. Grāmatu apgāda Astra sakārtojumā un redakcijā Bīskapa Jāzepa Rancāna fonda izdevumā iznākusi grāmata — Bīskapa Rancāna rakstu izlase ar mākslinieka Ed. Dzeņa vāka zīmējumu. Grāmatai ir 292 lappuses.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības kārtējās ceturtdienas sanāksmes pēc svētku pārtraukuma atjaunoja 5. janvārī Latviešu namā ar māc. J. Cāliša vadītu svētbrīdi. Pirmajā šī gada sanāksmē bija ieradušies 137 dalībnieki. 12. janvārī valde ar talciniekiem sagatavoja jaunā apkārtraksta izsūtīšanu, sakarā ar apvienības biedru gada sapulci 26. janvārī pl. 14 Latviešu namā.

● Kanadas latviešu gaidu jendas 25 gadu darbības atcere ar dievkalpojumu un svētku aktu 15. janvārī pl. 11 Sv. Andreja baznīcā.

● Izziņotais DV Toronto nodaļas biedru vakars 22. janvārī nenotiks divu citu lielāku sarīkojumu dēļ tajā pašā laikā.

● Sanāksme par draudžu dienām šovasar Gaŗezerā Sv. Jāņa baznīcas zālē notiks 16. janvārī Kanadas apgabala prāv. A. Voitkus vadībā. Piedalīsies archibīskaps A. Lūsis, Amerikas vidienes apg. prāv. J. Turks un austrumu apg. prāv. K. Birznieks, kā arī mācītāji V. Vārsbergs un L. Grendze no ASV un K. Kuškēvics, J. Cālītis un I. Gaide no Kanadas.

● Bransona slimnīcā 7. janvārī mirusi nelaika dziedoņa Marisa Vētras māsa 71 g. v. arch. Maiga Vētra. Sēru aktu Kein (Kane) apbedīšanas mājā 9. janvārī vadīja māc. Ā. Čops. Nelaiķi pārpelnoja. Aizgājējai paliek Toronto brāļa sieva ar diviem dēliem.

● Sakarā ar komp. Imanta Saksa 60 dzīves gadu atceres koncertu 14. janvārī Bikforda ģimnazijas zālē (777 Bloor St. W.) pl. 19. Sv. Jāņa baznīcas zālē 9. janvārī kopmēģinājumā pulcējās Hamiltonas Kristus draudzes koris, vīru koris Viesturs, Toronto vanadžu koŗa Zīle, DV vīru koŗa Kanadā un vīru ansambļa Kalvja un Dainas koŗa dziedātāji, lai diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā saliedētu balsis. Visus šos dziedātājus un kori Senatne dzirdēsim jubilejas sarīkojumā — Imanta Saksa dziesmai svētki.

● Ņujorkā ar sirdstrieku mirušā majora Pēteŗa Baloža piemiņas vakarā DV namā 9. janvāŗa vakarā pēc E. Krūkas lūguma DV vīru koris Kanadā nodziedāja Lielo jundu. Pēc māc. I. Gaides vadītā svētbrīža vīru koris nodziedāja vēl divas dziesmas. Par aizsaulē aizsaukto majoru atmiņās pakavējās K. Purmals. Klātesošajiem un korim pateicās DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons. No Latviešu virsnieku apvienības Kanadā runāja apvien. valdes priekšsēdis E. Ziplāns. Par siltajiem pīrāgiem un kafiju rūpējās Vera Bebre un Monika Jonāne.

● Sakarā ar komp. Alberta Jēruma pēkšņo nāvi Londonā, Anglijā, DV vīru koris Kanadā savā kārtējā mēģinājumā, 6. janvāŗa vakarā, komponista piemiņai nodziedāja viņa koŗa dziesmu Ar laiviņu ielaidos ... Alberts Jērums mira 59 g. vecumā ar sirdstrieku.

● Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Ziemsvētku eglītes sarīkojums un Jaungada sagaidīšana bija rīkota Dr. V. Mileiko mājā, kas reizē bija savienota ar mons. Dr. Kazimira Ruča godināšanu viņa 35 gadu priesterības atcerē. Bez katoļu un sabiedrības pārstāvjiem bia aicināts arī federālā parlamenta loc. Dr. S. Haidašs, kā arī Baltijas valstu konsuli.. Monsiņjoram pasniedza arī vairākas veltes, no katoļu draudzes divas. Dr. V. Mileiko savā darba vietā bija savācis 1000 dol., kas būs atbalsts mons. K. Ruča darbam. Ar rakstu bija sveicis archibīskaps A. Lūsis un DV KV priekšsēdis V. Plūdons.

Toronto sāk darboties otra latviešu skola

Tās nosaukums ir Valodiņa. Mācības notiek Dēvisvilles pamatskolā, kur atklāšanas aktu 6. janvārī ar svētrunu ievadīja māc. J. Cālītis. Skolas pārzine Tonija Krūka un skolotāja Aiva Vintere bija sagatavojušas skolēnu priekšnesumus — dziesmas un deklamācijas. Skolas padomes priekšsēdis Andris Roze sacīja īsu uzrunu 80 dalībniekiem, skolēniem, viņu vecākiem un viesiem.

Pēc akta notika bērnu vecāku sapulce, kuŗā izlēma skolas nosaukumu. No 12 iesūtītiem priekšlikumiem par piemērotāko atzina — Valodiņa. Skolu financē pašu bērnu vecāki. Skolas maksa — 60 dolaru gadā no bērna, bet no otra bērna 30 dol. mācību gadā. Jaunajā skolā pašreiz mācās 36 bērni, kas iedalīti trīs vecuma grupās: no 12 — 14, 9 — 12 un 4 — 8 g. v. Kā paskaidro skolas padomes priekšsēdis A. Roze, mācību priekšmeti tie paši kā TLB sestdienas skolā, tikai ar citu mācīšanas metodi. Skolas vadība ar jauno pieeju cer radīt bērnos lileāku interesi. Skolas darbā ciešāk būs iesaistīti arī paši vecāki, piem., klasē pastāstot par kādu speciālu priekšmetu no savas profesijas, kā arī piedaloties mācību līdzekļu sagādē. Mācību grāmatas paredzētas tās pašas, kādas LNAK izglītības nozare ieteikusi TLB sestdienas skolai.

Tonija Krūka

Valodiņa pieteikta LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežakam, kas apstiprinājis jauno skolu par pilntiesīgu latviešu skolu, to iekļaujot latviešu skolu sistēmā, sadarbojoties ar LN AK izglītības nozari. Par skolotājiem darbojas skolas vadītāja Tonija Krūka, Aiva Vintere, Anita Liepiņa un Ināra Matīsa. Anita Liepiņa jau darbojās par skolotāju TLB sestdienas skolā, bet Aiva Vintere vadīja Latviešu sestdienas skolu Londonā. Vēl paredz piesaistīt atsevišķus skolotājus dziedāšanā un tautas dejās. No pašlaik 36 reģistrētiem skolēniem 10 mācās arī TLB sestdienas skolā, pārējie ir jaunie skolēni.

Otra latviešu skola Toronto nav radusies pēkšņi, jo daļai vecāku bija vēlēšanās piemērot citu mācīšanas metodi un ciešāk iesaistīties tiešā skolas darbā. Jau pagājušo gadu ieinteresēto vecāku grupa ieteica izveidot parallēlu grupu TLB sestdienas skolā pēc tāda paša principa kā latviski nerunājušo bērnu klasē, bet vecāku padome un paidagogi tam nepievienojās.

Jaunajā skolā lielāku vērību pievērsīšot latviešu valodai. Skolas mācību gads beigsies maijā, kad varēs spriest arī par rezultātiem. —ls—

Kā risināsies Kultūras dienas

Latviešu kultūras dienas Toronto arī šogad sāksies ar Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas drāmas pulciņa iestudējuma izrādēm Draudzīgā aicinājuma atcerē 28. un 29. janvārī, bet beigsies ar Zentas Mauriņas 80 dzīves gadu jubilejas sarīkojumu 26. februārī.

Kultūras dienas 28. janvārī pl. 18 atklās LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva pirms ģimnazijas drāmas pulciņa V. Richtera komēdijas Nebēdnieki pirmizrādes režisora H. Miķelsona un J. Bramaņa vadībā. Izrādes atkārtojums 29. janvārī pl 17 turpat Latviešu namā.

Kultūras dienu ietvaros būs arī māc. Ā. Čopa referāts — Nepazīstamais Dievs 5. februārī pl. 17, Latviešu namā. Pēc referāta debates. Pēc tam vīru koŗa Viesturs koncerts 11. februārī Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W. Programmā divu autoru, kas uzvarēja Viestura koŗa izsludinātajā vīru koŗu dziesmu sacensībā, jaundarbi: trīs Guntara Ģeduļa un viens Ilzes Akerbergas skaņdarbs, daļa Bostonas dziesmu svētkiem sagatavotās dziesmas, tautasdziesmas latviešu komponistu apdarē un citi latviešu komponistu skaņdarbi. Pēc koncerta balle. Nākošais sarīkojums — Balsis un atbalsis 12. februārī pl. 17. Latviešu namā ar Kultūras fonda laureātu prof. A. Dreimaņa, diriģenta un komponista Arvīda Purva un Latvija Amerikā redaktora K. Sidara piedalīšanos. To rīko LNAK kultūras nozare. Pirmā daļa būs veltīta rakstniekam Anšlavam Eglītim ar Ingrīdas Vīksnas ievadu „A. Eglītis — cilvēks" un drāmas maģistra Juŗa Valtera, no Milvokiem referātu „Anšlava Eglīša drāma". Otru daļu vadīs LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, iepazīstinot ar katru laureātu un katram no tiem īsumā pastāstot par sevi. Pēc tam debates, panelī piedaloties prof. Dr. Tichovskim un laureātiem Intas Purvas vadībā.

Sarīkojumu virkni „Šī māksla -78" rīko LNJAK valde no 17. — 19. februārim. Tā sāksies ar mākslas un foto izstādes atklāšanu piektdien, 17. februārī, un ilgs līdz 23. februārim. Vakarā paredzēta balle. Sestdien, 18. februārī, sāksies volejbola turnīrs Toronto kausa izcīņai, kā arī atklās daiļamatnieku tirdziņu un izstādi Ramada Inn viesnīcā, kas būs atvērta arī svētdien. Sestdienas pēcpusdienā notiks jauno mūziķu koncerts, bet vakarā galvenā balle vācu kluba Harmonie telpās. Tā plānota mākslinieku karnevāla garā, un to kārto M. Zilvers. Svētdien, 19. febr., jaunatnes dievkalpojums ar mūzikālo daļu Sv. Andreja baznīcā. Tās pašas dienas pēcpusdienā paredzēts plašāks sarīkojums ar jauno rakstnieku un dzejnieku, mūziķu un teātrinieku piedalīšanos Ramada Inn telpās. Baņuta Rubesa šim sarīkojumam raksta uzvedumu ar nosaukumu: „Zelta zirgs un zaļā zoss". Sarīkojuma virknē vēl iecerēts politiski kultūrāls sarīkojums, ar lielāko latviešu organizāciju pārstāvju piedalīšanos. Sarīkojumi „Šī māksla -78" beigsies 19. febr. ar atvadu balli. Jauniešu sarīkojumu ciklam ieejas kartes ar 28. janvāri būs dabūjamas Latviešu kreditsabiedrības birojā.

Kultūras dienu turpinājumā 19. februārī, pl. 17 Latviešu namā TLB literāri mūzikāla talka par labu TLB sestdienas skolai. Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējās izstādes atklāšana 24. februārī pl. 20 Sv. Jāņa baznīcā. Izstāde vēl būs atvērta 25. febr. no pl. 12—21 un 26. febr. no pl. 14—20. Kultūras dienu beidzamais sarīkojums un reizē nobeigums būs rakstnieces Zentas Mauriņas jubilejas sarīkojums svētdien, 26. februārī, pl. 17, Latviešu namā, piedaloties Dr. E. Upeniekam ar ievadvārdiem, Dr. H. Tichovskim ar referātu „Zenta Mauriņa latviešu un cittautu literātūrā" un dziedonim Leo Lipomanim ar operu ārijām. Sekos filmas izrāde par Zentu Mauriņu.

—ls—

Vērtīgs papildinājums Kanadas archīvam

Uzmanība un rūpība, ar kādu tauta saglabā savas pagātnes liecības, norāda uz tās civilizācijas attīstības līmeni. Viens no tautas spēka un izjūtu stipruma pamatiem ir tās vēstures apziņa. Lai to uzturētu un izkoptu, lai vēsturniekiem būtu materiāli, ikvienai paaudzei ir jārūpējas par sava laika archīvāliju uzglabšanu.

Kanadas latviešu dzīves dokumentāro liecību savākšanai un uzglabāšanai pie Latviešu nacionālās apvienības Kanadā pastāv Kanadas latviešu archīvs. Tas vāc, sakārto, uzglabā un dara pieejamas dokumentāras liecības par Kanadas latviešu dzīvi. Tās ir organizāciju un citu sapulču un sēžu protokoli, sarakste, kases grāmatas, foto uzņēmumi, filmas, mikrofilmas, skaņu lentes, laikraksti un līdzīgi materiāli. Līdztekus organizāciju, draudžu, skolu un citu organizētu vienību dokumentiem Kanadas latviešu archīvs gādā arī par tādu atsevišķu latviešu personisko materiālu saglabāšanu, kuru dzīve un darbs nozīmīgi latviešu sabiedriskā kultūras laukā.

Kanadas latviešu dzīvē nozīmīgs bijis Konrāds Dobelis. Kā žurnālists viņš Kanadā ieradies jau 1927. gadā. Kaut arī sākumā bija paredzēts šeit palikt tikai kādu laiku, liktenis bija lēmis visu mūžu. Pirms 1947. gada Kanadā bija tik maz latviešu, ka par kaut kādu nozīmīgāku sabiedrisko darbību nevarēja runāt. Stāvoklis mainījās pēc Otra pasaules kara. K. Dobelis ļoti aktīvi kārtoja latviešiem iecelošanas lietas un sagādāja galvojumus. No Edmontonas viņš plaši sarakstījās ar Albertas un federālās valdības pāstāvjiem, Latvijas sūtņiem un latviešiem Vācijā. Lai palīdzētu bēgļiem Vācijā, K. Dobelis sāk organizēt Edmontonas un apkārtnes agrāk iecelojušos latviešus. Sākās sabiedrskā rosība, kas 1947. gada februārī vainagojās ar Edmontonas latviešu biedrības Imanta nodibināšanu. Par pirmo priekšsēdi ievēlēja K. Dobeli. Tautiešu informēšanai un sakaru uzturēšanai 1948. gada jūnijā viņš sāka izdot laikrakstu Brīvais Latvietis, kuŗa galvenais redaktors bija A. Kundrats. Iecelotāju skaitam pieaugot, K. Dobelis saskatīja vajadzību pēc Kanadas latviešu centrālas organizācijas, un tā 1948. gada rudenī nodibināja Kanadas Latviešu nacionālo apvienību, par pirmo valdes priekšsēdi ievēlot K. Dobeli. Tā viņš stāvējis kūmās kā mūsu organizācijām, tā arī preses izveidošanā. Pēc pensionēšanās viņš pārcēlies un dzīvo Hamiltonā.

Savas rosīgās darbības dokumentāciju — vēstules, memorandus, laikrakstu izgriezumus un citu — K. Dobelis ir rūpīgi uzglabājis. Tā liecina par darbu, priekiem un bēdām, saskaņu un vienotību, bet dažreiz arī par asām domstarpībām. Lai visu to saglabātu nākotnei, ar sava konfilistra Eduarda Sproģa starpniecību Philyronia's dibinātājs izšķīrās savus materiālus nodot LNAK Kanadas latviešu archīvam. K. Dobeļa materiālu nodošana Kanadas latviešu archīvam notika 18. decembrī viņa dzīvoklī Hamiltonā. Uz to bija ieradušies LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis, valdes priekšsēdis T. Kronbergs, E. Sproģis un archīvārs J. Mežaks. Materiālu nodošanas dokumentu parakstīja K. Dobelis, T. Kronbergs un J. Mežaks un to izmantošana atstāta LNAK valdes ziņā. Kanadas latviešu archīvā tie tiks uzglabāti kā atsevišķa grupa ar nosaukumu Konrāda Dobeļa materiāli.

K. Dobeļa materiālu nodošana LNAK archīvam. Attēlā no kreisās: E. Sproģis, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, K. Dobelis, LNAK archivārs J. Mežaks un LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis. Archīva pārņemšana notika Hamiltonā. Foto: J. Gailītis

Ar šo dāvinājumu LNAK Kanadas latviešu archīvs ir iegūvis autentiskas liecības par Kanadas latviešu pirmajiem desmit gadiem pēc Otra pasaules kaŗa. Tās liecina par iecelošanu, palīdzību bēgļu nometnēs, pirmo biedrību un draudžu radīšanu, latviešu laikrakstu sākumiem un Kanadas Latviešu nacionālās Apvienības nodibināšanu. Sagaidāms, ka šis piemērs pamudinās arī citus sabiedriskos un kultūras darbiniekus savus materiālus novēlēt Kanadas latviešu archīvam.

J. Mežaks

Kopmaņa balva Kanadas tēlniekam

Ontario mākslinieku biedrības izstādē „Image 77" no 6.-30. decembrim Toronto McDowell galerijā Augusta A. Kopmaņa piemiņas balvu piešķīra Kanadas tēlniekam Oskaram Rosam par bronzas skulptūru E„mibrants". Šo skulptūru iegādājās The Royal Bank of Canada Montrealas nodaļa. Pēc Toronto izstāde notiek vēl trīs vietās: Kičeneras — Vaterlū galerijā no 5. — 29. janvārim, Okviles Centennial galerijā no 30. janvāŗa — 26. februarim Art Gallery of Cobourg no 3.-26. martam. Izstādē vēl piedalās Karlis Kronbergs ar gleznu „Composition 50". Kanadas tēlnieku biedrība, godinot Augusta A. Kopmaņa piemiņu, uzņēmusi par goda biedri Almu Kopmani.

—ak—

Arvien jaunas ziņas par deportētiem latviešiem

LATVIJAS SARKANĀ KRUSTA DARBS HUMANITARAJĀ LAUKĀ

Latvijas Sarkanajam Krustam 32 trimdas gados izdevies uzzināt ap 4000 deportēto latviešu vārdus un atrašanās vietas, kas kopā ar Rīgas darbības laikā noskaidroto aizvesto latviešu likteņiem, tagad sastāda Deportēto latviešu centrālo kartotēku ar apm. 36 000 vārdiem. Pēdējā laikā iegūti vērtīgi saraksti no Jeruzalēmes, kā arī no disidentiem, kas ieradušies Rietumos. Deportēto latviešu pilnīgais saraksts ir tikai GULAG pārvaldei Maskavā, bet tā izsniedz ziņas tikai tuviniekiem, pie tam tikai retos gadījumos. Par Latvijas Sarkanā Krusta pēdējā laika darbību plaši runāja LSK galvenās valdes sēdē 17. decembrī.

LSK galvenās valdes sēde notika direktora Roberta Liepiņa vadībā Ludvigsburgā, Rietumvācijā Galvenajā valdē, bez jau minētā Liepiņa, kas ievēlēts LSK valdē pirms 40 gadiem, patlaban vēl darbojas zv. adv. Aleksandrs Gārša, Dr. med. Annija Erna Rozīte, Dr. med. Jānis Aboliņš, Arnolds Skrēbers, archibīskaps Arnolds Lūsis, Romas katoļu baznīcas prāvests Richards Mutulis, prāvests Visvalds Sanders un mag. iur. Adolfs Šilde. Ģenerālsekretāres pienākumus veic mag. math. Aina Šilde Minsterē. LSK pārstāvji darbojas visās lielākajās trimdas zemēs, pievēršot galveno vērību humānitārajiem jautājumiem un uzturot sakarus ar cittautu organizācijām un iestādēm.

Sakarā ar lielāka skaita vajātu tautiešu ierašanos no Latvijas Rietumvācijā un citās zemēs, mūsu Sarkanajam Krustam bija uzdevums palīdzēt izkārtot šo bēgļu politiskā statusa lietas, kā arī iekārtošanos normālajā dzīvē. Atbraucēju vidū bija arī daudzbērnu ģimenes un grūtnieces. Tiem visiem iespēju robežās palīdzēts, pie kam sarežģījumu atrisināšana dažkārt prasīja mēnešiem ilgu darbu.

Tā kā LSK pašam nekādu līdzekļu nav, tad prāvos izdevumus sedza no atsevišķu tautiešu, draudžu un labvēļu ziedojumiem, kā arī nelielas dotācijas. Spiedīgas vajadzības prasīja šogad visu iekrāto līdzekļu izlietošanu bez jebkāda atlikuma. Bez palīdzības atbraucējiem, LSK vēl arvien pūlas aprūpēt tādus tautiešus, kas slimi un kropli atlaisti dzimtenē no Sibirijas, bet kam brīvajā paasaulē nav neviena tuvinieka. Tāpat LSK apzinājis un palīdz latviešu nervu slimniekiem Vācijā. Sekojot šo nelaimīgo cilvēku individuālajiem likteņiem, izdevies dažos gadījumos panākt viņu atbrīvošanu no nervu klīnikām, ja bijis iespējams atrast gādīgas rokas, kas pēc tam tiem palīdz. Tieši šādu atsevišķu sarežģījumu kārtošana prasa krietni daudz laika, ko ģenerālsekretāre spēj paveikt tikai ciešā sadarbībā ar pārstāvjiem uz vietām.

LSK saņēmis pēdējo triju gadu laikā ziedojumus no šādiem labvēļiem: Nates Jaunsudrabiņas DM 4.730, Klīvlandes apvienotās draudzes 3.805, skolotājas Sigridas Šmites 2.200, Brēmenes vācu diakoniskā dienesta 2.500, Dr. med. Harija Marnica 1.260, ev. lut. mācītāja Jēkaba Mekša Brazilijā 754, 90 gadus vecā Friča Zomerfelda 600, Delmenhorstas vecajiem laudīm 525, J. Lāča Vankuverā 504, Biedrības "Imanta" Edmontonā 484, Sietlas ev. lut. draudzes un Latviešu biedrības 440, Sv. Pāvila ev. lut. dr. dāmu komitejas Detroitā 368, Kristus ev lut. dr. dāmu kom. Milvokos 244, J. Robiņa 230, Indianas latv. bas 227, Maijas Bērziņas 208, neredzīgā Rūda Zeidemaņa 200, Romas katoļu prāvesta Richarda Mutuļa 100, Diseldorfas ev. lut. dr. 85, Indriķa Penika Montrealā 50, kā arī vēl dažus sīkākus ziedojumus. Galvenā valde izteica visiem ziedotājiem pateicību, un publicējot šo ziedotāju sarakstu, uzskata to reizē par kvitējumu.

Plašs darbības lauks LSK radies ar izziņu dienestu. Ja arī pēdējā laikā ienāk mazāk izziņu pieprasījumu no Latvijas, tad trimdas latvieši turpina meklēt ziņas par atsevišķiem tautiešu tuviniekiem — vai meklē lieciniekus dažādu faktu apliecināšanai. Pēc tam kad Starptautiskā meklēšanas dienestā visi pūliņi Arolsenā bija palikuši bez panākumiem, šī Sarkanā Krusta Starptautiskās komitejas iestāde g iezās pie LSK, saņemot ziņas par vairāk nekā 200 bērniem, kas bija atradušies Rīgas un Majoru zīdaiņu vai bērnu namos, bet 1944. gadā pēc vācu iestāžu rīkojuma evakuēti no Latvijas. Līdzīgas izziņas saņēmušas arī citas oficiālas iestādes rietumu valstīs, kamēr visos individuālos izziņu pieprasījumos LSK ievēro vislielāko piesardzību, lai nekas nevēlams nenonāktu padomju iestāžu rokās.

Sekmīgi izveidojusies LSK Neredzīgo kopas darbība. Šī kopa uzsāka darboties 1945.g. beigās, kad tai bija jāpalīdz prāvajam neredzīgo kaŗa invalidu skaitam. Tagad to skaits sarucis uz 18, kam gan pienākuši klāt 8 civīlie neredzīgie. Ne katrs tautietis, kas pēdējā laikā zaudējis redzi, apzinās, ka tieši LSK Neredzīgo kopa un tās vadība var tam visvairāk palīdzēt. Tā pārzina visas aprūpes iespējas un izsūta interesentiem skaņu lentes. Skaņu lenšu bibliotēkā patlaban atrodas jau 700 labas skaņu lentes vai kasetes. Pēc tam, kad kopas vadību pēc 25 darbības gadiem iz-

(Turpinājums 12. lp.)

Imants Freimanis atkal ievēlēts

PBLA sekretārs Rokvillē, ALA revīzijas komisijas loceklis Jānis Bebris, klātesot PBLA valdes loceklim Dr. Olģertam Pavlovskim un PBLA ģenerālsekretāram Bruno Albatam, atvēra ienākušās balsošanas aploksnes PBLA valdes priekšsēža vietnieka vēlēšanās turpmākiem diviem darbības gadiem. Saņemtas 13 slēgtas vēlēšanu aploksnes no 13 PBLA valdes locekļiem. Par vienīgo kandidātu Imantu Freimani Zviedrijā nodotas 11 balsis, vienam balsojot pret un vienai balsij atturoties.

Imants Freimanis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

14. janvārī komp. Imanta Saksa **JUBILEJAS KONCERTS.**

14. janvārī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle. Izlozēs medījumus un zivis. Spēlēs RUNČI.

15. janvārī pl. 11 Kanadas latviešu gaidu jendas 25. g. svētki Sv. Andreja baznīcā. Pēc dievkalpojuma akts baznīcas zālē.

15. janvārī pl. 14 Latviešu namā Toronto korp. kopas atklāts literārs vakars. Piedalās Dr. Ilgvars Spilners, PB LA priekšs. Paneļdiskusijas.

19. janvārī pl. 14 Latviešu nama pensionāru kārtējā sanāksme un Dziesmu kamoliņa mēģinājums.

21. janvārī pl. 19 Tartu kolledžā, 310 Bloor St. W., Studentu korp. kopas slēgts tējas vakars. Biļetes: 291-2359.

22. janvārī pl. 14 Latviešu namā TLB izkārtojumā māc. A. Čopa referāts „Reliģiskās dzīves un pasaules skatījums".

22. janvārī Bickford Park vidusskolā DV teātŗa „Trīs dienas Plazas viesnīcā" atkārtojums.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

26. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Allo no Filadelfijas, ASV.

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

26. janvārī pl. 19 DV namā ZIEMEĻNIEKI rīko Ķirbēnu sapulces 59 gadu atceri. Tuvāka informācija sekos.

28. janvārī pl. 6 un 29. janv. pl. 5 Latviešu namā V. Richtera „Nebēdnieki". Ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.

5. februārī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas Gaidu un Rīgas skautu vien. gada svētki.

11. februārī pl. 19 vīru koŗa Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

17. — 19. februārim LNJAK rīko šī māksla ir jauna sarīkojumu virkni un balli.

19. februārī pl. 17 Latviešu namā TLB literāri mūzikālā talka par labu TLB sestdienas skolai.

19. februārī pl. 17, Sv. Andreja baznīcas zālē latviešu komponistu un tautasdziesmu koncerts. Piedalās Ingeborga Birne-Veinberga (soprāns), Martha MacVicar (soprāns), Juris Cīruls (baritons).

25. februārī Ķemermiestiņā — DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

11. martā Harbour Castle viesnīcā Latv. korp. kopas rīkotā Kalpaka balle.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu koŗa Zīle 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

14. un 15. aprīlī pl. 19 Bickford Park vidusskolā Larisas koncerts. Rīko DV Toronto nod.

16. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

15. aprīlī — Seneca kolledžā, Minklera auditorijā starptautisks vakars deju kopas Daugaviņas sarīkojumā.

23. aprīlī DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

28. — 30. jūlijā Sidrabenē lielsarīkojums.

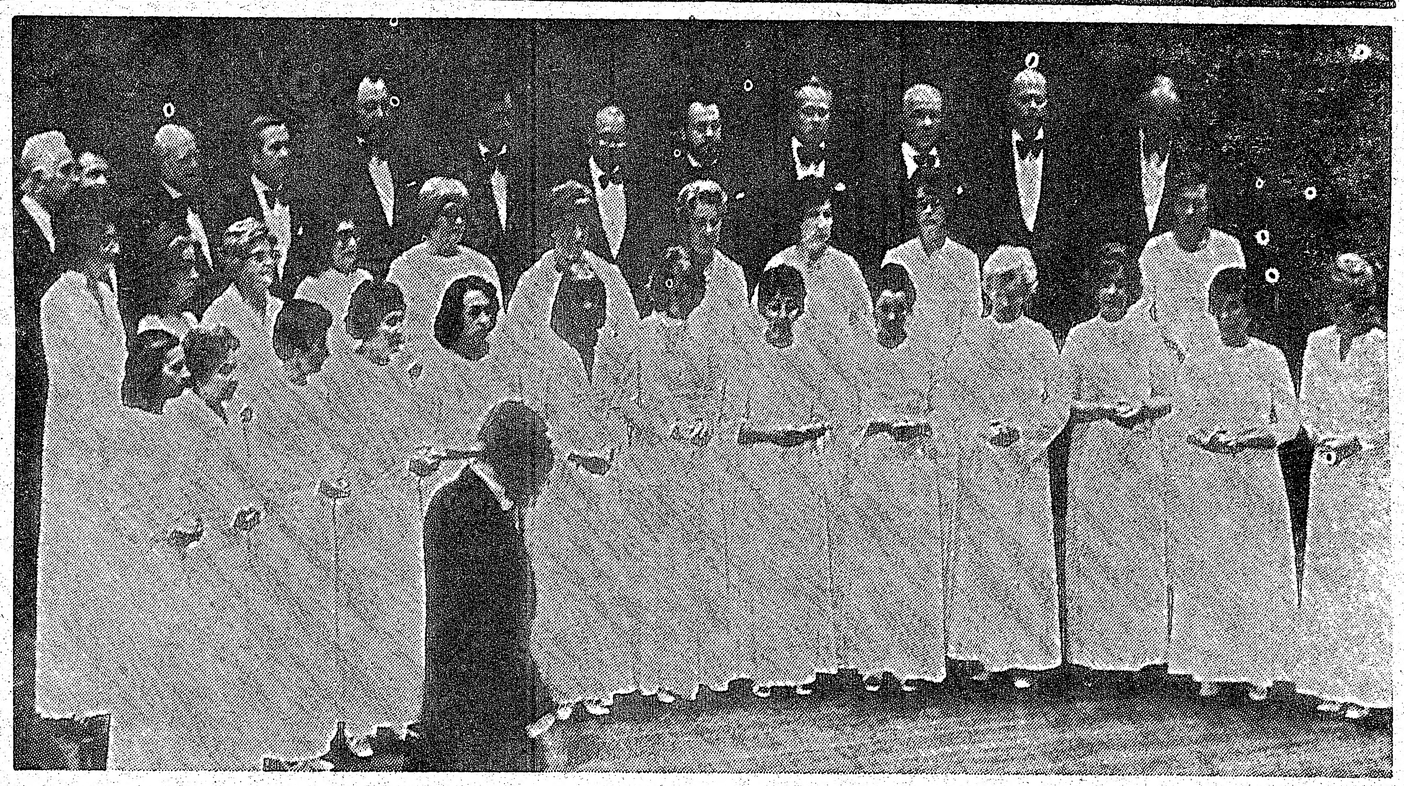

Melburnas (Austrālijā) jauktais koris Dziesmuvara. Koris darbojas jau vairāk nekā 10 gadu, katru gadu rīkojot patstāvīgu koncertu, viesojoties arī citās pilsētās. Šogad tas piedalās Melburnā rīkotās Kultūras dienās. Attēlā 1. rindā no kr. puses soprāni: Vija Dinsberga, Alda Gulbe, Līvija Kreicberga, Edīte Lebecka, Alma Neilande, Aina Ozoliņa, Dzidra Prūse, Marta Puriņa, Mirdza Saulīte, Rasa Saulīte, Rita Šteinharda, Dace Švalbe un Aleksandra Upīte; 2. r. alti: Ženija Dumbura, Natālija Holdera, Anita Kaha, Veronika Krima, Jadviga Mitrēvica, Austra Pole, Erna Priedukalna, Zenta Smalkā, Anna Šalbe un Velta Veinbrante. Aizmugurē tenori un basi: Voldemārs Kriķis, Roberts Krims, Edgars Krūmiņš, Gunārs Novickis, Valentīns Šloss, Ojārs Bernsons, Alberts Bērziņš, Ernests Dinsbergs, Aivars Meisters, Augusts Meisters, Zigurds Švalbe un Nikolajs Veinbrants.
Foto: Dzidra Knocha

Zentas Mauriņas godināšana Vācijā

Zentas Mauriņas vārdam Vakareiropas literātūrā piemīt zelta skaņa. Rakstnieces vārds lasāms lielajās Vakareiropas konversācijas vārdnīcās, viņas darbu atzinīgie vērtējumi sniegti neskaitāmos literātūras mēnešrakstos, lielo laikrakstu literātūras pieteikumos, kā arī radiofonā un televīzijā. „Latviešu rakstniece Zenta Mauriņa neapšaubāmi pieder pie mūsdienu visievērojamākām esejistēm", šādu atziņu sniedz Bavārijas raidītājs Minchenē. Līdzīgi vērtējumi lasāmi Šveices laikrakstos — Schweizer Rundschau, Die Tat u. c. Rakstnieks Hans Karosa par Zentas Mauriņas grāmatām saka, ka „katra lappuse un teikums sniedz cilvēka garam svētlaimi".

Rakstnieces priekšlasījumi ieguvuši vislabāko atsaucību Vācijā, Šveicē, Austrijā un Francijā. Auditorijas aizvien ir pārpildītas līdz pēdējai vietai. Štutgartes lielā aula bija par mazu, klausītāji sēdēja pat uz kāpnēm un blakus telpās. Vācijas valdība apbalvojusi rakstnieci ar augstāko atzinību — 1. šķiŗas Lielo nopelnu krustu. Jāpiemin Zviedrijas karaļa balva, Martina Šongauera balva Kolmarā, Konrāda Adenauera fonda balva, Brīvības un cilvēku tiesību balva Bernē. Ar pateicību jāpiemin, ka Zenta Mauriņa savos rakstos un priekšlasījumos vienmēr pieskaŗas Latvijai un tās likteņiem, kā arī iepazīstina cittautu lasītājus un klausītājus ar mūsu dainu skaistumu, Raiņa, Skalbes, Brigaderes un citu mūsu rakstnieku dzejas cildenumu.

Liela svētku noskaņa valdīja Bad Krocingenas kūrmājas zālē, kur Zentu Mauriņu sveica viņas 80 mūža gadu atcerē. Skatuve rotāta baltiem un sārtiem ziediem, zāle pārpildīta līdz pēdējai vietai. Rakstnieci godināt bija aicinājusi Bad Krocingenas pilsētas valde un viņas rakstu izdevējs Dr. Maksimiliāns Ditrichs. Ar pateicības vārdiem jubilāri sveica pilsētas birģermeistars Hellmans, pasniegdams Bad Krocingenas Nopelnu medaļu. Dr. Maksimiliāns Dītrichs atcerējās, ka pirms 30 gadiem iznākusi jubilāres pirmā grāmata vācu valodā Mosaik des Herzens, kas jau piedzīvojusi 13. izdevumu. Pēc tam parādījušās vēl 26 grāmatas. Šie bija pateicības svētki Zentai Mauriņai par lielo sniegumu lasītājiem.

Svētku runu teica rakstnieces ārsts Dr. med. Verrners Frīlings, pakavēdamies pie jubilāres dzīves gaitām Latvijā un trimdā un pateicās par garīgajām vērtībām, ko rakstniece ar sirdsdegsmi sniegusi grāmatās un priekšlasījumos. Austrumu - Rietumu kultūras biedrības prezidents profesors Dr. Hans - Joachims Ristovs pasniedza zelta medaļu — Pro Humanitate. Vēl jubilāri cildināja Ķelnes universitātes slavistikas institūta vadītājs profesors Dr. Volfgangs Kosaks. Atzīstot Zentas Mauriņas lielos nopelnus literātūrā, Bādenes - Virtembergas kulta ministrija piešķīrusi rakstniecei profesores titulu, ko personiski līdz ar goda rakstu pasniegs ministrs profesors Dr. Vilhelms Hāns.

Austra Pelse, kādreizējā Zentas Mauriņas skolniece, sveica jubilāri sirsnīgiem vārdiem, ziediem un balvām, nododot sveicienus no Kanadas un ASV latviešiem, pasniedzot arī balvu. Jubilāri sveicināja Minsteres latviešu ģimnazijas direktors Ed. Silkalns ar trim skolniecēm, direktora vietnieks Alberts Spoģis, Jaunatnes kristīgās savienības pārstāvis Arturs Ludriksons ar dzīvesbiedri, Dr. Elza Ozoliņa ar vīru un Jānis Bērziņš.

Svētku noskaņu papildināja baritona Kārļa Zemgala-Bauera dziedātās Fr. Šuberta, E. Dārziņa, J. Mediņa un J. Vītola dziesmas un pianistes Ingrīdas Hences atskaņojumā Fr. Šuberta Impromtus Op. 90.

Beigu daļā jubilāre pateicās klātesošiem, apsveicējiem tuvumā un tālumā, sevišķi viņas grāmatu lasītājiem par dāvāto uzticību, kas tai palīdzējusi nodrošināt kā garīgo, tā materiālo eksistenci. Ar rakstiem un telegrafiski rakstnieci bija sveikuši valstsvīri, rakstnieki, kultūras un sabiedriskie darbinieki u. c. gan no Eiropas un Āreiropas zemēm.

J. B.

Grēvenhorstā TV un radio darbnīcas galīga inventāra un iekārtas izpārdošana

Arī plaša TV bibliotēka
Zvanīt (705-687-6758.

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos un

DV grāmatnīcā

491 College St.

kā arī spiestuvē.

Pie ratiņa A. Brigaderes pasaku lugā Maija un Paija, ko izrādīja TLB sestdienas skolas sarīkojumā. Vērpēja ir Maijas lomas tēlotāja Sarma Gaide, kuŗai piepildās 11 dzīves gadi.
Foto: J. Liģers

Veco

Latviešu k
nieku biedrī
svētku kauj
namā Toron
cināja ap 1
strēlniekus,
viesus. Kad
sardze — E
ne un J. Ci
susi karogu
svētbrīdi pie
Ziemsvētku
nakts, svēta
latviešu str
risko Ziems
visā brīvaj
jau 17 gad
risinājušās
Ziemsvētku
nieku cīņas
rāk. Strēl
pabeidza ka
nieki. Mācī
jauno paau
brīvības ilg
vības atjau
20. g.s. ir n
šanas gadu s
raisās valā
Mēs ticam,
komūnisms
cīja mācītāj

Latviešu k
nieku biedrī
sēdis Arv. L
pieminēja a
dzīves aizsau
kus: Pēteri
Skrindu, Ar
un Alfredu
nolasīja arī
vārdus, kas c
pulkos, no ti
dušieš astoņ
mūža gadi a
biedrības ka
dam Apeni
priekšnieks
aploksni, vē
sveicinot a
baltu dieniņu
nieks piemi
atbrīvošanas
kalpakiešus,
niekus un le
aicinot noc
himnu Dievs
stipra pils.

Vecos str
LNAK vald
Kronbergs,
jaunatnei a
ku un vēlāk
cīnītāju cīņa
vēt par sav
Runu beidza
DV vārdā str
K. Bencons
valdes priek
Rakstveida a
lasīja vakar
niece Biruta
tījis Latvija
Upenieks un
un strēlniek
Vakarā bij
strēlnieku ģe

PATE

Sirsnīgi
ni bija at
tāpat sirsn
man perso
vēl citiem
apvainojun

Saprota
sūtīšanas
novēlu vis
gadu.

Patie

Veco strēlnieku gadskārta

Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā Ziemsvētku kauju atcere Latviešu namā Toronto 7. janvārī pulcināja ap 130 apmeklētāju — strēlniekus, viņu piederīgos un viesus. Kad strēlnieku goda sardze — E. Apenis, E. Vīksne un J. Cielavs — bija ienesusi karogu, māc. E. Ķerģis svētbrīdi pie eglītes ievadīja ar Ziemsvētku dziesmu Klusa nakts, svēta nakts. Šinī laikā latviešu strēlnieki rīko vēsturisko Ziemsvētku kauju atceres visā brīvajā pasaule. Toronto jau 17 gadu atceres svinības risinājušās Ziemsvētku garā. Ziemsvētku laikā latviešu strēlnieku cīņas uzliesmoja visskaudrāk. Strēlnieku sākto cīņu pabeidza kalpakieši un ziemeļnieki. Mācītājs aicināja mūsu jauno paaudzi saprast latviešu brīvības ilgas un Latvijas brīvības atjaunešanas centienus. 20. g.s. ir nacionālisma atdzimšanas gadu simtenis, kad tautas raisās vaļā no apspiestības. Mēs ticam, ka arī bezdievīgais komūnisms ilgi nepastāvēs, sacīja mācītājs.

Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā priekšsēdis Arv. Lūsis savā ziņojumā pieminēja aizvadītajā gadā no dzīves aizsauktos vecos strelniekus: Pēteri Ieviņu, Augustu Skrindu, Antonu Sālzemnieku un Alfredu Ķīsi. Priekšnieks nolasīja arī 17 biedrības biedru vārdus, kas cīnījušies strēlnieku pulkos, no tiem aktā bija ieradušies astoņi. Atceres dienā 85 mūža gadi apritēja strēlniekam, biedrības karodzniekam Eduardam Apenim, kam biedrības priekšnieks A. Lūsis pasniedza apsveikumu, vēlāk visiem kopīgi sveicinot ar dziesmu Daudz baltu dieniņu. Biedrības priekšnieks pieminēja arī Latvijas atbrīvošanas kara dalībniekus, kalpakiešus, lāčplēšus, ziemeļniekus un leģionārus, beigās uzaicinot nodziedāt strēlnieku himnu Dievs, Kungs ir mūsu stipra pils.

Vecos strēlniekus uzrunāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, kas sevišķi mūsu jaunatnei atgādināja strēlnieku un vēlāko Latvijas brīvības cīnītāju cīņas un aicināja stāvēt par savas tautas tiesībām. Runu beidza ar valsts himnu. DV vārdā strēlniekus sveicināja K. Bencons (aploksne) un TLB valdes priekšsēdis J. Biedis. Rakstveida apsveikumus, ko nolasīja vakara vadītāja rakstniece Biruta Senkēviča, bija sūtījis Latvijas konsuls Dr. E. Upenieks un Daugavas vanagi un strēlnieki no Hamiltonas. Vakarā bija ieradusies arī strēlnieku ģenerāļa A. Auzāna meita Aleksandra Auzāne-Sudmale, kas nodeva biedrības goda biedres Andreja Auzāna atraitnes Marijas Auzānes sveicienus un aploksni.

Priekšnesumu programmā Anete Bencone skandēja Birutas Senkēvičas Zvērestu un Aleksandra Čaka Strēlnieku atgriešanās no krājuma Mūzības skartie. Meiteņu ansamblis diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā godināja vecos strēlniekus ar piecām tautasdziesmām. Visi programmas dalībnieki saņēma ziedus. Karoga iznešanai sekoja azaids, kopīgas dziesmas un loterija. Programmas dalībniekiem, dāmu komitejai par galdu sakārtojumu un puķu veikala Crest Florists īpašniecei E. Gulbei pateicās biedrības priekšnieks A. Lūsis.

—ls—

Latviešu veco strēlnieku sarīkojumā Latviešu namā Toronto dziedāja meiteņu ansamblis Vizmas Maksiņas vadībā, aizmugurē no kreisās: Karina Simsone, Anda Maksiņa, Anita Šterna, Astra Maksiņa, Rasma Caune, Māra Rāviņa, Aija Auziņa un ansamba vadītāja Vizma Maksiņa. Priekšā no kreisās: biedrības goda biedre Biruta Senkēviča, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, māc. E. Ķerģis un Anete Bencone (dekl amācijas).

Foto: J. Liģers

čikagā atklāj latviešu tautas mākslas mūzeju

Čikagas Latviešu namā iekārtots tautas mākslas mūzejs. To atklāja 14. janvārī, reizē ar daiļdarbu izstādi. Mūzejs apskatāms, iepriekš pieteicoties Čikagas latviešu biedrības birojā, tālr. (312) 588-2085.

Mūzeju pārzina pazīstamais rotkalis un senmantu vācējs Osvalds Grīns. Daļa izstādīto mantu ir no viņa paša personīgā krājuma. Saistošs ir ievērojamais cimdu klāsts no dažādiem Latvijas novadiem. Tie pārskatāmi izvietoti divās vitrīnās.. Vienā no plašajām vitrīnām redzama zaļa, ar dzelzīm apkalta pūra lāde. Tai sava vēsture. Pēc Krievijas cara armijā nokalpotiem 25 gadiem latvietis Altraks atgriezies mājās un apmeties Slokā. Pēc apprecēšanās viņš izgatavojis pūra lādi, teikdams: „Ja piedzims meitene, viņai būs šī lāde." Meitiņa piedzimusi 1876. gadā. Armijā bojātās veselības dēļ Altraks drīz nomiris, bet meita Anlīze pieaugusi, pielocījusi pūra lādi un izgājusi tautās, iegūstot Ķergalvja uzvārdu.

Bēglu laikā Otra pasaules kara laikā Anlīze Ķergalve ar savas meitas ģimeni — Jēkabsoniem — pūra lādi paņēmusi līdz, pārvedot to arī uz Čikagu. Tā bēglu gaitās pūra lāde brīžiem bijusi ģimenes vienīgā mēbele, lietojot to gan par galdu, gan citādi. Jēkabsonu ģimene šo pūra lādi tagad uzdāvinājusi tautas mākslas mūzejam, kur tā novietota goda vietā.

Mūzejam vairums mantu ir sadāvinātas, daļa pirkta un dažas aizdotas izstādīšanai. Pateikdamās labvēļiem, mūzeja vadība cer, ka atsaucība vēl augs. Mūzejs nav saņēmis nekādus pabalstus no jebkādiem fondiem, bet tas nenozīmē, ka tam naudas nevajadzētu. Labvēli var informēties vai pieteikties pie mūzeja pārziņa Osvalda Grīna: 419 Birch Str. Westfield, Ind. 46074, tālr. (317) 896-5040 vai pie pārziņa palīga P. Rieksta — 1012 Loyola Ave., Chicago, Ill. 60626, tālr. (312) 262-5193.

Dāvinājumus var sūtīt tieši mūzejam, adresējot: Latvian Folk Art Museum, 4146 N. Elston Av., Chicago, Ill. 60618.

Dāvinājumiem pievienojama informācija par priekšmeta darinātāju (ja tāds zināms), laiku, kad priekšmets darināts, vietu, materiālu, darināšanas techniku un citas ziņas, kas dāvinātājam zināmas. Pievienojams dāvinātāja vārds un adrese.

P. Rieksts

VINIPEGA

● DV Manitobas nod. priekšsēža vietn. un inf. daļas vad. A. Kēleris izkārtoja pieņemšanu pie Vinipegas pilsētas galvas R. Stīna sakarā ar lūgumu 18. novembri izsludināt par Latvijas neatkarības dienu. 16. nov. R. Stīns personiski parakstīja manifestu, kā arī piedalījās karoga uzvilkšanā, kas plīvoja pie pilsētas valdes nama 3 dienas. Speciālajā manifestā teikts, ka 1918. g. 18. nov. proklamēta Latvijas valsts, kas pastāvējusi 22 g. vienota un brīva no visiem konfliktiem. Tūkstošiem latviešu kanadiešu strādā, lai paturētu Kanadu vienotu un padarītu to par brīvības simbolu. Viņu piedalīšanās profesiju, tirdzniecības, industrijas un kultūras dzīvē bagātinājusi mūsu zemes attīstību un ir augsti vērtēta.. Latvieši, kas ieradās Vinipegā, atnesa līdz lepnu mantojumu, kas nācis par svētību visiem Manitobas iedzīvotājiem, tādēļ es kā Vinipegas pilsētas galva proklamēju 1977. gada 18. novembri par Latvijas neatkarības dienu. et

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes Baznīcas Vēstis ziņo, ka ar 15. janvāri tiek uzsākti dievkalpojumi angļu valodā jaukto laulību partneriem. Tie notiks pēc kārtējiem latviešu valodas dievkalpojumiem. Bībeles stundas draudzē notiek divas reizes mēnesī, ceturtdienas vakaros. Vidienes apgabala mācītāju konference Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes telpās notiks 30. un 31. martā.

● Otros Ziemsvētkos Latviešu biedrības namā pensionāru eglītes sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīja māc. Helmūts Lapiņš. Ar klusuma brīdi godināja šinīs dienās mirušo agr. Jāni Brūnu. Atceējās tos, kam decembra mēnesī bija dzimšanas dienas, arī mācītaju H. Lapiņu un 85 g. veco Zelmu Andersoni. Priekšnesumos Vanda Daukste deklamēja, Monika Daukste spēlēja kokli un biedrības priekšnieka trīs mazdēli spēlēja trompeti. Par svētku eglīti un tās izgreznošanu bija gādājuši Jānis un Magdalēna Šoki. Pie grozņu galda dziedāja dziesmas, skolotājam M. Grantam pavadot pie klavierēm. Ziemsvētku priekšvakarā biedrības priekšnieks un māc. H. Lapiņš apmeklēja dažus pensionāru biedrības biedrus, kas atrodas slimnīcā vai ārstējas mājās.

V. Z.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visiem daudzajiem apsveicējiem, kas mani bija atcerējušies Ziemas svētkos un ieejot Jaunajā gadā, tāpat sirsnīgs paldies par lielo morālo un materiālo atbalstu man personīgi un Patiesības fondam, lai palīdzētu man un vēl citiem pastāvēt pret mūsu tautas ienaidnieku nepatiesiem apvainojumiem un apmelojumiem.

Saprotamu iemeslu pēc es šogad no svētku apsveikumu sūtīšanas atturējos, tāpēc, izmantojot šī laikraksta laipnību, novēlu visiem draugiem un labvēļiem svētīgu un labu 1978. gadu.

Patiesība uzvarēs!

Vilis Hāzners

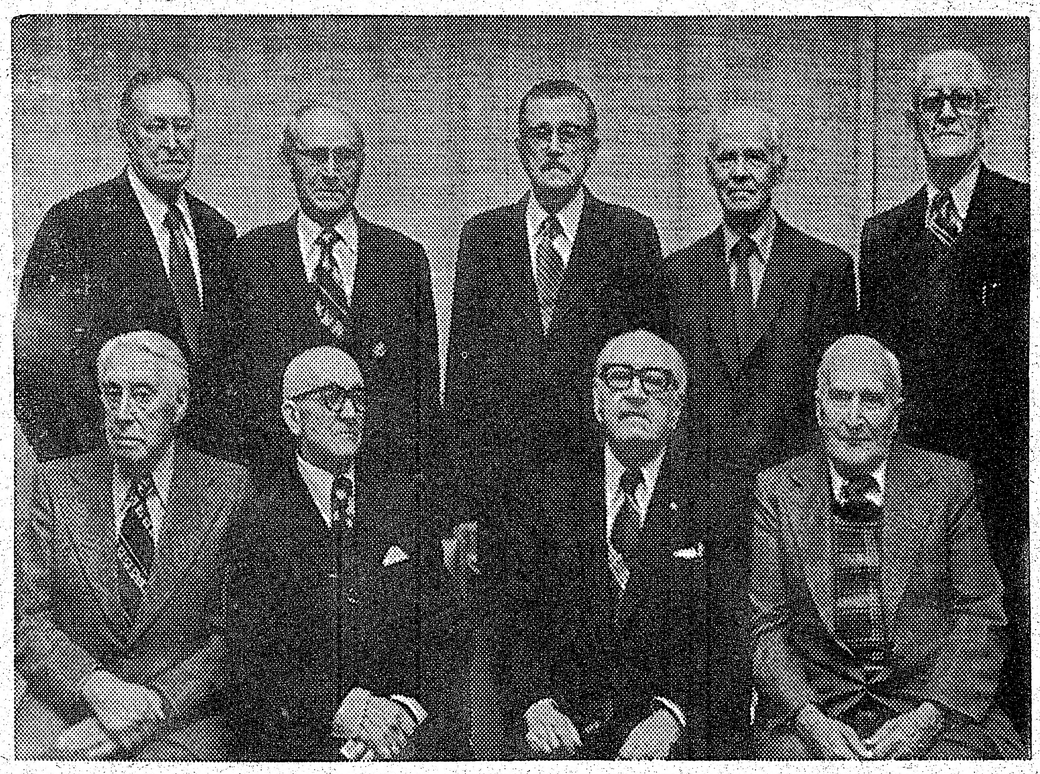

Latviešu strēlnieki, Ziemsvētku kauju atceres dalībnieki Latviešu namā Toronto, visi vecāki par 80 gadiem. 1. rindā no kreisās: Pēteris Puļķis, biedrības priekšnieks Arvīds Lūsis, Aleksandrs Tirzītis un Pēteris Menska. Aizmugurē no kreisās: Oskars Dzērvītis, Pēteris Zariņš, Eduards Apenis, Fricis Vīksne un Jānis Cielavs.

Foto: J. Liģers

Ziemas svētki, kas nebija

PIEZĪMES CEĻĀ...

Tas notika priekš dažiem gadiem. Īsi pirms Ziemas svētkiem biju ieradies kādā austrumu arktikas eskimu ciemā, lai palīdzētu vietējam kooperātīvam tikt galā ar gada nobeigšanas darbiem.

No sākotnēji neliela zvejnieku kooperātīva dažu gadu laikā bija izvērties pasākums ar lielu ietekmi kā ražošanā un pārdošanā, tā preču apgādē un komunālos pakalpojumos visa ciema apjomā.

Kā dažā labā līdzīgā ciemā, turienes darba darītāju varēšana, diemžēl, vēl nesniedzās līdz viņu entuziasmam par jauniem pasākumiem. Palīdzība no ārpuses dažu labu reizi saistījās ar pacietību un laiku.

Arī šoreiz, kad varēju sākt domāt par sava guļammaisa sarullēšanu atceļam, Ziemas svētki bija jau turpat durvju priekšā. Taču, kā jau arktikā dažādu apstākļu dēļ nereti notiek, lidmašīna laikā neieradās. Bija jāsāk gatavoties Ziemas svētkiem pēc eskimu tradicijas...

Kā visur citur, arī Kanadas arktikā Ziemas svētkus ievada pusnakts dievkalpojums. Vai tas ir ciems ar anglikāņu vai ar katoļu ticību, baznīcai joprojām liela nozīme gan veco, gan jauno eskimu dzīvē, it īpaši svētku reizēs. Pusnakts dievkalpojumā ir klāt visi, kas var kustēt, starp tiem arī vietējā „baltā" sabiedrība — ierēdņi, skolotāji, tirgotāji.

Pirms gadiem divdesmit, kad daļa eskimu vēl bija nomādi, kas pulcējās kādā tirdzniecības punktā tikai svētku reizēs, baznīcas un citām svētku pulcēšanās vajadzībām kalpoja īpaši tam uzceltas sniega mājas — kadget. Redzot jau kādu parasto sniega māju — iglū — arvien bijis jāapbrīno eskimu arhitektoniskā māka. Vai nav vēl vairāk jābrīnās, ja zinām, ka svētku reizēm celtās sniega mājas — kādget — kalpojušas pat vairāk nekā simtu cilvēku draudzēm!

Tagadējās baznīcas lielā mērā līdzīgas baznīcām citur, kaut arī dažā labā vietā baznīcu ārējais veidojums pēc skata atgādina tradicionālo iglū. Videi un kultūrai piemērotas atšķirības gan bieži to iekšpusē. Altāŗa segas un citi paklāji darināti no roņādām, nereti eskimiem īpatnējā aplikāciju tehnikā. Altāŗa reliņu vietā dažviet kalpo uz sāniem sagāzts, sešus metrus gaŗais komatiks — šauras gaŗsliežu ragavas; tāpat arī kancelei izmantots kāds viņu ikdienas dzīvē nozīmīgs priekšmets. Svētbildēs nav nekas neparasts ieraudzīt eskimu vaibstu atveidu. Varbūt visspilgtāk vides ietekme baznīcā bija kādreiz rādīta kādā Ziemas svētku svētbildē Aklavikas baznīcā, rietumarktikā, kur Trīs Gudro no austrumiem vidū bija misionārs, „mountijs" un Hudson Bay sabiedrības pārzinis.

Svētku dievkalpojumā sevišķi aktīvi negaidīts cieminš „no ārpuses" gan nevar piedalīties, jo dievkalpojuma valoda, izņemot svētku vēlējumus klātesošiem baltajiem, tāpat arī visa dziedāšana, ir eskimu valodā. Nomaļākos eskimu ciemos arī bungām ir vieta dievkalpojumā, kas piešķir īpašu mistiku.

Kad vien esmu bijis klāt eskimu dievkalpojumā, manas izjūtas mani arvien aizvedušas atpakaļ uz dievkalpojumiem bērnu dienās Ciskadu baznīcā.

Vecos laikos pēc baznīcas tai pašā lielajā sniega pulcēšanās mājā— kadget — noticis pašu sanestais svētku kopmielasts — parasti vispirms plāni sagriezta svaigi sasaldēta arktikas zivs — čara, tad ziemeļbrieža gaļas sutinājums, un beidzot desmitiem litru saldas tējas.

Tagad notiek ciemošanās no mājas uz māju — pie kaimiņiem, draugiem, radiem, arī pie vietējiem baltajiem iedzīvotājiem. Pēdējiem jābūt gataviem pacienāt apsveicējus ar kādu cepumu vai saldumu, kā arī apmainīties dāvanām, ja kāds cieminš tādu devis. Apdāvināšanas tradicija eskimiem joprojām dzīva. Tā nesaistās ar svētku dienu vien, bet dāvināšanas posms iet līdz Jaunajam gadam. Dāvanu lokā, kas agrāk arvien bijušas pašu veidojumi, gan tagad vairāk iespiežas mantas no komerciālās pasaules.

Dažas stundas dienas gaismas, kas šai ciemā decembrī pieejamas — pilnīgas polāras nakts te nav — aiziet dažādām svētku āra sacensībām. Ilgus gadus galvenā bija suņu kamanu skriešanās, kad ikviens mednieks un traperis centās parādīt savu suņu sadarbību, pajūga lepnumu un paša braukšanas māku, ar ļoti dzīvu visa ciema iedzīvotāju līdzdalību visas sacensības norisē. Tagad sava vieta ir arī motorkamanu sacensībām, kaut gan tām vēl nav gluži tās pievilcības kā tradicionālajām, kur izšķirīgais pats cilvēks ar savu māku rīkoties ar 10 — 20 metru gaŗu roņādas pātagu, un viņa suņi.

Pie āra sacensībām vēl pieder arī šaušanas sacīkstes kā vīriešiem, tā sievietēm, suņu pajūgu sacīkstes bērniem, nereti arī sacensības visiem skriešanā pa dziļo sniegu. Godalgas bieži tiek ikvienam, vienīgi uzvarētājiem ir izvēles tiesības.

Pa vidam ir atkal baznīcas svinības, kam seko jaunas sacensības telpās. Kā ārā, tā telpās sacensības balstās uz ikdienas nodarbībām, piemēram, pavediena ievēršana, lampas degļa apmaiņa, vai arī uz spēku un ķermenisko veiklību — ilkšķu vilkšana, elkoņu liekšana, žonglēšana, īpaša augstlēkšana, zināmu priekšmetu aizsniegšanai un rinda citu izdarību, kas visas izveidojušās, atbilstot telpiski ierobežotai mājas dzīvei ziemā.

Dejas akordeona vai skaņu lenšu mūzikas pavadījumā vakarā. Uz tām pulcējas gan lieli, gan mazi, gan jauni, gan veci. Dejo galvenokārt grupu dejas, senos laikos pārņemot tās no skotu valzivju medniekiem, tagad ar vietējo tradiciju elementu piedevu. Pēdējā laikā arvien vairāk ieviešas arī modernais — „roks". Par pašu dejošanu no pieredzes zinu, ka, lai turētu eskimu dejotājiem līdz, vajaga stipru kāju un labu plaušu. Viņu atsevišķu deju riņķi nereti turpinās turpat vai stundu! Un tā tas iet līdz rītam!

Eskimu Ziemas svētki nav vienas vai divu dienu svētki, tie ilgst, ar mazām variācijām, līdz Jaunajam gadam „Kohviashook", kas ir eskimu novada vārds Ziemas svētku posmam; vārds tulkojumā nozīmē — laimības laiks. Un tādu šo laiku izvērš vai katrā ciemā.

Kad viss par svētkiem jau bija izrunāts un pārspriests, un kad, kā izplānots, pašā pēdējā brīdī lidmašīna ieradās, tai gadā svētiju svētkus ģimenes un draugu lokā. No eskimu „laimības laika" man nekas neiznāca, eskimu Ziemas svētku man tomēr nebija.

Aleksandrs Sprudžs

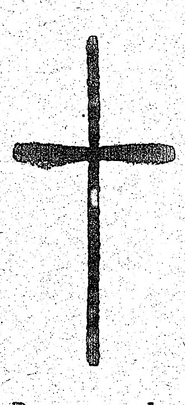

Per aspera ad astra

Mūsu sirsnīgais draugs un kollēga Armijas ekonomiskā veikala Rēzeknes nodaļas priekšnieks

MAJORS

Pēteris Balodis

no mums šķīries 1978. gada 1. janvārī

Skumstot piemin

Edvards Zariņš, Arvīds Dandens, Brūno Šķenders, Jānis Muzis

Pēc Saliņa Krāslavietis

Rīgas literātūras, mākslas un sabiedriski politiskais žurnāls „Karogs" decembŗa numuŗa iespieda Valža Krāslaviešu piecus dzejoļus. Pavasarī šis pats žurnāls iespieda vairākus Gunāra Saliņa dzejoļus, pēc tam kad viņš ciemojās Rīgā. Arī Krāslavietis vairākas reizes apmeklējis Rīgu un ciemojies Karoga redakcijā.

Ar Krāslavieti lasītājus iepazīstina Arvīds Skalbe, samērā lietiski, bez tendences. Ciemodamies Rīgā, dzejnieks kopā ar dēliem allaž ieskrienot arī Karoga redakcijā, un tad tiekot runāts par dzīvi un literātūru. Publicētos dzejoļus Kraslavietis esot iesniedzis žurnāla redakcijai.

Saprotams, ka redakcijai šie dzejoļi īsti pa prātam, bet kā ar lasītājiem? Bet nepārprotamas ir rindas dzejolī Daina, kuŗa „kā tērauds ārdēta, mūsu vienīgo vairogu veido".

Izīrējams

mājas otrs stāvs — 3 istabas, virtuve un balkons — no 12. febr. Zvanīt 699-8305.

Varmācības Kvebekā nepieļaus

Gadu mijā CTV televīzijas raidījuma intervijā Kanadas ministru prezidents Trudo brīdināja, ka viņš izsludinās izņēmuma stāvokli, ja Kvebekas province mēģinātu nelegāli atdalīties no pārējās Kanadas. Viņš izteicās, ka šādā gadījumā viņš nekautrētos „lietot zobenu." Trudo gan nesagaida, ka Kvebekas separātistu partijas premjēra Renē Leveka valdība mēģinātu rīkoties nelegāli.

Kvebekas krizes laikā 1970. g. Trudo izsludināja kaŗa stāvokli, kad terroristu grupa-Kvebekas atbrīvošanas fronte (FLQ) — mēģināja pārkāpt federācijas likumus, nolaupot un nogalinot cilvēkus. Trūdo arī nekad nesēstos pie galda un nevadītu sarunas par Kvebekas atdalīšanos. Nākošās vispārējās vēlēšanās liberāļu partijas kampaņas uzsvars būšot par grozījumiem konstitūcijā, lai garantētu līdzīgas tiesības franču un angļu valodai skolās un citos institūtos, kā arī uz citiem labojumiem Kanadas struktūrā. Trudo domā, ka Leveka valdība nokavējusi politisko momentu jau savas varas pirmajā gadā un ka Kvebekas partijas valdībai sekojušas viena neveiksme pēc otras.

V.S.

Padomi paģiru lāpīšanai

Lai gan Jaungada sagaidīšanas prieks jau pieder vēsturei, „cietušajiem" nākotnes vajadzībām lieti noderēs piedzīvojušu praktiķu padomi, kas palīdzēs alkatīgiem dzīrotājiem priecāties līdz gaiļiem bez nejaukām paģirām. ASV alkoholisma institūta darbinieki ieteic pirms kāda notikuma lielākas svinēšanas „izoderēt" savu kunģi ar pienu, sieru vai zivīm, kas viegli sajaucoties ar alkoholu un neļauj tam pārāk ātri ieplūst asinīs. Labvēlīga ietekme šajā ziņā olīveļļai un krietnām ņukam maizes. Viesību laikā ieteicams būt pēc iespējas kustīgākam, — staigāt, dejot, stāvēt, bet ne sēdēt, tas palīdzot pret reibuli. Alkohola atšķaidīšanai ieteicamāk lietot dabiskās augļu sulas nekā burbuļūdeņus. Pretēji ļoti vecam uzskatam, kafija gan nav nekāds glābiņš pret skurbuli. Pēc priecīga vakara, pirms gulēt iešanas, jāizdzeŗ krietna glāze ūdens ar 2 aspirīniem. Ūdens nepieciešams ķermenim, ko alkohols „izžāvējis", bet aspirīns smadzeņpodam. Ja arī tas nelīdz, laba zāle esot „sarkanactiņa" (tomātu sula ar aukstu alu), „vērša māviens" (ledus auksts buljons ar citronu un glāzīti degvīna). Sarežģītāka recepte ir samaisīt 2 olas ar karotīti mārrutku un tomātu biezeni glāzē ar siltu alu. Citi priekšroku dod karsta vistas zupai, citi tējai ar sausiņiem, dažam labam palīdz pāris karotes saldējuma. Līdz nākošajam Vecgada vakaram vēl laika gana ikvienam izmēģināt to labāko, bet vislabāk iegaumēt sencīgo dzelzs likumu: dari, ko darīdams, apdomā galu!

Vgs.

Sīkās ziņas

★ Pāvests Pauls jaunajā gadā aicināja cilvēci mieram, izvairīties no kaŗiem, varmācībām un noziegumiem. Varmācība var radīt bezdievību un naidu pasaulē. Ziemsvētku dienā pāvests izteica cerību par miermīlīgu Vidējo austrumu nokārtojuma atrisināšanu un aizlūdza par Lebanonu, valsti, kur palielinājusies varmācība un kaŗš. Viņš atkārtoja savu vēstījumu 12 valodās, arī poļu un ķīniešu.

■ Pēc Amerikāņu dzīvības apdrošināšanas sabiedrību padomes ziņām ASV dzīvo 12,7 proc. sieviešu, kas vecākas par 65 g., no tām 53 proc. ir atraitnes.

Arvien jaunas...

(Pārnesums no 9. lp.)

beidzis Olģerts Dāvis, tās vadību uzņēmies Indulis Poruks, Anne Franka Europadorfa (5600 Wuppertaļ 22, W. Germany). Latvijas Sarkanā Krusta galvenā pārvalde atrodas Koenigsberger Str. 137, 4400 Muenster, Vācijā. Veco ļaužu aprūpes lietās un medicīniskajā laukā visvairāk darba veic galv. valdes loceklis Dr. med. Jānis Āboliņš Stokholmā. LSK māsu kopas lietas pārzina žēlsirdīgā māsa Lūcija Vintere Minsterē. Revīzijas komisija darbojas Gunāra Skaistlauka vadībā.

Sl-do

Toronto Latvie... gas iestudētāj... kārtotājiem V...

Minstere...

Minsteres L... jas uzturēšana... trimdas kopīb... kums, vācu... pieprasa no l... noteiktu summ... šķiŗ pabalstus... mu mums jāp... atbalstam tā īp... cu evaņģeliskā... daļai, t. s. ... Tad vēl mum... kas stipendijas... jauniešiem, ku... samaksāt visu... maksu. Skolai... saimnieciskas... nozīmē: MLĢ... nai mums gad... citā veidā... 120.000 vācu... skola var norm...

Divkāršs

Neusā, Riet... vārī uz 60 m... kustībā aizva... atskatijās bij... inž. Valdis Eg... Jelgavā, 1943... vijas universi... Latvijas armi... līts 12. Bausk... su kājnieku... zerves virsn... nāts ar leitn... saukts Latvie... nījies 15. divī... izcilu varonī... Dzelzs krusta... šķiru, tāpat ci... Pēc kapitulā... Oldenburgā... vadījis darbn... bijis arī skol... pārzinis Minst... nazijā. Pārce... atradis darbu... Bijis 3. Eirop... mu svētku Ķe... tejas loceklis... un DV. Taču... jām palikuši... dās V. Eglājs... rāk nekā 40... mies organizā... atbildīgus am... laikā vadītā... tu vienība O... gadus pēc kā... majā vietā v... viešu skautu... izcīnot arī... Jubilārs ir ar... ticana filistrs... der pie Rie... saimes.

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas A. Brigaderes pasaku lugas Maija un Paija izrādes dalībnieku kopgrupa ar lugas iestudētājām Irmu Ķeniņu (kreisajā pusē) un Maiju Ķuzi (aizmuguras rindas vidū) ar skatuves apgaismotājiem un iekārtotājiem V. Briedi, E. Baumani un V. Kānbergu. Foto: J. Liģers

P. Baloža izvadīšana Ņujorkā

Kā jau mūsu laikrakstā ziņojām, Jaungada naktī, ciemojoties pie saviem radiem Ferdinanda Skultes ģimenē, miris majors Pēteris Balodis no Toronto. Aizlūgums notika 4. janv. Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Jonkeru dievnamā, pie šķirsta stāvot Lettonijas un virsnieku goda sardzei. Aizgājējs cīnījies Latviešu leģionā Volchovā un citur. Viņš bija apbalvots ar Dzelzs krusta divām šķirām, Nopelnu krustu, Tuvcīņu un trieciena nozīmēm. Lettonijas vārdā atvadījās Pauls Vēmanis, virsnieku — F. Lucis u.c. Izvadīšanā piedalījās 75 pavadītāju, kas pēc svētbrīža pakavējās pie vīna glāzes baznīcas lejas zālē. Pelnu urnu pārvedīs uz Brāļu kapiem Katskiļos. V. I.

Minsteres ģimnazijas aicinājums

Minsteres Latviešu ģimnazijas uzturēšanai, kas ir latviešu trimdas kopības Vācijā pasākums, vācu valdības iestādes pieprasa no latviešiem pašiem noteiktu summu, tikai tad piešķir pabalstus. Ievērojamu summu mums jāpiemaksā internāta atbalstam tā īpašniekiem — vācu evaņģeliskās baznīcas misiju daļai, t. s. Perthes-Werk'am. Tad vēl mums jāsagādā vairākas stipendijas tiem aizjūras jauniešiem, kuŗu vecāki nespēj samaksāt visu lielo internāta maksu. Skolai ir vēl arī citas saimnieciskas vajadzības. Tas nozīmē: MLĢ budžeta izpildīšanai mums gadā ziedojumos un citā veidā jāsavāc vismaz 120.000 vācu marku, tikai tad skola var normāli darboties.

Skolai ir savs regulāro atbalstītāju pulks, kā organizācijas un draudzes, tā arī atsevišķi tautieši un pat cittautieši. Tomēr skolas materiālais stāvoklis nav drošs, jo ziedojumos vien neienāk nepieciešamās summas, bez tam uz priekšu skaidri nezinām, cik būs atbalstītāju nākošam gadam.

Tāpēc skola jau pirms 2 gadiem pasāka regulāru atbalstītāju, kā organizāciju, draudžu un atsevišķu personu, piesaistīšanu, kas apsolās katru gadu ziedot zināmu summu (sākot vismaz ar 50 vācu markām, 20 dol., 10 angļu mārc. vai 75 zviedru kronām.). Protams, šādu saistību katrā laikā var atsaukt bez paskaidrojuma. Izsūtījām parakstīšanas lapas draudzēm, organizācijām un atsevišķiem tautiešiem ar lūgumu atbalstīt šo akciju un aicināt skolas uzturēšanas talkā ikkatru tautieti, kuŗam tas materiāli iespējams. Vismaz puse izsūtīto paraksta lapu nav atsūtītas atpakaļ. Ir gan prāvs skaits atsaucīgo, un tiem visas skolas saimes pateicība, bet visumā šī akcija nav devusi cerēto. Arī pagājušā gada sākumā, ievadot MLĢ gadu, aicinājām kļūt par skolas regulāriem atbalstītājiem. Dažās valstīs, kā piem., Zviedrijā, nāca klāt ievērojams skaits atbalstītāju.

Bija arī patīkami pārsteigumi: tautiešu testamentāri novēlējumi, lielāki vienreizēji ziedojumi un uzdevumi bankām ik mēnesi novilkt zināmu summu un iemaksāt skolas kontā. Tā, piem., kāds pensionārs uzdeva savai bankai viņa turpmākā dzīves laikā no piešķirtās pensijas ik mēnesi 10 vācu marku pārvest skolas kontā.

MLĢ gadam beidzoties, aicinām vēlreiz mūsu organizācijas, draudzes un atsevišķos tautiešus atcerēties skolu vai nu līdzšinējā veidā, vai arī piesakot regulāra atbalsta summu.

MLĢ banku konti: Vācijā — Deutsche Bank Münster Nr. 338 632; Pasta tekošs rēķins— Psch A Dortmund Nr. 8 51 - 464. Zviedrijā: Postgiro 898870-1, Lettiska Gymnasiet i. Munster, c/o Andrejs Laucis, Brunskogebacken 1 08, 12350 Farsta. Anglijā: caur DVF valdi Londonā. ASV: Latvian Credit Union, 504 Grand Ave. N.E., Grand Rapids, Mich. 49503. Konta Nr. 758. Kanadā: Latvian (Toronto) Credit Union, 491 College Str., Toronto, Ont. M6G 1A5. Konta Nr. 4759.

E. Silkalns,
MLĢ direktors

Divkāršs jubilārs

Neusā, Rietumvācijā, 2. janvārī uz 60 mūža un 40 skautu kustībā aizvadītajiem gadiem atskatījās bij. virsleitnants dipl. inž. Valdis Eglājs. Viņš dzimis Jelgavā, 1943. gadā beidzis Latvijas universitāti. Neatkarīgās Latvijas armijā sākumā iedalīts 12. Bauskas, vēlāk 5. Cēsu kājnieku pulkā, bijis rezerves virsnieks un atvaļināts ar leitnanta pakāpi. Iesaukts Latviešu leģionā un cīnījies 15. divīzijas rindās. Par izcilu varonību apbalvots ar Dzelzs krusta pirmo un otru šķiru, tāpat citām goda zīmēm. Pēc kapitulācijas nodibinājis Oldenburgā ģimenes dzīvi un vadījis darbnīcu. Kādu laiku bijis arī skolotājs un internāta pārzinis Minsteres latviešu ģimnazijā. Pārceļoties uz Neusu, atradis darbu savā profesijā. Bijis 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku Ķelnē rīcības komitejas loceklis, darbojies JKS un DV. Taču sirdslieta joprojām palikuši skauti, kuŗu rindās V. Eglājs jau atrodas vairāk nekā 40 gadus, uzņemdamies organizācijā arī vairākus atbildīgus amatus. Viņa savā laikā vadītā Gaujas (12.) skautu vienība Oldenburgā astoņus gadus pēc kārtas izvirzījās pirmajā vietā visas pasaules latviešu skautu vienību starpā, izcīnot arī celojošās balvas. Jubilārs ir arī Fraternitas Rusticana filistrs un pašreiz pieder pie Rietumvācijas kopas saimes. J. S.

The Economist par vidējiem austrumiem

Izraēlas ministru prezidents Begins ir devies uz sarunām ar Ēģiptes prezidentu Sadatu ar acīm redzamu nepareizu pieņēmumu, ka, atdodot ēģiptiešiem Sinaju, viņi tik stingri nepastāvēs pie prasībām par Palestīnas arabu valsti Jordanas upes rietumu krastā. Begina lielā pretimnākšana Sinajas jautājumā ēģiptiešus pat pārsteigusi, jo jau pasā sākumā paziņoja, ka Izraela atzīst Ēģiptes suverēnitāti visā Sinajas pussalā un ir gatava atvilkt savus spēkus triju gadu laikā uz 1967. gada robežām. Palestīniešu jautājumā turpretī Begins piedāvāja tikai pašpārvaldi Jordanas rietumu krastā un Gazas joslā ar Izraēlas bruņoto spēku klātieni.

Izraēlas priekšlikums bija nolīgt tūlītēju miera līgumu ar Ēģipti un pēc tam pamazām sākt risināt Palestīnas arabu jautājumu. Sadats atbildējis, ka tāds nokārtojums nav ne gaidīts, ne arī vajadzīgs. Ar to sarunu pirmais posms jau stundas laikā bijis izbeidzies, un tālāk īsteni vairs nav bijis ko runāt. Tā sarunu gaitu attēlo labi informētais žurnāls Londonas The Economist. Begins savukārt atzinies, ka sarunās bijuši brīži, kad viņš gribējis piecelties un aiziet. Ēģiptieši savu neapmierinātību simboliski parādīja, pēdējā brīdī atceldami sarunu beigās paredzēto zemo pārlidojumu helikopteros pār piramidām un sfingu. Tā vietā Izraēlas delegācijai paziņoja, ka tā var doties uz savām līdmašīnām, lai atgrieztos Jeruzalemē.

Abu valstu atšķirīgos viedokļus Palestīnas arabu jautājumā jau pirms Ismailijas sarunām bija deklarējis prezidents Sadats, tāpēc šai jautājumā nevarēja būt lieku ilūziju. Sadats bija teicis: Ēģiptes nostāja ir tāda, ka rietumkrastā un Gazas joslā jārada palestīniešu valsts. Izraēla vēlas, lai Judejā, Sama-

(Turpinājums 20. lp.)

HAMILTONA

Jaungada sagaidīšana Hamiltonā latviešiem šogad notika divās vietās. DV Hamiltonas nodaļa jau trešo gadu pēc kārtas rīkoja Jaungada sagaidīšanu ar siltām vakariņām un balli Roberta restorānā. Par deju mūziku gādāja Imants Ķipis. Priekšnesumu daļā dzirdējām ventiņa Krīša Ķepala stāstījumu par notikumiem Hamiltonā 1977. gadā. Viņš guva publikas atsaucību un vienu neļķes ziedu. Ballē bija ieradušies 85 apmeklētāji. Notika amerikāņu loterija, kuŗā laimēja A. Bērziņš no Toronto, J. Dubinskis, V. Immura (2 laimestus) un T. Tērauds. Arī Hamiltonas latviešu beidrība šogad pirmo reizi bija rīkojusi Jaungada sagaidīšanu paši savā namā. Par deju mūziku gādāja Viktors Leonovs. Bija ieradušies 37 apmeklētāji. J. G.

Iznācis

Lidijas Lidekas

romāns

Nams pie Baltijas jūras

Dainas apgāda izdevums.

Cietos vākos. Cena $8.-.

Dabūjams DV grāmatnīcā,

491 College St.,

Toronto, Ont. M6G 1A5

Haiparka rajonā izīrējams

mēbelēts vai nemēbelēts dzīvoklis

ar vienu guļamistabu, vienai vecākai dāmai.

Zvanīt pēc pl. 18 — 534-2059.

CU Assurance

AUTO

Automobiļu briesmas Rīgā... Līdz šim jau izņemtas vairāk nekā 700 braukšanas atļaujas, un iespējams, ka tuvākā nākotnē viņu skaits palielināsies līdz 1000... Iekšrīgā atļautais lielākais braukšanas ātrums automobiļiem paredzēts 9 km stundā, kamēr tālāk pilsētas robežās maksimālais ātrums noteikts 15 km.

1925. gada 26. maijā

* * *

Kontrole uz pontonu tilta. Pēdējās dienās novietots uz pontonu tilta vidū policijas postenis, kam uzdots raudzīties, ka automobiļi un autobusi nebrauktu pāri tiltam ātrāk kā 10 km stundā.

1930. gada 13. oktobrī

No «Jaunāko Ziņu» slejām

UN NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

APDROŠINĀŠANA

Skyline Real Estate Ltd.

2100 DUNDAS ST. W., TORONTO

533-8553

Ilmars Jankovskis

(63. turpinājums)

„Jā, es esmu terrorists, domājiet vien! Es metu bumbas pa labi un kreisi," iesmējās Džems Kollins.

„Esiet piesardzīgāks ar saviem izteicieniem, Kaluma kungs," tagad ierunājās arī Narda.

Kalums pēkšņi mainīja taktiku. Šinī pašā sabiedrībā vajadzēja iespaidīgu bumbu. „Es ieteiktu jums, biedri, būt uzmanīgākiem savas cīņas līdzekļu izvēlē," viņš mierīgi teica un turpināja: „Es domāju, ka man nebūs jums jāpaskaidro, kāpēc esmu šeit vispār ieradies un no kurienes. Arī man ir savs uzdevums. Tagad redzu, cik labi jūs savējo esat veikuši. Ar savu nepareizo taktiku jūs esat sagandējuši mūsu svēto lietu. Jums bijušas tikai neveiksmes. Nedomājiet, ka tas nekļūs zināms tiem, kas par Padomju Latvijas kultūras izplatīšanu svešatnes latviešiem tā norūpējušies."

Kaluma vārdi tiešām atstāja bumbas eksplozijas iespaidu. Kollins sarāvās savā krēslā gluži maziņš un klusēja, bet Narda sastingusi raudzījās inženiera viesistabas sarkanajā grīdsegā. Klusēja arī Rājums, bāzdams savā pīpē smaržīgo angļu tabaku. Tikai Rājuma kundze Nora izlikās, ka viņai viss aizslīdējis gar ausīm gaŗām. Viņa pēdējā laikā bija aizrāvusies ar „Womens Lib." un latviešu tautas vairošanas idejām. Rājuma kundze jau vairākus mēnešus nelietoja dzimstības kontroles tabletes, kopš tās reizes, kad Rājums tās bija aiz pārskatīšanās iedzēris galvassāpju remdināšanai.

„Es tev ieteiktu savas intimās lietas rūpīgāk pievākt," Rājums sievu bija brīdinājis. „Man nav iebildumu, ja tu mūsu guļamistabā visur izmētā savus krūšturus un biksītes, kur nevar notikt nekāda pārskatīšanā, bet neatstāj visur, kur pagadās savas zādes. Tā jau es varu noindēties!"

„Un kad es pati indējos, par to tu nemaz neesi norūpējies!" bija iesaukusies Nora. „Patiesībā vīriešiem vajadzēja šos līdzekļus lietot, kuŗus paši esat izgudrojuši."

„Vai tu nevēlētos, lai vīrieši arī bērnus dzemdētu?"
„Arī tas jums nebūtu par ļaunu."

„Ir jau vīrieši, kas iztiek paši, bez sievietēm, bet bērni nedzimst. Vai mēs esam vainīgi?" Rājums taisnojies.

Nora, atminoties šo sarunu ar vīru, klusi pasmaidīja. Viņa pat nepamanīja, ka viesi bija pa vienam klusi aizgājuši.

„Vai redzēji, cik manai bumbai bija liels spēks!" Kalums teica Linardam, kad bija izgājuši uz ielas.

„Tas tev lieliski izdevās," Linards uzslavēja.

Viņi pašlaik gāja gaŗām Nikolaja Žirbinska mājai. Kalums pēkšņi sadrūma. Tur dzīvoja Stefānija, viņa nākamā bērna māte, bet viņš nedrīkstēja pāriet pāri ielai dažus soļus, lai to apsveiktu. Cilvēki spēj satikties no tūkstošiem jūdžu lieliem tālumiem, pāri jūŗām un okeaniem! Te divus ļoti tuvus cilvēkus šķīra tikai daži soļi. Cik dažādi ir tāluma jēdzieni!

„Kas tev atgadījās, tu pēkšņi paliki tik kluss?" Linards jautāja, kad abi bija nosoļojuši jau lielu gabalu.

„Es domāju, ka ļoti mazi attālumi var būt arī ļoti lieli, pat nepārvarami," Kalums domīgi teica.

„Tu domā, uz Austrāliju var vieglāk aizbraukt nekā uz Rīgu? Bet tagad arī Rīga vairs nav nekāds tālums, var braukt turp un atpakaļ," Linards prātoja.

„Kā kuŗam, tavam tēvocim Andrejam šis tālums tagad ir nepārvarams."

„Jā, Andrejam jāpaliek policijas uzraudzībā kā lielam noziedzniekam," Linards nopūtās.

„Tu viņu arī otrreiz Rīgā satiki?"

„Apciemoju, bet tikai īsu brīdi. Andrejs bija mazrunīgs un drūms. Viņš bailīgi pavēra loga aizkaru un pa šauro spraugu palūkojās uz ielas. Paskatījos arī es. Man likās, ka kāda ēna vakara tumsā aizslīdēja aiz koka stumbra. Kad no tēvoča atvadījos un izgāju uz ielas, kāds lauzītā latviešu valodā prasīja uguni, valstīdams starp lūpām resnu kazbeku. Man tērkociņu nebija. Svešais nospļāvās un lēni aizvilkās uz Andreja mājas pusi."

Kalums vēl gribēja kaut ko pajautāt, bet abu vidū pēkšņi iespraudās kāds stāvs, iekabinoties viņu elkoņos un vienādā soļu rakstā gāja līdz.

„Narda!" iesaucās Linards.
„Jā, brīnieties vien"...
„Tu mums visu laiku esi slepeni sekojusi!"
„Gluži kā Rīgā, vai tā?"
„Tu esi nešķīstenis!"
„Vai tu to vēl nezināji?"
„Ka tu esi boļševiks, to jau sen zināju," Linards pārmeta.
„So what!" Narda jautri atsaucās un soļoja līdz.
„Jā, lai latviešus Latvijā iznīcina! So what?" Linards atkārtoja.
„Neiznīdēsim tikai paši sevi!" Nardas balsī ieskanējās asums.
„Kā tu to domā?"
„Kā tu to domā?"
„Gluži vienkārši — mums visiem trim ir viens karogs ar trim strīpām. Ja katrs iesim pa savu strīpu, kopā vien būsim. Iesim tikai pa strīpām!" Narda jautri iesaucās.
„Tu tagad ej mums vidū, tātad pa vidējo, balto strīpu"...

(Turpinājums sekos)

Kārlis Dzelzītis

VECAIS MICĪTS

Manŗ labais vectētiņš, saukts
vecais Micīts,
Bij Miču mājas saimnieks
Inciemā
Un pērminderis draudzes
baznīcā,
Kam Dievs simtgadu bij
dzīvot licis.

No tālās Pārgaujas
kad viņš ik gadus
Ar mīļo vecmāmiņu divatā,
Mūs apciemoja kā
vistuvākos draugus,
Mums, viņu mazbērniem,
bij diena jaukākā.

Uz mājas ceļa mēs tiem
pretim skrējām
Un supi, pazīstot tos,
līksmi rēja,
Jau saozdami ciemkukuļus
gardus,
Bet gaisos smaržoja jau
kurināta pirts...

Un otrā rītā mājas dievvārdus,
No tēva lūgts, kad Micīts
noturēja —
Tik karsti dega viņa balss un
sirds,
Ka viri nopūtās un sievas
asras lēja.

Valdis Mežezers

ATMIŅAS

Nevar apturēt to steigu
bezgalīgu,
Liek kas gadiem projām
aizjoņot.
Tikai atmiņas par Jelgavu
un Rīgu
Laika straume nespēj aizskalot.

Tik daudz sapņu bija, tik daudz
liela prieka,
Ticības bij rīta
dienām daudz.
Sirds pēc pagājušā — kaut vai
maza nieka —
Atgriežamies alkatīgi sauc.

Tik vēl nesenas tās
vakardienas liekas,
Gadiem aizejot nav apdzisis
to zaigs —
Tavā gaismā mums vēl bieži
jāsatiekas,
Tālā jaunība — un sapņu laiks.

Biruta Senkēviča

ILGAS

Pār pelēko dzīvi
kā zelta vizma
mirdz vienmēr
ilgas spārnotās.

Lai kādas sāpes,
lai kāda klizma
pie gaismas dvēseli
aiznes tās.

Pār zudušiem sapņiem
ziedus tās kaisa,
lai dvēsele sāpēs
kā ziedos grimst.

Un domas no mūžības
klusumā raisa,
lai jaunos tēlos
tā dzīvē dzimst. —

RELIĢISKĀ DZĪVE

Trīs mīlestības

„Gara auglis ir mīlestība, prieks, miers, pacietība, laipnība, labprātība, ticība, lēnprātība un atturība."

Galatiešiem 5:22

Vecajā tulkojumā ir „gara augli", bet Pāvils rakstīja vārdu „karpos"—auglis, vienskaitlī. Jēzus teica: „No viņu auglīem jums tos būs pazīt." Jautāsim sev: cik man un mums ir no šīs mīlestības, prieka, miera, pacietības, laipnības, labprātības, ticības, lēnprātības un atturības? Kādu progresu varam uzrādīt savā kristīgajā dzīvē?

Pāvils bija tik tālu ticis, ka viņš varēja rakstīt: „Dzenieties man pakaļ, kā es Kristum." Mīlestība ir vārds, kas šodien ir visvairāk pārprasts un nesaprasts, lietots nevietā un nelaikā, padarīts netīrs, neglīts, neskaists... Tādēļ rodas jautājums: Kas tā ir par mīlestību? — Ir mīlestība un ir garība mīlestība, par kādu rakstīts Jaunā derībā. Par šo garīgo jeb Jaunās derības mīlestību varam sacīt vismaz trīs lietas:

Pirmkārt, garīga mīlestība ir pārdabiska savā izcelsmē. Senie grieķi bija lieli meistari savas valodas izkopšanā. Vienu un to pašu parādību viņi prata izteikt ar dažādu nianšu vārdiem, un tā senajiem grieķiem bija trīs vārdi, ar kuŗiem viņi izteica mīlestības pārdzīvojumu.

Viens no šiem vārdiem ir „eros". Tā ir mīlestība, kas ņem un ņem bez prasīšanas, kas cenšas iegūt tikai sev. No vārda „eros" nāk atvasinātais latviešu svešvārds „erotika".

Otrs vārds sengrieķiem bija „filia", ko latvietis sauktu par draudzību.

Vēl viens vārds mīlestības apzīmēšanai ir — „agāpē". Tas ir Jaunās derības vārds. Ar šī vārda palīdzību izteic attieksmes, kādas pastāv starp Dievu un cilvēku un starp cilvēku un cilvēku. „Dieva mīlestība ir ielieta mūsu sirdīs ar Svēto Garu, kas mums ir dots" (Rom. 5:5). Kādā citā vietā ir rakstīts: „Mēs mīlējam, tādēļ ka Dievs mūs papriekšu ir mīlējis. (1. Jāņa 4:19). Ja esam Dieva bērni, tad mūsos ir šī mīlestība.

„Agāpē" ir pārdabiska mīlestība, garīga mīlestība, Dieva mīlestība, kas nāk no Dieva. Garīga mīlestība ir universāla savā apjomā. Visas citas mīlestības ir ierobežotas. Mēs visi velkam sev apkārt apli, tādā veidā ierobežodami savu mīlestību ar savu ģimeni, ar saviem draugiem, ar saviem radiem.

Baltais cilvēks mīl baltus cilvēkus, melnais cilvēks mīl melnus cilvēkus. Ja kāds baltais cilvēks piebiedrojas melnajiem vai melnais baltajiem, tad tas nav aiz mīlestības, bet aiz vēlēšanās sevi parādīt citā gaismā.

Garīga mīlesība ir bez apļiem. To Jēzus izcēla ar diviem baušļiem. Pirmais saka: Tev būs mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu.

Kad Jēzum jautāja, kas ir mans tuvākais, Viņš stāstīja vienu no savām skaistajām līdzībām, proti, līdzību par Žēlsirdīgo samarieti. Ceļmalā sasistais bija jūds, kam samarietis bija vai ne pats „nelabais". Bet šinī gadījumā samarietis bija eņģelis un darīja eņģeļa darbu pie jūda, pie tā cilvēka, kas to ienīda, un kas būtu nomiris, ja viņš nebūtu pieņēmis samarieša pakalpojumus.

Kas nu ir mans tuvākais? Mans tuvākais ir ikviens, kam vajadzīga mana palīdzība un kam es varu un gribu palīdzēt. Un tādā veidā ikviens cilvēks var būt mans tuvākais.

Mīliet savus ienaidniekus. Tie arī ir Jēzus vārdi. Izklausās kā pavēle. No pavēles mēs nevaram izbēgt. Kad mēs ielūkojamies savās sirdīs, mēs atrodam tajās atriebības emocijas. Mums gribas sist pretī, ja kāds mums sit. Mēs gribam teikt stiprus vārdus, ja kāds ir ko teicis par mums, kas mums nepatīk. Tas ir dabiski, bet tas nav garīgi. „Agāpē" ir citāda mīlestība. Tā liek mums mīlēt sitēju, apsūdzētāju, pāri darītāju. Tā liek mums būt pacietīgiem un laipniem pret tiem, kas mūs kaitina un nievā. Pa šo ceļu gāja pats Jēzus, un Viņš sagaida, ka Viņa mācekļi staigās to pašu ceļu.

Ernests Gordons, viens no 2. pasaules kara japāņu gūstekņiem, ir sarakstījis grāmatu „Through The Valley Of The Kwai."

Japāņi apgājās brutāli ar gūstekņiem, tā ka paši kara gūstekņi pārvērtās par puszvēriem, kas viens otram zaga jau tā mazās pārtikas devas. Bet pār šo gūstekņu nometni nāca garīga atmoda, pateicoties kādam metodistu mācītājam un katoļu priesterim, un „puszvēri" palika atkal par cilvēkiem. Kad pēc kara beigām šie bijušie kara gūstekņi brauca brīvībā — uz mājām, tai pašā vilcienā bija arī japāņu kaŗavīri, kas tagad bija gūstekņi sabiedrotiem.

Un brīnums, angļi tagad sāka palīdzēt saviem pāri darītājiem japāņiem, pienesot tiem pārtiku un dzērienus. Kad ešalona virsnieks to pamanīja, viņš to nosodīja. Tad Ernests Gordons iejautājās virsniekam, vai viņš jebkad dzirdējis stāstu par Žēlsirdīgo samarieti. — Nē. — Un Gordons viņam izlasījis no Jaunās derības Jēzu līdzību par Žēlsirdīgo samarieti. Uz to virsnieks atbildējis: Tas ir tikai bibelē, bet ne ikdienā, un tas nepavisam neattiecas uz japāņiem.

Gordons atbildējis: „My enemy is my neighbour and I am supposed to love him", mans ienaidnieks ir mans tuvākais un man viņš jāmīl.

Kristīgā jeb garīgā mīlestība ir universāla savā apjomā. Treškārt, tā ir praktiska savā izdarībā. „Agāpē" ir aktīva mīlestība. „Dievs ir mīlestība", ir lielākie vārdi par Dievu visā bībelē. Un ja Dievs ir mīlestība, tad Viņš ir aktīvs. Dievs dara, un tas, ko dara Dievs, ir vienmēr pozitīvs. Iniciātīva nāk no Dieva. Dievs negaidīja, ka cilvēks sāks Viņu mīlēt, bet Dievs bija pirmais, kas mīlēja cilvēku viņa grēkos. Dieva mīlestība dod un dod un nebeidz dot. Dieva mīlestība piedod un piedod un nebeidz piedot.

Ja mēs mīlam ar „agāpē", tad mēs esam noteicēji pār situāciju ar savu iniciātīvu. Mēs būsim tie, kas meklēs un radīs izdevības labu darīt vai piedot, vai nožēlot nepareizības. Bet tāda mīlestība ir dārga. Un tā vienmēr dārgi maksā. Tādēļ mīlestības simbols ir krusts, krusts, pie kuŗa pienaglo ja Dieva mīlestības iemiesojumu — Jēzu Kristu. „Agāpēs" simbols ir krusts, bet ne tas krusts, kas ir dievnamos uz altāŗiem, kuŗa priekšā cilvēki nometas uz ceļiem un aiziet prom tādi, kādi bijuši.

„Agāpēs" simbols ir krusts, kas ir manā sirdī un tavā sirdī, kas stāsta par upurēšanos, kas vienmēr maksā. Garīga mīlestība nes upurus un neprasa, kas man par to būs. Kristieti pazīst no viņa garīgās mīlestības, kas ir pārdabiska savā izcelsmē, universāla savā apjomā, praktiska savā izdarībā.

Vai tāda mīlestība ir manās domās? Vai tā ir sadzirdama manos vārdos? Vai tāda ir redzama manā dzīvē, manās mājās, manā draudzē un visur citur?

K. B.

Ceļš par nelīdzenu

Tad nu nesiet patiesus atgriešanās augļus un nesāciet pie sevis sacīt: Mums ir Ābrams par tēvu! Jo es jums saku: Dievs spēj no šiem akmeņiem radīt Ābrāmam bērnus.

Lūkas ev. 3,8

Jānis Kristītājs sludina par pestīšanu, ko būs jo drīz piedzīvot visai miesai. Bet vai šo pestīšanu arī visi saņems?

Jānis Kristītājs ir nācis tai sagatavot ceļu, jo ceļā uz to dažkārt ir nepārkāpjami šķēršļi, jo ceļi uz to ir kļuvuši nelīdzeni — lejas par dziļām un

(Turpinājums 18. lp.)

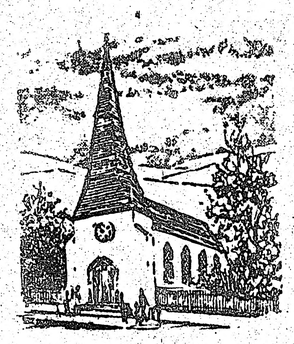

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

15. janvārī pl. 11 ordinācijas dievkalpojums archibīskapa A. Lūša vadībā, piedaloties Toronto luterāņu mācītājiem, ASV austrumu apgabala prāv. K. Birzniekam un Kanadas apgab. prāv. A. Voitkum un māc. Fr. Rupertam no Bostonas. Dziedās alts Līga un tenors Mārtiņš Aldiņš. Ordinēs teologu Artūru Liepkalnu, kas ar martu būs jaunais Minsteres ģimnazijas direktors.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

Ticības jautājumu stundas — Ceturtdienu vakaros pl. 19 novembrī — Sv. Andreja baznīcā. Vada māc. I. Gaide un J. Cālītis. Visi sirsnīgi aicināti!

15. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Gaidu jendas 25 gadu atceres svētki.

22. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Pl. 14 pirmās jauniešu grupas sanāksme.

29. janvārī pl. 15 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

15. janvārī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

22. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

29. janvārī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

15. janv. dievkalpojumu vadīs māc P. Odiņš no Filadelfijas.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoju vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

15. janvārī pl. 10 no rīta dievkalpojums angļu valodā, kopā ar īgaunu draudzi.

15. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcelli Ave.

15. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums..

22. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.

29. janvārī pl. 11 dievkalpojums, pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pāteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

15. janvārī pl. 14 Ģimeņu dievkalpojums. Lūdzam dievkalpojumu apmeklēt visu ģimeni. Pēc dievkalpojuma stunda I grupas jauniešiem. Jāņem līdz Jaunā derība un vingrinājumu grāmata.

22. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Pēc tam Celsmes stunda.

29. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mihelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0838

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

Par cilvēka tiesībām un brīvību

KALAMAZŪ TOP PLAŠS SARĪKOJUMS

Kalamazū latviešu organizāciju un draudžu vadības kārtējā sanāksmē Latviešu biedrības namā galvenais jautājums bija sarīkojumu kalendāra saskaņošana nākošajam pusgadam. Ar pus parastajiem sarīkojumiem, speciālu sanāksmi, kas veltīta cilvēka tiesību pašnoteikšanās un brīvības jautājumu apskatīšanai, pieteica organizācija, kas tautā pazīstama kā Gunāra Rodes atbrīvošanās komiteja, bet oficiāli saucas: The National Committee for Humam Rights and Fundemental Freedoms. Kā ziņoja šīs organizācijas priekšsēdis T. Strautkalns, sanāksme paredzēta 20. maijā Kalamazū kolledžas 3 zālēs. To organizēs speciāla darba grupa, mēģinot piesaistīt pēc iespējas arī vairāk jaunatnes.

Programmu ievadīs preses konference, pēc tam paredzētas paneldiskusijas un beigās kopējas vakariņas. Rīkos arī koncertu un mākslas izstādes. Plašais saiets beigsies ar balli. Par galvenajiem runātājiem aicinās vairākus senātorus un kongresa loceklus. Paredzēts apskatīt arī Belgradas konferenci, par kuru informāciju sniegtu Belgradas delegācijās locekļi. Tā nebūs domāta kā lokāla sanāksme, bet aicinās arī dalībniekus no plašākas apkārtnes, cenšoties izmantot laikrakstus, radio un televīziju. T. Strautkalns vispirms aicināja vietējās Kalamazū latviešu organizācijas, draudzes un arī privatpersonas jo aktīvi iekļauties šajā nozīmīgajā sarīkojumā. Kalamazū latviešu biedrības vārdā plānotajam sarīkojumam savu atbalstu jau pieteica priekšsēdis V. Miķelsons.

T. Strautkalns organizāciju priekšniekus vēl informēja par Gaismas akcijas darbību un Antiboļševiskā bloka (American Friends of Anti-Bolshevik Bloc of Nations) kongresu Čikagā, kurā tas kā latviešu pārstāvis veicis kongresa sekretāra un priekšsēža vietnieka pienākumus. Viņš arī atbildēja uz jautājumiem.

Nākošajam pusgadam pieteikti šādi sarīkojumi: 21. janv. DV gada sapulce, 28. un 29. Latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums, 4. febr. karnevāls, 18. un 19. febr. kultūras un mākslas daudzinājums, 25. febr. Mednieku un makšķernieku sarīkojums, 4. martā korporāciju kopas Kalpaka piemiņas vakars, 4. un 5. martā M. G. Geistautu izstāde, 11. martā D. Langas koncerts, 18. martā DV gada svētki, 19. martā Sv. Jāņa draudzes garīgs koncerts, 15. un 16. apr. DV delegātu sapulce, 22. apr. Brusbārdas koŗa koncerts, 23. apr. Gaujas gaidu un Jelgavas skautu pēcpusdiena, 29. apr. Latviešu draudzes pavasaŗa svētki, 6. maijā Sv. Jāņa draudzes dziedoņa svētki, 13. maijā Jaukta koŗa (Dziesmu Vairogs un Grand Rapidu) koncerts, 20. maijā Cilvēka tiesību un brīvības sanāksme, 27. maijā Gaŗezera sezonas atklāšana, 10. jūn. Kalamazū vīru un Milvoku DV koŗu koncerts, 17. jūn. aizvesto pieminas atcere un 24. jun. Līgo svētki Gaŗezerā.

V. Boķis

GRAND RAPIDI

Latviešu biedrības namā prof. Dr. St. Ladusāns referēja par tēmātu: "Filozofija un mūsu trimdas problēmas šodien". Sarīkojumu atklāja Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšnieks Dr. Z. Zadvinskis, īsumā pastāstot par referentu. Prof. Dr. St. Ladusāna stāstījums skāra plašu dzimtenes un trimdas latviešu izvērtējumu, uzsveŗot, ka garīgās vērtības stādāmas pirmā vietā. Referents atbildēja arī uz vairākiem jautājumiem — J. Brūnam, J. Siliņam, M. Jirgensonei, B. Taubem, S. Visockai u.c. Apmeklētāju bija ap simts. Latviešu katoļu draudzes dāmas bija gādājušas par cienastu.

Grand Rapidos saņemts baptistu izdevums A Friendly Word, ko izdod Ričmondas baptistu māc. Pauls Krandals. Viņš raksta, ka kārtojot pārvietoto personu iecelošanas lietas no 1950. - 1952. g. Pasaules baptistu savienības uzdevumā Norfolkā, Virdžinijā, Zirnīšu ģimene, kas tagad dzīvojot Grand Rapidos, nonākusi viņa gādībā. Zirnīšu ģimenē bijusi meita Līga, kas tagad esot ieguvusi doktora gradu un runājusi Latvijas valsts svētku dibināšanas atceres sarīkojumā Vašingtonā. Krandaliem bijis liels satraukums un prieks viņas runu dzirdēt un parunāties. Krandali braukuši no Ričmondas uz Vašingtonu trīsarpus stundas, lai būtu klāt sarīkojumā. V. Z.

Visiem ASV dzīvojošiem ārvalstniekiem (arī mūsu ļaudīm, kuŗiem šeit vēl arvienu „resident alien" statuss) jāiesniedz līdz 31. janvārim uz īpašas veidlapas (Form 1-53), kas saņemama pastā, savas dzīves vietas pieteikums. Pagājušā gada janvārī no Ņujorkas vien šādus pieteikumus iesniedza 4,9 milj. iedzīvotāju, kas nebija ASV pavalstnieki.

ASV tautas vietnieku nama deputāts Stīvens Sims, kas vada Konservātīvo amerikāņu apvienību, iesniedzis prezidentam Kārteram rakstu, ka laikā, kad Pad. savienības spiegu tīkla operātīvās rosmes paplašinājušās neiedomājamos apmēros, revidējams valdības nodoms samazināt CIA aģentu skaitu no 4500 uz 3300.

Pēc ASV tirdzniecības kameras statistikas amerikāņiem pirmās 112 dienas 1978. gadā būs jāstrādā vienīgi, lai samaksātu savus nodokļus un tikai ar „Jurģa dienu", 23. aprīlī, nopelnītais paliks pašu vajadzībām. Federālie atsevišķo pavalstu un komūnālie nodokļi paņem turpat 30 proc. no nodarbināto algām.

Ņujorkas pilsētas pašvaldība saņēmusi prasīto atlīdzību 300 milj. dol. apmērā par to, ka pag. gada 13. jūlijā Ņujorka 24 stundas palika bez elektrības. Edisona firmei, kas apgādā strāvu, 18.000 elektrības patērētāji savukārt pieprasījuši samaksāt par ledusskapjos tanī dienā sabojatām uzturvielām.

Pie pašreizējās dzimstības ASV 2000. gadā būs 262,5 milj. iedzīvotāju (tagad 218 milj.). Ja dzimstību skaits pieaugs (statistiķi paredz, ka bērnu caurmēra skaits uz ģimeni būs 2,1, pašreizējo 1,8 vietā), 2040. gadā ASV būs 312 milj. iedzīvotāju.

Vgs

Pēc grūtām ciešanām mūžīgā mierā aizgājusi mūsu mīļā

Ida Pētersons

dzimusi Rozenbergers

dzimusi 1889. gada 3. septembrī Latvijā,

mirusi 1977. gada 29. decembrī Montrealā

Par viņu sēro

piederīgie ASV, Kanadā, Vācijā un Latvijā

Mūsu filistrs

Pēteris Balodis

Oec. 33. II

dzimis 1907. gada 21. jūnijā Mālpilī,

miris 1978. gada 1. janvārī Ņujorkā.

Lettonia's Toronto kopa

Ikviens labs pavalstnieks ir pelnījis medaļu

Vai jūs zināt kādu Ontario provincē, kas ar savu pašaizliedzību, cilvēcīgumu un izpalīdzību, bez kādiem savtīgiem nolūkiem, ir padarījis šo provinci labāku, kādā mums dzīvot?

Šāda tipa cilvēkiem paredzēta Ontario medaļa izciliem pavalstniekiem.

Kandidātus izrauga bezpartejiska Ontario pilsoņu padomdevēju padome, kuŗas goda priekšsēdis ir provinces leitnantgubernātors.

Ikviens var minēt kādu kandidātu apbalvošanai ar Ontario medaļu. Nominēšanas veidlapas saņemamas, rakstot:

Executive Secretary
Advisory Counsil
Ontario Medal for Good Citizenship
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A1

Jau ar to vien, ka kādu nominē, to atzīst par labu pavalstnieku. Nominācijas pieteikumi iesūtāmi līdz 1978. g. 15. aprīlim.

Ontario medaļa izciliem pavalstniekiem.

Kā radās . . .

(Pārnesums no 4. lp.)

piederēja Turcijai, varētu eksistēt zem mandāta, kamēr tās nobriest patstāvībai. Mandātu Palestīnas pārvaldīšanai saņēma Anglija, kas to pārvaldīja līdz 1948. gadam, apspiežot vienu otru arabu sacelšanos drastiskiem līdzekļiem, jo arabi centās pēc savas patstāvīgas Palestīnas.

Palestīnā 1947. gadā bija 1.350.000 musulmaņu un kristīgo un 650.000 žīdu, no kuriem apm. 400 000 iecelojuši pēdējos 30 gados. Pēc Apvienoto nāciju 1948. g. lēmuma Palestīnu sadalīja starp arabiem un žīdiem, no kuras 10.000 kv. jūdžu teritorijas žīdi dabūja 5.579 un arabi, Palestīnas agrākie iedzīvotāji — 4421 kv. jūdzes. Palestīnieši, protams, ar tādu sadalījumu nebija mierā, un tūlīt pēc Izraēlas valsts pasludināšanas 1948. gadā izcēlās karš starp Izraēlu un arabu valstīm, jo palestīnieši piederēja pie kopējās arabu savienības, kas tūlīt pēc 1. pasaules kara beigām cīnījās par savu patstāvību.

Izraēla savā īsajā pastavēšanas laikā līdz šim jau izcīnījusi četrus karus: 1948., 1956., 1967. un 1973. gadā.

O. Dz.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19% mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 5.00 pēcp.
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.
Vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2M5 Tālr.: 531-3098.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīga, nepasterizēta

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-6563

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St., (pie Bloor St.) Toronto Ont. M5R 3G1 TEL. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tirums

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠKĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Ceturtdienās veikals atvērts līdz pl. 8 vakarā

Māra Gugāns-Lūsis

TORONTO PILSĒTAS

1978. g. vecāku pensionāru nodokļu pabalsta programma

(tikai Toronto pilsētas māju īpašniekiem)

Lai financiāli atbalstītu vecākus māju īpašniekus, pilsētas valde ir pilnvarojusi pilsētas kasieri piešķirt zināmai grupai apdzīvojamo māju īpašniekiem atlaidi 100 dol. apmērā no 1978. gada nodokļiem, kas uzlikti īpašumiem; viņiem jāatbilst šādiem noteikumiem:

Lai būtu tiesīgs, īpašniekam vai viņa dzīvesbiedram jābūt:

A. 65 g. vecam vai vairāk līdz 1978. g. 31. martam, kas ir pēdējā diena lūguma iesniegšanai.

B. tas saņem ikmēneša garantēto ienākumu papildus maksu, ko paredz vecuma nodrošinājuma likums (Kanadā)

C. apdzīvo īpašumu, kam uzlikti pilsētas nodokļi.

D. kas visu laiku bijis apdzīvojama īpašuma saimnieks Toronto pilsētā ne mazāk kā 5 gadus pirms 1978. g. 31. marta.

Ja jūs esat tiesīgs uz šādu pabalstu un vēl neesat saņēmis lūgumraksta veidlapu, zvaniet pilsētas departamentam pa tālr. 367-7036 un jums izsūtīs veidlapu.

Lūgumraksti pabalstiem jāiesniedz katru gadu. Šis piešķīrums, ko pilsēta izsniedz, ir pabalsts un tāpēc nav atmaksājams.

Tuvākai informācijai vai palīdzībai zvaniet 367-7036.

Lūgumraksta veidlapas jāiesūta ne vēlāk kā līdz 1978. g. 31. martam.

JAUNAS GRĀMATAS

R. Birzgalis — Letiņš trimdā	$6.50
A. Voitkus — Svešinieki un piedzīvotāji, rom.	$9.50
Rutiņa U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
Z. Liepa — Mans logs, dz.	$5.00
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. 1. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	$24.00
A. Eglītis—Kas izpostīja latvisko stūrīti? ilust.	$11.00
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, impr.	$14.75
V. Saulīte — Dzīvības trauksme, dzejoļi	$7.20
Jānis Rudzītis — Raksti	$40.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis	$15.50
Jānis Jaunsudrabiņš 1877 — 1977	$2.00
A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.	$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā	$9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Roberta Krūklīša grāmatnīca un izdevniecība GAUJA

East Lansing, Mic'. 48823, U.S.A.
P. O. Box 1594

P I E D Ā V Ā

V. Akacis — Kanupene. Stāsti. Illustr.	$13.75
P. Birkerts — Latvju tautas dzīves gudrība. Pēc sakāmvārdiem, parunām un citiem folkloras materiāliem	8.50
A. Bērziņš — Pazīstamās sejas. Atmiņas par R. Blaumani, B. Rūmnieci, J. Rozentālu, A. Mierlauku, J. Skaidrīti, V. Purvītī, A. Austriņu, A. Kaktiņu, L. Špīberģi, E. Smiļģi, K. Miesnieku un J. Osi	8.75
A. Brigadere — Dzelzs dūre. 1917. g. notikumi Latvijā	3.00
V. Klīve — Vai jums ir filozofija	7.00
S. Ka'dupe — Dižā kalve. Pasakas	9.50
Latviešu folklora. Žanri un stils	3.50
A. Niedra — Māras josta. Stāsti	2.50
Rutku Tēva — Jautrā bunkurā. Izmeklētu anekdotu krāj.	6.50
E. Siliņa — Latviešu deja	7.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis. 1877. — 1977. Rakstu krāj.	15.50
Ž. Unāms — Karogs vējā. Kara laika atmiņas I daļa	4.60
Ž. Unāms — Zem Barbarosas šķēpa. Kara laika atmiņas II d.	8.25

Piesūtīšanas izdevumus sedz apgāds.

Ja esat nedomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.—
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Ceāmo lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpaša. Ilze Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2065
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzijpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

PAVASARA **LE 1-7353**
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTARS
226-6950 445-5325
5385 Yonge St. Suite 28, 72 Northdale Rd.
(Northtown Shopping Plaza) Willowdale, Ont.
Willowdale, Ont.
Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

Komponists A. Jērums . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

go apvārsni un literāro talantu. It īpaši plašs viņa gara lidojums atspoguļojās plašākās apcerēs dziesmu svētku vadoņos, kā piem, rakstā "Latvju dziesma, pa kuŗu ceļu tālāk?" 5. Kanadas dz. sv. vadonī. Jērums bija arī tas, kas „samaitāja" šo rindu rakstītāju, prasot „kaut ko uzrakstīt avīzei". Viņš Anglijā dzīvoja Londonā, rakstītājs Lestera. Kad pats Jērums prasīja, kā lai atsaka. Un kaut redaktors šos pirmos mēģinājumus krietni sameistaroja, Jēruma uzteikums: "labi uzrakstīji," reizē ar jauno pieprasījumu nedeva iemeslu teikt nē, un tā nu no šīs nepateicīgās un nesamaksātās nodarbības šo rindu autors nav ticis vaļā līdz šai dienai.

Savās kritikās un rakstos Jērums arī radījis jaunus, krāsainus un trāpīgus apzīmējumus, kā, piem., „trimdas grabētājs", vai teicienus „uz Olimpu lifti nav ierīkoti un reumatiķiem nav cerību kalngalu sasniegt". Nevienam viņš, tā sakot, kārtīgi nesadeva, bet taisnību gan pateica kodolīgi vai ar zobgalīgu smaidu „caur puķēm". Jērums savu bērnību pavadījis Valkā, tāpēc labi pārzināja arī igauņu valodu. Tulkojis latviski vairākus igauņu literāros darbus, diriģēja arī igauņu kori un pat vienus viņu dziesmu svētkus.

Jērumam arvien bijis labs kontakts ar jaunatni. Pirmā jaunatnes dziesmu diena notika vis Montreālā, bet Anglijā Jēruma vadībā. Pēdējā laikā viņa Londonas korī puse koristu bija jaunāki par 25 gadiem. Viņš mudināja vairākus sava koŗa dalībniekus ķerties pie diriģēšanas, un varēja rakstīt: "Ilze Kuplēna mūs diriģē gavilēdama." Droši vien Kuplēnai nu būs jāstājas sava meistara vietā. Jēruma audzinātā meita Jāna kļuvusi par dziedoni — solisti un darbojas latviešu sabiedrībā. Jaunatnes un nākotnes temai ievērojama vieta arī viņa pēdējos rakstos: „Pašreiz mums nepieciešama ticība. Ticība, ka spēsim starot zeltā, sudrabā un varā latviešu tautas mūžībai, vienalga, kur dzīvojam, ticībā, ka mūsu jaunie atšķirs pelus no graudiem, mānus no reālitātes un reiz tiešām nostāsies tur, kur mūsu paaudzes audzētie Indrānu oši reiz kritīs. Lai Dievs piemin, pasarga un žēlo Latviju, ja tas nenotiek. Viņš mūs svētīs arvien, ja mēs savas rezolūcijas īstenosim ar patiesu apņemšanos."

Šobrīd šīs rindas lasot, varbūt tieši dienā un stundā, kad tik daudzu iemīļoto mūziķi, kolēģu un draugu guldīs smiltājā, mēs vēl pilnīgi nespējam aptvert to lielo nozīmi, kāda bijusi Alberta Jēruma paātri izbeigtā mūža gājuma veikumiem, nespēsim aptvert, kādu pīlāru esam zaudējuši.

Bet kā draudzības un pateicības apliecinājumu varam apņemties uzturēt dārgu viņa piemiņu ne tikai pašiem, bet arī nākamajām paaudzēm, kam reiz būs jāraksta pilnīga trimdas mūzikas dzīves vēsture.

Pēc sēru vēsts saņemšanas Latviešu dziesmu svētku biedrība Kanadā prof. Tālivalža Ķeniņa ierosmē nekavējoties nodibinājusi Alberta Jēruma piemiņas fondu jaunu komponistu un diriģentu izglītībai un aicina visus draugus, kollēgas, koŗus un mūzikas cienītājus, kam dārga aizgājēja piemiņa un kas piebiedrojas šādas piemiņas nodošanai nākamajam paaudzēm, iesūtīt savus piemiņas ziedojumus ar adresi: A. Jēruma fonds, c/o Mrs. M. Gruzītis, 257 Ellis Ave, Toronto, Ontario, Canada. M6S 2X4. Aizgājējs aiz sevis atstāj dzīvesbiedri Laumu, tautās izvadīto meitu Jānu un vecāko meitu Latvija. Izvadīšana notiks sestdien, 14. janvārī, Londonā.

Darbīgais un krietnais latvju mūziķis no mums šķīries pārāk agri, bet ticēsim, ka Dievs piepildīs aizgājēja vēlmi, „Lai mēs visi būtu kopā. Arī aizmūžos".

Arvīds Purvs

Ceļš par nelīdzenu

(Turpinājums no 15. lp.)

kalni par augstiem, lai tos pārkāptu.

Bez šaubām, nākšana vai nenākšana pie ticības avotiem nav jau atkarīga no cilvēka iegribas vai lētas patikas. Dažreiz viņš jūt, ka tikai tur ir viņa sāpīgajām slāpēm dziedinātājas lāses un viņa līdz nāvei nogurušajai dvēselei dzīvības ūdens, bet nepiekļūt tam, jo ceļā kalni uz to tik augsti izauguši un lejām tik dziļas aizas atvērušās, ka var ilgoties, bet nevar aizsniegt. Ceļš par nelīdzenu...

Mums ir Ābrāms par tēvu. Tas arī bijis lielais šķērslis tautai pieņemt pestīšanu, kuŗu Jānis Kristītājs sludināja esam klāt.

Kamdēļ mums tas vajadzīgs? Ar Ābrāmu mēs esam Dieva izredzēta tauta, mums pieder Dieva apsolījumi, ka tautas no rītiem un vakariem nāks uz Ciānas kalnu. Ne mums vajadzīga atgriešanās, bet viņiem, ne mums — pestīšana, bet pie mums nākot tie gūs pestīšanu. Tāpēc, protams, Jēzus Dieva valstības sludinājums lielā mērā palika tautā nesaprasts, nepieņemts, bet noraidīts un atmests. Kāds kalns pacēlās šai tautai ceļā, tā nevarēja šo kalnu ne pārkāpt, ne nolīdzināt.

Ir dzirdēti vārdi arī no dažiem mūsu tautas ļaudīm, ka mums te nav svarīga reliģija, bet gan nacionālisms, ka paliekam latvieši. Jā, mums jāpaliek latviešiem, bet kāds būs šis nacionālisms bez reliģijas? Esam to redzējuši. Tas atnes kaunu mūsu latviešu mātēm un tēviem. Ir svarīgi, ka esam latvieši, bet vēl svarīgāk — kādi? Kādi latvieši mūsu bērni? Kādi latvieši mūsu jaunā audze? Kādi latvieši mēs ikviens?

Neaizmirsīsim Dievu, jo Viņš spēj un bez Viņa mēs nenieka nespējam.

L. G.

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazeminātō maksu $18.—.
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....
(Adrese)

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRE TELPAS
sarīkojumiem · viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416) 863-1166

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St.Toronto 5,Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDIŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1462, Toronto

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) Ietaupa darbu un laiku 2) Instalācijas un apkures ..izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

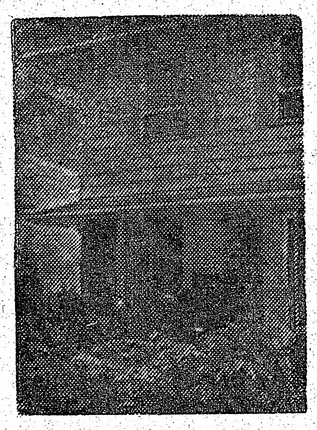

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīme
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

VALUTA
DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

R.S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenuē. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

A. Eglītis — TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

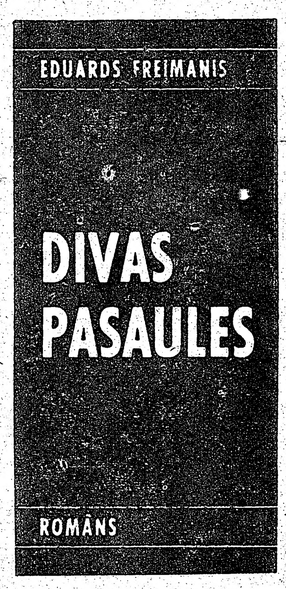

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Šķelšanās . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

izveidojusi teokratisku sabiedrību ar lielkrievu dominmāciju. Varasvīri esot aizvien nekontrolējami krievu feodālajā iekārtā, ar lielāku varu nekā senie firsti absolūtās iekārtās. Sociālā, rasiskā, nacionālā un reliģiskā apspiešana darot kaunu partijai, kas saucas par komūnistisko partiju, kas apgalvo, ka izsaka visas sabiedrības domas.

„Mūsu simpatijas pieder visām tautām Pad. savienībā," teikts manifestā. „Ar valdošo šķiru, kas arī personiski ir korrupta, mums nav nekā kopēja, vēl mazāk ar tās varas nesēju DDR, kas savas varas nodrošināšanai galvenokārt izmanto Austrumvācijas strādniekus. Mēs iestājamies par teorētiski un politiski reformētu komūnismu. Mēs esam par uzticamām attieksmēm un sadarbošanos ar demokratiskajiem komūnistiem, sociālistiem un sociāldemokratiem Vācijā, Eiropā un visā pasaulē," savā izklāstā raksta Austrumvācijas tā sauktie demokratiskie komūnisti.

Manifestā vairāki izklāsti atkārtojas, šur tur paslēpusies arī „zirga kāja." Zināmā veidā arī „demokratiskie komūnisti" sapņo par varu, jo no sadarbošanās izslēdz pilsoniskās partijas, kaut paredz, ka tādas arī varētu būt. Šā vai tā, Austrumvācijā izveidojusies arī pretestība SED režīmam, kas tā spēkus un vienotību atšķaida.

Austrumvācijas ziņu aģentūra ADN sākumā manifestu nosauca par „Jaungada joku", tikai vēlāk aģentūra un DDR prese apvainoja Rietumvācijas ziņu dienestu BND šī manifesta radīšanā. Rietumvācijas valdības preses referents nekādu vērtējumu neizteica. Valdībai nekas neesot zināms par kaut kādu pretestību pašā DDR komūnistu partijā SED. Rietumvācijās preses komentāri bija dažādi. Dažos izteiktas bažas, ka Austrumvācijā pastiprināsies režīma kritiķu vajāšanas un sagaidāmas apcietināšanas un tiesu procesi.

Par apvienošanos ar Rietumvāciju Allensbacha institūta slepeni izdarītā aptaujā izteikušies 60 proc. iztaujāto, bet bez prasībām pēc sociālisma.

P.B.

Amerikāņu prese par Kārtera ceļojumu

Lai gan ASV prezidenta Džimija Kārtera sešu valstu apmeklējumā bija neveiksme Polijā ar poļu valodas tulku un Indijā neuzmanība ar neizslēgto mikrofonu, kuŗā ieskaņota prezidenta privāta piezīme, amerikāņu laikraksti tos uzskata kā niecīgus starpgadījumus. Toties vienreizēji izcelta ASV prezidenta preses konference Varšavā par cilvēka tiesībām, cieša sadarbošanās ar Irānas šachu krāšņā pieņemšana Indijā un sirsnīgā sagaidīšana Saudi Arabijā, tāpat piemiņas brīdis Normandijā, kur prezidents nolika vainagu Otrā pasaules kara laikā krītušajiem amerikāņu desanta karavīriem izceļoties Eiropas krastā.

Kārtera apmeklējums palīdzis politiski atbalstīt Polijas prezidentu Gīreku, Indijas prezidentu Desaju, Francijas prezidentu Gaiskaru un Ēģiptes zidentu Žiskāru un Ēģiptes Kārtera speciālā apstāšanās Asuānā un stundu garā apspriede ar Ēģiptes prezidentu Sadatu deva jaunas cerības, ka Izraēla un Ēģipte vienosies par principiem, kas atļaus Sadatam izstrādāt Jordanas rietumkrasta atrisinājumu un sākt sarunas par Izraēlas atvilkšanos no Sinajas.

Amerikāņu laikraksti norāda, ka viens mīnuss bijis lidojumiem izdotais miljons dolaru, it īpaši tādēl, ka Kārters vienmēr uzsvēris taupību un pieticību. Bet Kārters nesācis savu ceļojumu, lai iegūtu popularitāti pašu mājās, bet kā labas gribas demonstrējumu, lai stiprinātu savas rietumpasaules vadītāja lomu ārzemēs. Lai iegūtu pasaules uzticību, ASV centušās atbalstīt dolara vērtību starptautiskā tirgū. Sarunās ar Saudi Arabijas karali Kaledu pēdējais ar micru bijis atbalstīt dolaru.

Tas panākts vienā īsā sarunā, kas Rietumvācijas kancleram Šmitam un Žiskaram nesekmējās mēnešiem. Kārtera lielākā problēma tomēr esot, kā atjaunot zaudēto uzticību savas valdības saimnieciskai politikai.

Komūnisti laužas Italijas valdībā

Pēc vairāk nekā nedēļu ilgiem politiskiem nemieriem Romā kumūnisti spiež Italijas premjēru sastāda ārkārtas valdību, kuŗā ieietu arī komūnistu partijas pārstāvji. Kristīgo demokratu mazākuma valdība valdījusi ar netiešu komūnistu atbalstu. Komūnistu partija 1976.g. vispārējās vēlēšanās ieguva 37 proc. balsu. Komūnistu jauno prasību par piedalīšanos valdībā atbalsta sociālisti un mazā republikāņu partija, kas agrāk bija stingri pretkomūnistiska.

Pirms 2 gadiem ASV prezidenta Forda valdība izlēma atraut savu palīdzību Italijai, kas ir ASV sabiedrotā Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijā, ja komūnistus uzņems valdībā. Prezidents Kārters savu nostāju mīkstinājis. ASV sūtnis Italijā Gārdners izsaukts uz Vašingtonu konsultēšanai, lai apspriestu nenotēikto politisko situāciju Italijā.

Italijas komūnistu partijas vadītājs Enriko Berlingers apgalvo, ka viņi piederot eirokomūnistu grupai, kas esot brīva no Maskavas kontroles un ka Italijas komūnisti iestājoties par parlamentārisku demokratiju. Pēdējie nemieri Romā bijuši visjaunākie pēdējo 10 gadu laikā. Pavisam nogalināti deviņi labā un kresā spārna ekstrēmisti. Uz ielas nošauti divi labā spārna jaunieši, kas šī spārna jauniešos radīja jaunus nemierus.

PBLA priekšsēdis Toronto

Šīs nedēļas nogalē Toronto ieradīsies Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, lai piedalītos LNAK paplašinātā valdes sēdē sestdien, 14. janvāri, pl. 9.30 Sv. Jāņa draudzes padomes apspriežu telpās.

Sēde izņēmuma kārtā šoreiz paredzēta sestdienas priekšpusdienā, lai tās pašas dienas pēcpusdienā PBLA priekšsēdis runātu Dr. L. Luksa vadītās 7 komūnisma apspiesto Eiropas tautu komitejas diskusiju sānāksmē, kuŗā aicināti arī Kanadas valdības pārstāvji. Nākošā dienā, svētdien, 15. janvārī, pl. 14 Latviešu namā notiks Toronto korporāciju kopas atklāts literārais vakars, kuŗā Dr. I. Spilners runās par Belgradas konferenci, piedaloties arī politiskā paneldiskusijā, kuŗās par panelistiem būs PBLA valdes loceklis un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, LNAK valdes vicepriekšsēdis un politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss un LNAK valdes loceklis A. Joma. Paneli vadīs Alberts Upeslācis. Ziņojumu par Belgradas konferenci Dr. I. Spilners sniegs arī LNAK valdes sēdē, kuŗā pārrunās arī Pretpārkrievināšanas gada politiskā darba iecerēs. (ls)

Trīsdesmit nodejoti gadi

(Pārnesums no 1. lp.)

Ļoti svarīgs faktors esot Straumēni, jo daudz angļu zinot, kur tie atrodas. Pēc kāda sarīkojuma Straumēnos, kur ieaicināta arī redzamākā apkārtējā angļu sabiedrība, ienācis priekšlikums šādu sarīkojumu rīkot katru gadu.

Ar Patiesības fondu vēl esot problēmas, jo daži cilvēki, kuŗi vēl nav zināmi, darbu jauc.

Pēc A. Liepiņas domām, mēs esam visus šos gadus nodevušies dejošanai un dziedāšanai, par politiku neieinteresējot jauniešus. Tagad tas nu atriebjoties, jo politiskā laukā jauno darbinieku maz. Anglijas jaunatnes vad. Vilis Uperts būtu labu labais vadītājs, bet nevarot piesaistīt jauniešus, kam politika interesētu, otra puse gan nesnauž. No sakarniekiem Anglijas latvieši pasargāti, jo tādi dzīvo uz vietas un izmēģinājuši dažādus trikus. Jaunatnes darbā trūkst literatūras, kas apgaismotu, kā bija agrāk un kā ir tagad okupētajā Latvijā.

Informācijas daļas vad. P. Vasariņs piedalījies sienas plāksnes pasniegšanā D. Dīfenbēkeram. Šo akciju noorganizējis V. Cinis.

P. Vasariņš, turpinot Belgradas akcijas izvērtēšanu, personiski izdarījis neskaitāmas sarakstes. Kad visi dati būs savākti, tad izstrādās pārskatu. Uz Kanadas locekļiem nosūtītajām telegrammām saņemtas jau 10 atbildes no kuŗām vienu vēstulē izteikto domu īsumā publicējam:

Parlamentārietis Čarls L. Kačia raksta, ka piekrīt P. Vasariņa domai, ka Eiropā nevar būt īsta miera, ja tautu pašnoteikšanās netiek respektēta. Tas viss gan jau ietverts Helsinku nolīgumā 1975. g., kur valoda vēl stingrāka nekā AN Piemēram, nolīgums prasa, ka „visiem cilvēkiem arvien tiesības pilnīgā brīvībā noteikt savas iekšējās un ārējās politikas statusu . . ."

Runājot par Belgradu, Kanadas politika bijusi ietekmēt praktisko, t.s. „trešo grozu" — ģimeņu apvienošanu un satikšanos, kā arī laulības citu tautu pilsoņu starpā. Tāpat kultūras un zināšanu apmaiņa starp austrumiem un rietumiem. Kanada uzsvērusi arī tematu par indivīda iespējām runāt par cilvēka tiesībām un Helsinku finālā nolīguma iedzīvināšanu savā zemē.

Rakstītājs saprot, ka šīs aktivitātes neskaŗ tieši jautājumu par Baltijas tautu pašnoteikšanos, bet tā ir daļa no procesa, kas drupina Pad. savienības un līdzīgas valstu bruņas, kas noliedz pašnoteikšanos un zināmas cilvēka tiesības.

Pad. savienība zina ļoti labi Kanadas nostāju attieksmē pret Baltijas valstīm. Kā zināms, Helsinku vienošanās nenosaka eksistējošās robežas Eiropā. Šī vienošanās izslēdz nelegālu spēka lietošanu valstu starpā, bet līdz ar to izsaka ideju, ka miermīlīgā veidā un vienojoties robežu maiņas var tikt izdarītas.

1939. g. Ribentropa un Molotova vienošanās bija liela traģēdija. Tautu ar senu kultūru, valodu, reliģiju un tradicijām nevar izsvītrāt ar spalvas vilcienu, kā vācieši un krievi domāja. 28 gadus vēlāk Baltijas tautu vitālitāte ir tam pierādījums. Piedabūt Pad. savienību parakstīt nolīgumu ir jau solis uz priekšu. Helsinku nolīgums atļauj mums darboties, kamēr mēs izšķirsimies pateikt Pad. savienībai, kur ir tās īstās robežas. Mēs neatzīstam Baltijas valstu iekļaušanu Pad. savienībā, mēs paturēsim uzsvaru uz cilvēka tiesību respektēšanu, un domājam, ka tas laika gaitā nesīs augļus. Beigās Čarls Kačia norāda, ka viņam sūtītā vēstule un skrejlapas ir bijusi vērtīga vadlīnija konferencē.

Šādā garā ir arī pārējās vēstules.

P. Vasariņs 10. decembrī piedalījies DV Niagaras nodaļas sarīkojumā, runājis par Ārējās informāc. darbu un pasniedzis DV CV atzinības raksu J. Strautniekam un F. Sirmajam.

Sporta daļas vad. J. Treijs ziņoja, ka Kanadā sākusies ziema sezonas makšķerēšana. Viņa sakopotās tabulas datus iespiedīsim nākošajā numurā.

A. Kalupnieks sveiks komp. I. Saksu 60 g. jubilejā, I. Breikša gaidu jendu 25 gados, vecos strēlniekus — K. Bencons, pasniedzot veltes 1000 dol. apmērā.

Valde pieņēma delegātu salidojuma 1. un 2. aprīlī darba seku. „Tālās nodaļas" ceļa izdevumus piedāvās Edmontonas nodaļai.

Nākošā sēde 11. februārī pl. 10 DV namā. et

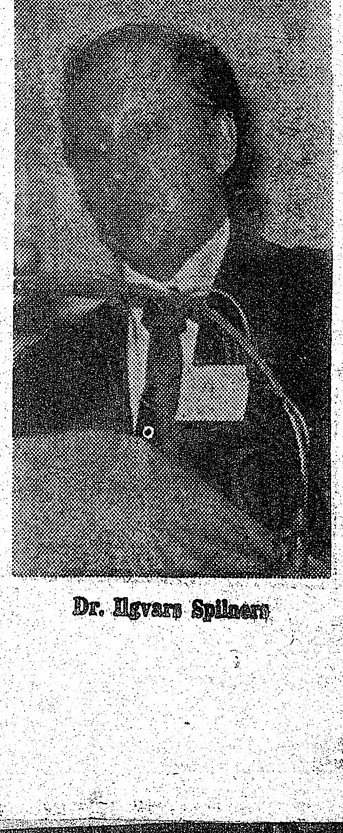

Dr. Ilgvars Spilners

The Economist . . .

(Turpinājums no 13. lp.)

rijā un Gazas joslā ievestu pašpārvaldi. Šajos divi teikumos abu valstu viedokļi izteikt ļoti precīzi tiklab saturā, kā vārdu izvēles ziņā.

Jordanas rietumkrastu senajos vārdos par Judeju un Sašāko robežu sapņotāji, bet arabi šos bībeliskos vārdus nelieto, un Sadata pretinieki viņam pārmeta, ka ar šiem vārdiem vien jau viņš pieņēmis Izraēlas prasības.

Ismailijas sarunu vienīgais praktiskais iznākums bija tāds, ka nodibināja divas komisijas, kas turpinās miera sarunas. Pirmajā komisijā abu valstu aizsardzības ministri ar saviem padomdevējiem pulcēsies jau janvāŗa sākumā Kairo un apspriedīs militāros jautājumus. Otrā komisijā ietilps Izraēlas ārlietu ministrs Dajans un Ēģiptes ārlietu ministrs Kamals ar saviem palīgiem, kā arī Savienoto Valstu ārlietu ministrs Vēnss, un tā pulcēsies mazliet vēlāk Jeruzalemē.

Kad Ismailijas sarunas beidzās un Izraēlas priekšlikumi bija paziņoti atklātībai, prezidents Kārters aprādīja, ka viņš neatbalsta neatkarīgas Palestīnas valsts radīšanu. Prezidents Sadats izteica nožēlu par šādu ASV prezidenta viedokli un piebilda, ka tādā situācijā miera panākšana var ieilgt. Pēc tam prezidents Kārters mēģināja izteikto mīkstināt un aprādīja, ka priekšroka būtu dodama Palestīnas arabu pašpārvaldei Jordanas pakļautībā un ka Izraēlas bruņoto spēku klātiene nav ieteicama ne Jordanas rietumu krastā, ne Gazas joslā. Ar šiem paskaidrojumiem abām pusēm bija pa druskai atrauts un pielikts, un ēģiptiešu iepriecināšanai Kārters pa ceļam uz Franciju ieradās Asvanā, kur satikās divi stundu ilgā sarunā ar Sadatu. Katrā ziņā Jordanā un Nīlā aiztecēs vēl daudz ūdens, iekams būs atrasts kāds visiem pieņemams kompromiss par miera iespējām Vidējos austrumos.

Kirbēnu sapulces 59 gadu atcere

ceturtdien, 26. janvārī, DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto. Sākums tieši pl. 19.

Piedalās: DV vīru koris, I. Veinberga, Dr. A. Pērkons, A. Ķeksis u. c. Par Kirbēnu sapulces nozīmi un ziemeļniekiem stāstīs Kirbēnu sapulces liecinieks L.K.O. kavalieris Alberts Ameriks. Pēc priekšnesumiem savstarpēja domu apmaiņa, baudot DV Toronto vanadžu čakto roku gatavoto cienastu. Ieeja pret ziedojumiem. Invalidiem un LKO kavalieŗiem ieeja brīva. Ikviens, sevišķi jaunatne, lūgts pagodināt šo sarīkojumu ar savu klātieni.

Ziemeļnieki